

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

בפני כב' השופט יחזקאל אליהו

תובע:

ר.ר.

ע"י ב"כ עוה"ד שי רשף

נגד

נתבעים:

1. מ.ר. ז"ל

באמצעות חליפתו הגב' נ.ר., הנתבעת מס' 2

2. נ.ר.

3. ר.רו

4. ר' בע"מ

5. א' בע"מ

כולם ע"י ב"כ עוה"ד אהרן פולק
ממשרד עמית, פולק מטלון ושות'

פסק דין

לפניי תביעה הצהרתית, צו עשה, צו מניעה קבוע, הסרת קיפוח, מתן חשבונות וכספית אשר הועמדה לצרכי אגרה ע"ס של 7,500,000 ₪.

בפתח הדברים יודגש כי התובענה הוגשה ביום 20.9.2015 לבית המשפט המחוזי. על פי החלטת כב' השופטת דניה קרת מיום 30.8.2016 נקבע כי הסכסוך שבין הצדדים הינו סכסוך בתוך המשפחה ומשכך הועברה התובענה לבית משפט זה. ביום 6.10.2016 התקיים קדם משפט ראשון בתובענה בו הוריתי על הגשת כתב תביעה מתוקן. משכך אעמוד על העובדות הרלוונטיות וטענות התובע כעולה מכתב התביעה המתוקן אשר הוגש ביום 3.11.2016.

הצדדים והחברות

1. מר ר.ר. (להלן: "התובע") הינו בנם של מר מ.ר. ז"ל אשר הלך לבית עולמו ביום 16.6.2016 (להלן: "הנתבע 1" או "האב" או "המנוח") ושל הגב' נ.ר. (להלן: "הנתבעת 2" או "האם"). הגב' ר.רו. הינה בתם של מ.ר. ז"ל ו- נ.ר. ואחותו של התובע (להלן: "הנתבעת 3").

2. לשם שלמות התמונה והיותם של בני המשפחה המורחבת דמויות רלוונטיות לצורך הכרעה בתובענה אפרט אף את בני המשפחה המורחבת. ד"ר א.א. ז"ל הינו אביה של נ.ח. וסבם של ר.ר. ו- ר.רו. והוא זה אשר הקים וייסד את החברות והעסקים נשוא התובענה. ד"ר א.א. היה נשוי לגב' א.א.. ד"ר א.א. נפטר ביום 3.8.1986 ו- א.א. נפטרה אחריו ביום 24.1.1988.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

נ.צ. הינה בתם השנייה של ד"ר א.א. ואחותה של נ.ר. נ.ר. נשואה ל- א.צ. ולהם ארבעה ילדים :
---, ---, --- ו- ---.

3. הנתבעת מס' 4, חברת ר' הינה חברה פרטית אשר התאגדה ביום 27.5.1975.
אחוז הרישום במניות על שם הצדדים בעת ניהול ההליכים הינו כמפורט להלן : ע"ש מ.ר. ז"ל
ו- נ.ר. 775 מניות רגילות ומניית הנהלה ובסה"כ 25.01% מהמניות הרגילות ו-50% ממניות
ההנהלה. ע"ש ר.ר. ו- ר.ר. 774 מניות רגילות כ"א.
בעת הגשת כתב התביעה המתוקן שמשה נתבעת 2 דירקטורית יחידה בחברה ר' כאשר עד
לפטירתו שימש המנוח דירקטור נוסף בחברת ר'.

4. נתבעת 5, חברת א' בע"מ (לשעבר --- בע"מ) (להלן : "**חברת הבת**") הנה חברת בת של חברת
ר', כאשר האחרונה מחזיקה ב- 98% מהון המניות של חברת הבת. ביתרת 2% ממניות חברת
הבת מחזיקה נתבעת 2 כאשר המנוח רשום יחד עמה על מניות אלה.
חברת הבת הנה בעלים ב- 41.5% מן הזכויות בבניין המשרדים הממוקם ברח' --- באזור
התעשייה ב---, הידוע גם כגוש --- חלקה --- בלשכת רישום המקרקעין ב--- (להלן : "**הנכס**").
כן בבעלות חברת הבת נכס נוסף, שהינו אולם בשטח של 472 מ"ר בקומה הראשונה של הבניין
ברח' --- ב---, הידוע כגוש --- חלקה --- ת"ח --- (להלן : "**הנכס ב---**").

על פי הנטען בכתב התביעה הבעלים ב- 58.5% נוספים מן הזכויות בנכס הנה חברת ר.ד. בע"מ,
הנמצאת בבעלות שווה של החברות הציבוריות הבאות : --- ו- ---. עוד על פי הנטען כ- 95%
מהנכס מושכר החל מחודש 10/2005 לחברת ---, האחראית גם על תחזוקת הבניין.
הדירקטוריות בחברת הבת, הן נתבעות 2-3, כאשר עד לפטירתו שימש גם המנוח בתפקיד
זה. התובע שימש דירקטור בחברת הבת מיום 4.8.1987 עד ליום 22.2.2012, עת פוטר לטענתו
ללא ידיעתו מדירקטוריון חברת הבת ומבלי שניתנה לו הזדמנות סבירה להביא את עמדתו
בפני האסיפה הכללית, וזאת בניגוד לסעי' 230(א) לחוק החברות ומבלי לקיים מניין חוקי
באסיפה הכללית של חברת הבת.

5. מהאמור עד עתה, עולה כי אין לנתבעת 4/ חברת ר' כל פעילות עצמאית או נכסים, מלבד
אחזקה בנתבעת 5/ חברת הבת. לחברת הבת אין כל נכסים ואו פעילות נוספים, פרט לאמור
לעיל וזאת לאחר שבשנת 2012 מכרה חברת הבת את הפעילות המסחרית שהיא ביצעה לידי
צד שלישי. כמו כן אין לחברת עובדים ואו ספקים והכנסתה נסמכת למעשה על הכנסה
פאסיבית מהשכרת הנכס שבבעלותה.

6. באמור לעיל אין למצות את הפרוט העובדתי באשר לחברות ויש לעמוד על הרקע ההיסטורי
להקמת החברות וזאת נוכח טענות הצדדים כפי שיפורטו בהמשך בהרחבה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

7. ביום 16.6.1949 ייסד ד"ר א.א. ז"ל את חברת א.א. בערבון מוגבל. בתחילת שנות ה-50 של המאה הקודמת הקים ד"ר א.א. מפעל לייצור מקדחים באזור התעשייה ב---. המבנה בו נוהל המפעל עמד על המקרקעין בהם בנוי הנכס כיום. המפעל היה בבעלות משותפת של ד"ר א.א. ועוד מספר שותפים עסקיים מאנגליה. בשנת 1953 ייסד ד"ר א.א. את חברת הבת, שאחד משמותיה הקודמים היה חברת א' בע"מ, אשר הייתה הבעלים של המפעל לייצור מקדחים שהיה בנוי על הנכס ב---.
8. ביום 14.4.1964 ייסד ד"ר א.א. ז"ל חברה נוספת בשם א.ט. בע"מ, אשר שיווקה את המוצרים שיוצרו על ידי חברת הבת. הנכס ב--- שימש בעבר את חברת א.ט. לאחסון המוצרים שיוצרו במפעל.
9. ביום 22.3.1964 ייסד ד"ר א.א. ז"ל חברה נוספת העונה לשם נ.נ. בע"מ אשר אגדה תחת מטריה אחת את כלל נכסיו של ד"ר א.א. ז"ל. ד"ר א.א. הקצה לאשתו א.א. ושתי בנותיו נ.צ. ו- נ.ר. מניות בחברת האחזקות. עם זאת שמר ד"ר א.א. ז"ל על השליטה הבלעדית בחברה בידו וכך גם את היכולת לנהל ולקבל כל החלטה שנראתה לו לנכון בקשר עם החברות והנכסים, כל עוד הוא בחיים וזאת באמצעות הוספת הוראה בתזכיר ההתאגדות של חברת האחזקות ולפיה זכות ההצבעה באספות הכלליות וזכות קבלת הודעות על אספות כלליות שמורה למי ששמו מופיע ראשון בפנקס בעלי המניות של החברה כשאלה נרשמו לפי הסדר הבא: ד"ר א.א. ז"ל, א.א. ז"ל, נ.ר. ו- נ.צ. (ראו ס' 8 לתזכיר ההתאגדות).
10. ביום 27.5.1975 הקים ד"ר א.א. ז"ל חברה עבור כל אחת מבנותיו, אשר נישאה והקימה משפחות ולכן ייסד שתי חברות חדשות: חברת ר' בעניינה מתנהלים ההליכים שבפניי והשנייה חברת צ' בע"מ. הן בחברת ר' והן בחברת צ' קבע ד"ר א.א. ז"ל שרישום המניות יהיה ע"ש החתנים, בנותיו וילדיהם.
- ביום 27.5.1975, מועד התאגדות חברת ר' היו רשומים כבעלי המניות בחברה כמפורט להלן:

שם	רישום	אחוז הרישום במניות
נ.נ. בע"מ	1 מניית הנהלה	100% ממניות הנהלה
מ.ר.	5,000 מניות רגילות	25.001 מהמניות הרגילות
נ.ר.	5,000 מניות רגילות	25.001 מהמניות הרגילות
ר.ר.	5,000 מניות רגילות	25.001 מהמניות הרגילות
ר.רו	4,999 מניות רגילות	24.997 מהמניות הרגילות

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

ביום 27.5.1975, מועד התאגדות חברת צ' היו רשומים כבעלי המניות בחברה כמפורט להלן:

שם	רישום	אחוז הרישום במניות
נ.נ.	1 מניית הנהלה	100% ממניות ההנהלה
א.צ.	4,000 מניות רגילות	20.0001 מהמניות הרגילות
נ.צ.	4,000 מניות רגילות	20.0001 מהמניות הרגילות
---	4,000 מניות רגילות	20.0001 מהמניות הרגילות
---	4,000 מניות רגילות	20.0001 מהמניות הרגילות
---	3,999 מניות רגילות	19.9996 מהמניות הרגילות

11. ד"ר א.א. ז"ל שמר את השליטה המוחלטת שלו בחברת ר' וחברת צ' בחייו באמצעות הקצאת מניית הנהלה אשר הקנתה למחזיק בה את היכולת לשלוט בהעברת המניות בכל אחת מהחברות וזאת באמצעות מניית ההנהלה בחרת האחזקות שהייתה בשליטתו הבלעדית. ד"ר א.א. ז"ל קבע הן בתקנון ההתאגדות של חברת ר' והן בתקנון ההתאגדות של חברת צ' הוראה בדבר הזכויות והחובות של המחזיק במניית ההנהלה אשר מקנה למחזיק את היכולת לשלוט בהעברת המניות בחברות ולפיה: **"בלי הסכמה בכתב של מחזיק במניית ההנהלה לא תהיה אפשרית העברת מניות בחברה או הקצאת מניות מהון החברה המוגדל. זכויות אלו של מניית ההנהלה לא ניתנות לשינוי אלא בהסכמה בכתב של מחזיק מניית ההנהלה"**. הנה כי כן מניית ההנהלה הקנתה לד"ר א.א. באמצעות חברת האחזקות את השליטה בכל אחת מהחברות: חברת ר' וחברת צ'.

12. רק ביום 3.6.1986 כחודש ימים לפני שנפטר העביר ד"ר א.א. את מניית ההנהלה שהחזיק בחברת ר' באמצעות חברת האחזקות ל- מ.ר. ו- נ.ר. במשותף. באותו היום, ביצע ד"ר א.א. מהלך זה בחברת צ' כשהעביר את מניית ההנהלה שהחזיק בחברת צ' באמצעות חברת האחזקות לידי א.צ. ו- נ.צ. במשותף.

טענות התובע בכתב תביעתו

13. לאחר שעמדתי על הצדדים, החברות והנכסים אעבור לעמוד על טענות התובע.

14. לטענת התובע ובמשך כ- 15 שנים בשנים שבין 1982 ל- 1996, למעט שנה אחת, עבד עם המנוח בעסקים המשפחתיים והם היו מצויים בקשר יומיומי. עוד לטענתו הוסיפו הנתבעים את שמו לחשבון הבנק שלהם ואף החתימו אותו במהלך שנת 2011 על טופס אריכות ימים בחשבונם. בשנת 2002 אף ביקשו ממנו הנתבעים 1,2 כי יערוך צוואה וימנה מי מהם כאפוטרופוסים לרכוש שהוא עתיד להוריש לבתו הקטינה (דאז) ובכלל זה על מניותיו בחברת ר'. זאת, כדי

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

- שבמידה ויעבור מן העולם בטרם עת לא תהא לגרושתו כל גישה (ולו בעקיפין באמצעות בתם המשותפת) למניות חברת ר' ולפירות שעתידים היו לנבוע מהם לידי לאחר השלמת בניית הנכס (ב-2005). לטענתו הוריו אף מימנו את הכנת הצוואה. לטענתו כל זאת עשו הוריו, כפי שמסתבר בדיעבד, כדי לטעת בו את התחושה הכוזבת לפיה הכל גלוי והאינטרסים שלו נשמרים.
15. לצד כל אלה, טען התובע כי לאורך השנים התקיימו יחסי משפחה נורמטיביים וסדירים בינו לבין הנתבעים שכללו מפגשים דו-שבועיים לארוחת ערב שישי ולעתים גם באמצע השבוע, ארוחות חג משותפות, ציון ימי הולדת וכיוצא בזה.
16. לטענת התובע מהמידע שאליו נחשף רק בשנת 2012, הסתבר לו כי חרף היותו דירקטור בחברת הבת ובעל מניות בחברת ר', הוא לא יודע על קיומן ולא היה חלק מלפחות ארבע אסיפות כלליות מיוחדות ושיבות דירקטוריון של מי מהחברות, ככל שהתקיימו, אשר היו אמורות לאשר החלטות מהותיות. לטענתו לנתבעים היה אינטרס להסתיר ממנו החלטות אלו. לטענתו, הוא סמך על נתבעים 1,2 ולא העלה בדעתו שהם עשויים לפעול מאחורי גבו באופן שיפגע בזכויותיו.
17. בדיעבד, ולטענתו של התובע התברר לו, כי נתבעים 1,2 מידרו אותו ממס' החלטות מהותיות, בין אם נערכו בעניין אסיפות דירקטוריון ו/או אסכ"ל כמתחייב (מבלי לשתפו) ובין אם לאו. לטענתו התרמית המתוחכמת צלחה. לצד העדכונים השוטפים והרבים ושיתופו של התובע בעניינים שונים, עלה בידי נתבעים 1,2 להסתיר ממנו את ההחלטות המהותיות ביותר, אשר היתה להן את ההשפעה והרלוונטיות הגבוהים ביותר ביחס אליו כפי שיפורט להלן.
- האסיפה הכללית של בעלי מניות חברת ר' ביום 30.3.1988 (להלן: "אסכ"ל 1988")**
18. לטענת התובע, ביום 30.3.1988, כשנה וחצי לאחר פטירתו של הסב, ומיד בסמוך לאחר שגם הסבתא הלכה לבית עולמה, התקיימה אסיפה כללית של בעלי מניות חברת ר'. לאסיפה זו לטענתו הוא לא הוזמן ובנוגע לדבר קיומה הוא לא יודע למרות שהיה בעל מניות בחברת ר', דירקטור בחברת הבת וכיהן כמנכ"ל חברת השיווק של חברת הבת. לטענתו רק בשנת 2012 גילה התובע כי אסיפה זו התקיימה.
19. באותה אסיפה נעשו לטענת התובע, מעשים אשר תוצאתם קיפחה אותו בצורה בוטה. במהלך ישיבה זו התבצעה בחברת ר' הגדלת הון, הקצאת מניות לבעלי מניותיה, איחוד הון, העברות מניות שונות, וכן מניות רגילות הומרו למניות הנהלה אשר הוקצו לידי נתבעים 1,2 בלבד במקום לכל בעלי המניות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

- 1 התוצאה הדרמטית של אסכ"ל 1988 הייתה כדלקמן :
- 2 א. הוקצו מניות לתובע ולנתבעים וחלקה של נ.נ. בחברת ר' בה שלטה באותה עת
3 משפחת צ' בעקבות ההפרדה הרכושית) דולל בכ- 99.99%.
- 4 ב. במקום להקצות מניות הנהלה לכל בעלי המניות בחברת ר' כדי חלקם עפ"י דין (5,000
5 מניות הנהלה לכ"א), נתבעים 1,2 נטלו לידיהם את כל מניות ההנהלה ולאחר איחוד
6 ההון החזיקו כ"א בנפרד במניית הנהלה אחת (סה"כ 2 מניות הנהלה במקום 1 בלבד
7 במשותף בעבר).
- 8 ג. המניות המדוללות של נ.נ. בחברת ר' (אשר לאחר איחוד ההון מנו 38 מניות במקום
9 380,000 מניות), חולקו ע"י נתבע 1 כ-3 חודשים לאחר אסכ"ל 1988, ביום 16.6.1988,
10 לידי בעלי המניות של חברת ר'. בזאת הסתיימו הקשרים המשפטיים בין חברת ר'
11 לבין נ.נ..
- 12 דא עקא, ולטענת התובע חלוקת הון המניות המדולל התבצעה בניגוד לדין ובצורה
13 בלתי שווה, אשר נתנה בידי נתבעים 1,2 יתרון בלי הוגן : כך, השניים זכו לקבל
14 לידיהם מידי נ.נ. כ"א 10 מניות נוספות של חברת ר', ואילו נתבעת 3 והתובע קבלו
15 לידיהם מידי נ.נ. כ"א 9 מניות בלבד בחברת ר'. כך נוצר מצב בעטיו נתבעים 1,2
16 מחזיקים בידיהם כ"א 775 ממניות חברת ר' ואילו התובע מחזיק בידיו 774 מניות
17 בלבד. למקרא תקנה 59 לתקנון ההתאגדות של חברת ר' עולה, כי השניים יצרו
18 לעצמם יתרון מסוים בשעת ההצבעה בחברת ר' – יתרון שניתן להם "יש מאין"
19 ובניגוד לדין.
- 20
- 21 עוד לטענת התובע, במהלך שנת 2014 גילה, כי בסוף שנת 2013 העביר נתבע 1 את מניית
22 ההנהלה שהייתה בידיו לידיה של נתבעת 3. לטענתו, לתומו הוא סבר, כי העברת המניה הנה
23 מהלך שהתבקש ע"י בנק מממן לצורך העמדת המימון לרכישת מניותיו, כפי שהוסכם בין
24 הצדדים, אך המציאות הוכיחה, כי כנראה לא זה הטעם שעמד בבסיס אותה העברה.
- 25
- 26 21. לפיכך, פרקטית נוצר מצב מעוות בעטיו ל-3 מבעלי המניות של חברת ר' יש הכוח המשפטי
27 למנוע ממנו את מכירת מניותיו, בין אם ע"י מניות ההנהלה המוחזקות בידי נתבעות 2,3, ובין
28 באמצעות תקנה 19 לתקנון ההתאגדות של חברת ר' המקנה לדירקטורים בחברת ר' (ובכללם
29 נתבע 1) את הסכמות למנוע רישום במרשם בעלי המניות של החברה כל העברת מניות שאינם
30 חפצים בה.
- 31
- 32 22. עוד לטענת התובע, בהמשך, במהלך שנת 1989 ביקש הוא להגר לחו"ל. כוונתו הייתה לעשות
33 זאת לקראת סוף אותה שנה. זאת, לאחר שעזב את ניהול עסקי חברת השיווק של חברת הבת.
34 נתבעים 1,2, אשר בעקבות זאת בחנו את האפשרות למכור את מניות חברת ר', בקשו ממנו
35 למסור לידיהם, מטעמים פרקטיים, ייפוי כוח מיוחד בלתי חוזר לצורך ביצוע מכירת מניותיו.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

התובע, אשר ראה עם השניים עין בעין את האפשרות לנסות ולמכור את המניות בזמן היעדרו
נעתר לבקשתם. על כן, ב- 9/1989 נחתם ייפוי הכח (להלן: "ייפוי הכוח"). בסופו של דבר
ולטענתו הוא זנח את כוונותיו להגר לחו"ל, הנתבעים והתובע זנחו את האפשרות למכור את
המניות לצד שלישי, וייפוי הכוח לטענתו בוטל.

מכירת פעילות הייצור של חברת הבת וחלוקת הדיבידנד בחברת ר', אשר הוסתרה מהתובע

23. לטענת התובע בין השנים 1995-1997, מכרה חברת הבת באמצעות שלוש עסקאות את כל
פעילות הייצור של המפעל שבבעלותה, המוניטין שלו, מס' מכוונות שהיו בו וכן פטנט שהיה
רשום ע"ש חברת הבת (להלן: "מכירת פעילות הייצור"). לטענתו נמסר לו מפי אביו המנוח,
כי ההכנסות בגין המכירה הסתכמו לסך של כ 4.3 מיליון דולר כאשר עיקרן נבע ממכירת
מוניטין למר --- ולחברת --- אשר הייתה בבעלותו.

24. לטענתו במספר כתבות שפורסמו באותה עת בעיתונות דיווח שהסכומים שהתקבלו ויתקבלו
ממכירת פעילות הייצור גבוהים בהרבה מהסכומים עליהם דיווח נתבע 1 לתובע. לטענתו הניח
בזמנו, כי מדובר ביחסי ציבור שנתבע 1 עושה לעצמו בתקשורת, אך לאור הדברים שגילה ב-
2012 כלל לא נפסלת האפשרות שהסכומים שהתקבלו בפועל אכן היו גבוהים בהרבה
מהסכומים עליהם דיווח נתבע 1. לא ברור אם כספים נוספים אלו, במידה ואכן התקבלו,
הועברו לחברת הבת או ישירות לחשבונות בנק פרטיים בארץ ו/או בחו"ל של נתבעים 1,2.

25. בפועל, תמורת מכירת פעילות הייצור הגיעה באותה עת לידיהם של נתבעים 1,2 מבלי להעביר
לידיהם את חלקו ומבלי ליידע אותו על עצם הפעולה. חברת ר' החזיקה באותה עת ב- 78%
ממניות חברת הבת (חברת צ' החזיקה ב 20% נוסף ואדם נוסף בשם, י.ש., החזיק 2%), התובע
מכנה בכתב תביעתו תשלום זה "דיבידנד מכירת פעילות הייצור".

26. עוד לטענת התובע, למרות הקבוע בסעי' 96(א) המתוקן לתקנון חברת ר', המחייב אישור
האסיפה הכללית וחלוקה הוגנת של דיבידנדים בהתאם לזכויות של כל חבר, למרות החובה
החוקית לחלק דיבידנדים בצורה הוגנת ולמרות תקנה 120 לתקנון חברת הבת הדורשת
החלטות דירקטוריון ואסכ"ל לצורך חלוקת דיבידנד, נתבעים 1,2 לא יידעו אותו כי חברת
הבת חילקה דיבידנד לחברת ר'. בהמשך, נתבעים 1,2 לא יידעו אותו, כי חברת ר' חילקה את
הדיבידנד לבעלי מניותיה באופן חד פעמי עוד בשנות ה- 90, וכי חלקו בדיבידנד נלקח על ידי
שניהם.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

27. הוסיף והדגיש התובע בכתב תביעתו, כי עד למועד זה לא התבצעה מעולם כל חלוקת דיבידנד בחברת ר'. זו הייתה חלוקת הדיבידנד הראשונה והאחרונה. התובע ונתבע 1, שהם היחידים ממשפחת ר' שעבדו אי פעם בעסקים המשפחתיים, קבלו עד לאותו מועד שכר עבודה בלבד.

תשלום חלקו של התובע בדיבידנד מכירת פעילות הייצור של חברת הבת החל משנת 2003

28. מוסיף וטוען התובע כי רק בסוף שנת 2002, נודע לו מפי נתבע 1 לראשונה, כי יש חלוקת דיבידנד בחברת ר' בגין מכירת פעילות הייצור. לטענתו אביו המנוח לא מסר לו האם נתבעת 3 קבלה את חלקה בדיבידנד באותה עת, או בכלל. כמו כן, המנוח לא מסר לו, כי דיבידנד מכירת פעילות הייצור נמשך בעבר באופן חד פעמי לידי נתבעים 1,2.

29. עוד טען התובע כי קבל מאת חברת הבת, החל מחודש מאי 1996 ועד לסוף שנת 2002, רכב ושכר בסך 7,500 ₪ (נטו). זאת, בגין העברת פעילות חברה אחרת בשם חברת ס' בע"מ (חברה נכדה של חברת הבת בה התובע היה שותף יחד עם נתבע 1 וחברת א.ט.). לבעלות חברת א.ט. לפני מיזוגה בשנת 2005 לתוך חברת הבת.

30. כמו כן טען התובע, כי החל מסמוך להולדת בתו בסוף שנת 1997 יזמו נתבעים 1,2 השתתפות בהוצאותיו עבור בתו. בין השנים 1999-2001 העבירו לו הנתבעים 1,2 באופן אישי סך של 2,000 ₪ לחודש ובמהלך שנת 2002 העבירו לו 4,500 ₪ לחודש.

31. לטענתו, בסוף 2002 הודיע נתבע 1 לתובע, כי מחולק דיבידנד בגין הכספים שהתקבלו כתוצאה ממכירת פעילות הייצור. הוסכם בין השניים, כי בשל הצורך להקטין את ההוצאות בהן נושאת חברת הבת (שבאותה עת טרם השלימה את בניית הנכס וטרם איתרה שוכרים לנכס), אזי החל מתחילת שנת 2003 יופחת שכרו בחברת הבת לכ- 3,000 ₪ (נטו, ש"ע המקביל לשכר המינימום באותה עת). זאת, לצורך ביטוח לאומי ותשלום הוצאות הרכב הצמוד. לצד זה, היתרה בסך 4,500 ₪ תשולם לידי באמצעות דיבידנד חודשי. כמו כן הוסכם, כי מה שניתן בשנת 2002 כהשתתפות בהוצאות התובע (4,500 ₪) ישולם מעתה מתוך חלקו של התובע בדיבידנד. על כן, החל מתחילת 2003 שולם לתובע שיק חודשי אחד ע"ס 9,000 ₪. החל מ- 2004. 8. עת נחתם הסכם השכירות עם --- הסכום גדל ב-1,000 ₪ ל 10,000 ₪.

32. לטענת התובע העובדה, כי הדיבידנד בחברת ר' חולק באופן חד פעמי לידי נתבעים 1,2 כבר בשנת 1996 (לערך) נודעה לו רק בשנת 2012 – 10 שנים (!!) לאחר שנודע לו ראשונה מפי נתבע 1 על עצם חלוקת דיבידנד. זאת, במהלך שיחה שקיים עם רוה"ח של חברת ר', רו"ח ר.א., בה ביקש לקבל לידי את הדוחות הכספיים. במועד זה גילה התובע, כי הוא רומה לאורך השנים בידי נתבעים 1,2 אשר שלטו ושולטים במנגנונים של חברת ר' ושל חברת הבת. במועד

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

זה גילה התובע לטענתו, כי בשעה שסמך על כך שנתבעים 1,2 מעבירים לו את חלקו בדיבידנד בהתאם לזכויותיו ובהתאם למועד חלוקתו, בשעה שעדכונים שוטפים של התובע בנוגע לעניינים העסקיים היו דבר שבשגרה, ניצלו השניים את האמון שהתובע נתן בהם ופגעו בזכויותיו.

33. לטענתו בשיחה שקיים התובע עם ר"ח ר.א. בשנת 2012 מסר האחרון, כי אין לחברת ר' חשבון בנק ולא עוסק מורשה, היא אינה מנפיקה דוחות כספיים והדיווח על הדיבידנד לרשויות המס באותה עת היה, לדבריו ובשפתו, "וירטואלי". לפיכך ולטענתו בנסיבות אלה, לא העלה בדעתו ולא היה עליו להעלות על דעתו, כי מאחורי גבו נרקמת קנוניה שנועדה לגזול את זכויותיו.

רכישת 2% ממניות חברת הבת באופן אישי ע"י נתבעים 1,2 תחת רכישתן ע"י חברת ר'

34. עוד לטענת התובע, עובדה נוספת לה כלל לא היה מודע עד שנת 2012, הייתה האופן הנכלולי (כך ממש ובלשונו של התובע) בו לאחר מכירת פעילות הייצור של חברת הבת, ניצלו הדירקטורים של חברת ר', הנתבעים 1,2, הזדמנות עסקית שנקרתה בידי החברה ורכשו באופן אישי וללא כל הצדקה עסקית או כלכלית מבחינת החברה 2% ממניות חברת הבת, אשר עד לאותה עת (8/1996) הוחזקו בידי מר י.ש.. זאת, במקום לדאוג לרכישת מניות חברת הבת ע"י חברת ר'.

35. מוסיף וטוען התובע כי התנהלותם של נתבעים 1,2 בקשר למניותיו של מר י.ש., קיפחה את זכויותיו בחברת ר', כאמור בסעי' 235 לפקודת החברות [נוסח חדש], כנוסחה לפני כניסת חוק החברות לתוקפו. חובת האמון שלהם כלפיו כבעלי רוב מניותיה של חברת ר', וחובת האמון של השניים כלפי חברת ר' מתוקף תפקידם כדירקטורים בה, הייתה ליצור מצב בעטיו מניותיו של מר י.ש. יוצעו ויירכשו ע"י חברת ר' ולא על ידיהם באופן אישי.

36. לטענתו, השניים/הוריו ניצלו את העובדה שהם שלטו באסכ"ל ובדירקטוריון של חברת ר' על מנת לקחת לעצמם הון המיועד לחברת ר'. זאת, באופן שחזק את שליטתם בחברת הבת בניגוד לכל דין. התובע חזר וטען כי רק בדיעבד התברר לו במהלך שנת 2012, כי הנתבעים 1,2 נטלו את מניות חברת הבת לידיהם באופן אישי. זאת, שעה שהחל לבצע בדיקות עצמאיות ביחס לשתי החברות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

עסקת הקומבינציה, הקמת הנכס ומכירת הפעילות המסחרית של חברת הבת בשנת 2012

37. לטענת התובע לאחר מכירת פעילות הייצור של חברת הבת נולד הצורך למנף את המקרקעין עליהן הוקם המפעל. על כן, בשנת 1998 כרתה חברת הבת הסכם קומבינציה עם חברת --- חברה לבניין בע"מ. במסגרת הסכם זה הוקם בניין המשרדים (הנכס) שעומד כיום על המקרקעין עליהם הוקם המפעל.

38. במסגרת עסקת הקומבינציה קיבלה חברת הבת 41.5% מן הזכויות בנכס ולאחר שהנכס הושכר במהלך שנת 2005, היא זכאית להכנסות מדמי השכירות בהתאם להסכם הקומבינציה. לטענת התובע כפי שמסר לו אביו המנוח החברה השוכרת כ- 95% משטח הבניין (חברת ---) אחראית לתחזוקת הבניין, כך שחברת הבת כלל איננה נדרשת לכל פעולה אמיתית ביחס לנכס וכל "תפקידה" לקבל את דמי השכירות.

39. בנוסף טען כי ביום 17.7.2012 מכרה חברת הבת את פעילותה המסחרית למר י.א. ו/או מי מטעמו. על דבר המכירה נודע לו לטענתו רק בתחילת 2013 מעיון בדיווחי רשם החברות. מוסיף וטוען התובע כי עד כה, כלל לא ברור מה התמורה ששילם מר י.א. במסגרת עסקה זו, עפ"י איזו הערכת שווי של הפעילות המסחרית והמוניטין שולמה התמורה בעסקה זו (אם בכלל), מהם תנאי השכירות שהעמידה חברת הבת למר י.א., שכן האחרון ממשיך להפעיל את הפעילות המסחרית שהועברה אליו מתוך הנכס ב---.

ריקון חברת הבת ע"י משיכת דיבידנדים ו/או הטבות ע"י נתבעים 1,2 במסווה של שכר ללא האישורים שנקבעו בתקנון ובדין

40. בשנת 2005, עת החל הנכס ב--- להניב שכ"ד ורווחי החברה זינקו באופן חריג ביחס לעבר, קיבלו נתבעים 1,2 החלטה עקרונית, למשוך את כל רווחי חברת הבת כשכר מנהלים ו/או דירקטורים ו/או כהטבות או כל דרך אחרת אשר איננה חלוקת דיבידנד לחברת ר'. זאת, במקום לחלק אותם כדיבידנדים לחברת ר' או להשקיעם בפיתוח החברה.

41. לעניין זה הוסיף וטען התובע כי אין לו ידיעה על היקף הדיבידנדים שמשכו הנתבעים 1 ו-2 ואולי הנתבעת 3 לאורך השנים במסווה של שכר ו/או הטבות ו/או תנאים נלווים, ועל כן עתירתו למתן חשבונות מטרתה להתחקות אחר כספים אלו. התובע העמיד את תביעתו בגין רכיב זה תוך היקש מהדוחות הכספיים לשנת 2015 של השותפה בנכס, חברת ר.ד., אשר מועברים לבורסה במסגרת הדוחות של החברה הציבורית ותניה (המחזיקה בחברת ר.ד.), על סך של כ- 28,500,000 ₪ נטו מתוכם כ- 7,150,000 ₪ (קרן) השייכים לו. לטענתו ועל פי תחשיב שערך הועברו לו ע"ח זכותו זו 686,000 ₪ בלבד.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

42. בהקשר לנתבעת 3 טען התובע, כי לאחר שבשנת 2005 הקימה עסק ליבוא וממכר יינות (להלן: "העסק"), היא עשתה שימוש בחלק מהנכס ב--- לצורך אחסון היינות בקירור וכן לצורך קבלה שירותים לוגיסטיים מהעובדים במקום. ככל הידוע לתובע, הדבר נעשה ללא תשלום תמורה לחברת הבת.

היעדר פיתוח עסקי חברת הבת

43. לצד טענותיו לריקון החברה ממשאביה הכספיים טען התובע לקיפוח זכויותיו בשל היעדר פיתוח עסקי של חברת הבת. לטענתו מאז הושכר הנכס בשנת 2005 שקטה חברת הבת על שמריה ולא התפתחה. לטענתו, התנהגותם של הנתבעים בעשור האחרון מלמדת, כי אין להם כל כוונה לפתח את עסקי החברה או לגוון אותם. זאת, למרות שהם מודעים לכך שהנכס הולך ומזדקן, ושהצפי לשנים הקרובות הוא לירידת ערכם של נכסים מניבים וקשיים בהשכרתם כתוצאה מעודף ההיצע האדיר הצפוי בשוק המשרדים.

44. מוסיף וטוען התובע כי המצב אף החמיר לאחרונה לאחר פטירתו של נתבע 1, שכן **החברה כיום היא בגדר מכונית ללא נהג**. נתבעות 2,3 החסרות כל ניסיון עסקי משמעותי שולטות בחברה וברכושן. נתבעת 2 מעולם לא עבדה לפרנסתה ולא הייתה מעורבת בעסקים המשפחתיים למעט תמיכה עיוורת במהלכי נתבע 1. נתבעת 3 הורידה לטמיון מאות אלפי שקלים שהושקעו במימון לימודיה בחו"ל ובעסקים שהקימה.

45. לטענת התובע תחת פיתוח החברה, השבחת ערכה, ופיתוח יכולת השרידות שלה בתנאי השוק המשתנים, הנתבעים מעדיפים להמשיך, כפי שעשו עד היום, לחלוב את מלוא הכנסות החברה ולהשקיען מחוץ לחברה, תוך שהם מבטיחים את עתידם הכלכלי ומותירים אותו שנכסו היחיד הוא מניותיו בחברת ר', בחוסר ודאות וחוסר אונים.

המגעים בין הצדדים בעבר

46. בסעיפים 91-109 לכתב התביעה, פרט התובע באריכות את המגעים שהתנהלו בין הצדדים בעבר ואשר לטענתו יש בהם להבהיר מדוע הוגשה התביעה במועד בו הוגשה, לרבות טענתו בדבר אי ידיעה על כך שחלוקת הדיבידנד של מכירת פעולת הייצור הסתיימה בעבר, לאחר שהדיבידנד הועבר במלואו, כולל חלקו לידי הנתבעים 1 ו-2. טענות אלה עומדות בלב לבנה של טענת הנתבעים להתיישנות התביעה. משכך ועל מנת להימנע מפרוט הטענות בכפל אדרש לטענות ההדדיות של הצדדים בעניין זה, אגב הכרעה בטענת הנתבעים להתיישנות התביעה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

הסעדים להם עתר התובע

47. בסעיף 110 לכתב התביעה ועל פני סעיפים קטנים (א) – (כד) פרט התובע את המסמכים שלקבלתם עתר במסגרת פנייתו בכתב דרישה מיום 10.12.2014 אל הנתבעים. בסעיף 111 הוסיף דרישה לקבלת הסכמי חכירה של הרכבים שמספר הרישוי שלהם מפורט בסעיף.

מסעיף 112-131 העלה התובע שלל טיעונים משפטיים כנגד הנתבעים לרבות טענה כי אלה הפרו את התחייבותם לרכוש את מניותיו, טענה לקיפוח, ריקון חברת ר' מכל תוכן ממשי, הפרת חובת אמונים כדירקטורים וכבעלי מניות, נהגו בחוסר תום לב, הפרו חובת ההגינות, פגיעה בציפייה כי זכויותיו תשמרנה במסגרת חברת ר' ובמסגרת חברת הבת, הטעיה, רשלנות, מצגי שווא, התעשרות ולא במשפט, תרמית וכי נמנעה ממנו האפשרות להגיש תביעה בשל כך שהנתבעים 1 ו-2 הטעו אותו בידועין ולא גילו לו עובדות מהותיות המהוות את עילת התביעה או למצער נעלמו מעיניו העובדות המהוות את עילת התביעה, מסיבות שלא היו תלויות בו ושאינן בזהירות סבירה לא יכול היה למנוע אותן.

48. התובע בסעיף 133 על סעיפיו הקטנים (א) – (יח) עתר לשלל סעדים ובהם: סעד הצהרתי כי ענייניה של חברת ר' וחברת הבת מתנהלים באופן שיש בו כדי לקפח את המבקש במובן סעי' 191, 192 לחוק החברות, להורות על הפרדות הצדדים באמצעות התמחרות אן – להורות על כל מנגנון היפרדות אחר בין הצדדים, כפי שבית המשפט ימצא לנכון, מסירת המסמכים שלקבלתם כמפורט לעיל עתר בכתבו מיום 10.12.14, סעד הצהרתי לפיו אופן קבלת ההחלטות במוסדות חברת הבת, ובכלל זה בדירקטוריון חברת הבת, בכל הנוגע לשכרם ו/או התנאים הנלווים ו/או ההטבות של נתבעים 1-3, נעשה בניגוד להוראות הקבועות בחוק החברות ובתקנון חברת הבת, להורות על העברת 2% ממניות חברת הבת, המוחזקות מאז 8/1996 בידי נתבעים 1,2, **סעד לתיקון חלוקת הדיבידנד הבלתי שוויונית, החל משנת 2005 ולשם כך מתן חשבונות ומינוי ר"ח, לקבוע, כי על נתבעים 1,2 לשלם לתובע פיצוי כספי בגין הסתרת חלוקת דיבידנד מכירת פעילות הייצור, אשר התבצעה בחברת ר' במהלך שנות ה-90 ולאחר מכן, החל מסוף שנת 2002, הסתרת העובדה כי אותו דיבידנד חולק בעבר באופן חד פעמי והעובדה שהשניים שילמו אותו לידי התובע מאז (כמו גם היום) לשיעורין. מינוי ר"ח חוקר על מנת שזה יערוך בירור בשאלה האם נמכר במשך השנים או האם קיים כיום רכוש נוסף של החברה מעבר לרכוש שפורט בתובענה, להורות על מינויו של התובע לתפקיד דירקטור בחברת ר' ובחברת הבת, להורות כי התובע ישמש מורשה חתימה בחברת ר' ובחברת הבת וחשבונות הבנק שלהן, להורות על הקצאה לידי התובע של מניה אחת רגילה ומניית הנהלה אחת בחברת ר', להורות כי כל החלטה במסגרת מוסדות החברות, אשר עניינה רכישת/מכירת נכסים, ביצוע השקעות לסוגיהן, נטילת הלוואות, מינוי דירקטורים, או מנהלים מקצועיים, או שכירת עובדים ותנאי העסקתם של כל אלו תתקבל רק בהסכמה פה**

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

אחד או לאחר קבלת חוות דעת מקצועית של צד שלישי המוסכם על הצדדים, לתקן את תקנה 48 לתקנון חברת ר' באופן הבא: להוסיף את המילים "למעט מר ר.ר." לאחר המילים "אכן העובדה שאחד החברים" כך שייכתב: **אכן העובדה שאחד החברים, למעט מר ר.ר., לא קבל את ההודעה לא תפסול את המשא ומתן באסיפה כללית איזו שהיא.** כמו כן, ליתן כל הוראה דומה בתקנון חברת הבת, להורות על מיזוגה של חברת הבת אל תוך חברת ר' וליתן כל הוראה מתאימה לצורך כך וכן לקבוע כי כל עלויות המיזוג יחולו על מי מהחברות, להורות, כי לא יותר תשלום שכר לרבות כל מרכיבי הדיבידנד המוסווה, כהגדרתו לעיל, לאיש מבעלי המניות, אלא תתבצע חלוקת דיבידנד בחברת הבת מידי 3 חודשים ובהתאמה לכך חלוקת דיבידנד לבעלי המניות בחברת ר', ליתן צו בדבר חלוקה לאלתר של יתרת המזומנים הנוכחית בחברת הבת, ככל שישנה, כדיבידנד לבעלי מניותיה, ליתן כל סעד אחר או נוסף שיראה לבית המשפט כנכון לשם תיקון המעוות עד כה, וביחס להתנהלות הצדדים בעניין חברת ר' ו/או חברת הבת מכאן ולהבא, באופן שימנע קיפוח עתידי של זכויות התובע.

הערות בטרם הכרעה

49. בטרם אעבור לדיון והכרעה בתובעה גופה ובטענות הצדדים מצאתי לנכון לציין כי ההליך התנהל בעצימות גבוהה, ובהיקף חסר תקדים. פרט לדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי בפני כב' השופטת דניה קרת, התקיימו בפני מותב זה 2 קדמי משפט במועדים 6.10.16 וביום 28.3.17. בנוסף התקיימו 9 דיוני הוכחות במועדים כמפורט להלן: 10,11.7.17, 13-16.11.17, 6-7.11.18 ו-7.2.18.

50. דיוני ההוכחות התקיימו כולם בהקלטה והפרוטוקולים משתרעים על פני כ- 900 עמודים. לתיק הוגשו 112 בקשות ונתנו 227 החלטות. סיכומי התובע הוגשו ביום 9.2.20, סיכומי הנתבעים הוגשו ביום 11.8.20, תוך שלאחריהם עתר התובע בבקשה להגשת סיכומי תשובה. בתשובתו לתגובת הנתבעים לבקשתו להגשת סיכומי תשובה, בחר התובע להגיש סיכומי תשובה, משל כבר נתנה הרשות להגשתם (ראו החלטה מיום 7.10.20 בבקשה מס' 115). אך בכך לא בא העניין לסיומו והנתבעים עתרו בבקשה מיום 14.10.20 למחיקת סיכומי התשובה (בקשה מס' 117). ביום 9.11.20 נתנה על ידי החלטה ולפיה: **"משסיכומי התשובה" הוגנו לתיק בדרך של הגשת תשובה לבקשה הגשתם והגם שאין סיכומי תשובה לסיכומי תשובה ולשם האיזון מצאתי כי יש לאפשר לנתבעים להגיש תשובה לסיכומי התובע אשר לא יעלו על 7 עמודים ואשר יוגשו תוך 15 יום. הסעד של הוצאת 'סיכומי התשובה' הינו בלתי מידתי בנסיבות העניין".** לאחר שלל בקשות לארכה ותגובה להן הוגשו ביום 20.12.20 סיכומי התשובה מטעם הנתבעים, אלא שכבר ביום 3.1.21 עתר התובע בבקשה למחיקת סעיפים מסיכומי התשובה של הנתבעים, בקשה מס' 120. ביום 18.1.21 נתנה על ידי החלטה לפיה אכריע בבקשה במסגרת פסק הדין שיינתן. כבר עתה אציין כי דין בקשה זו להידחות ואין

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

- המדובר אלא בניסיון נוסף של התובע למקצה שיפורים ו"הגנבת" התייחסות נוספת לסיכומי התשובה של הנתבעים על פי החלטה מיום 9.11.20.
51. כפי שיובהר להלן בהרחבה דין התביעה להידחות מהטעמים המצטברים והמשלימים כלהלן. **ראשית**, התובע בסיכומיו ובהליך כולו מתעלם לחלוטין מהעובדה כי המדובר בחברה משפחתית ועותר לשלל סעדים ותרופות מכוח דיני החברות, תוך התעלמות מוחלטת ובמנותק מהסכסוך המשפחתי ארוך השנים אשר נפרש בפני בית המשפט במלוא עוצמתו במהלך שמיעת העדויות תוך שגרסתו וניסיונו לתאר את היחסים בתוך המשפחה לאורך השנים כיחסים תקינים קרסה לחלוטין, הכל כמפורט בהרחבה בהמשך.
52. בסיכומי התשובה מטעמו טען התובע בסעיף 8(ד) טענה מופרכת ולפיה בית המשפט המחוזי לא קבע דבר ביחס למהות המחלוקת ולדין החל אלא קבע כי מדובר בתובענה אזרחית שעילתה סכסוך במשפחה בהתאם להלכה שנקבעה ברע"א 6558/99 **חבס נ' חבס**, פ"ד נד(4) 337 (להלן: "**עניין חבס**"). לטענתו כך ממש "**הסיבה שבגללה עבר התיק לבימ"ש למשפחה אינה בעלותו של התובע במניותיו והזכויות המאוגדות בהן אלא היחסים המשפחתיים שכלל אינם קשורים למניות ולזכויות**".
- בסעיף 22 (י) לסיכומי התשובה אף טען כי הנתבעים "**לא התמודדו עם העובדה שהוכחה כי היחסים המשפחתיים אינם רלוונטיים לזכויות התובע אלא לחובות הנתבעים כלפיו- הדין מגן על אינטרס ההסתמכות של התובע ומחיל על הנתבעים כנושאי משרה חובות אמון וגילוי אקטיבי כלפי התובע**".
53. טענת התובע בעניין זה הינה מופרכת ודינה להידחות מכל וכל. בהחלטה הארוכה והמפורטת של כב' השופטת דניה קרת מיום 30.8.16, המשתרעת על פני 17 עמ', בה הורתה על העברת התובענה לבית המשפט עמדה כב' השופטת דניה קרת באריכות על סמכותו של בית המשפט לענייני משפחה והתנאים המצטברים לצורך רכישת הסמכות לאור סעיף 3 לחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995 והפסיקה על פיו: האחד, שהצדדים יענו על הגדרת "**בן משפחה**" המצויה בחוק; השני, שעילת הסכסוך תהא "**בתוך המשפחה**". לאחר שכב' השופטת דניה קרת קבעה כי התובע והנתבעים 1-3 הם בני משפחה גרעינית אחת - הורים ואחים, כך שמתקיים התנאי שהצדדים לתובענה הם "**בני משפחה**", עברה היא לדיון ארוך ומפורט ביחס לעילת הסכסוך במשפחה.
- בעניין זה נקבע על ידה:
- "כפי שנקבע ברע"א 1839/13 **עמי קולפניצקי נ' ישראל קולפניצקי (פורסם בנבו)**, אין די בטענה כי מדובר ב"**חברה משפחתית**" שהתנהלה על בסיס יחסי אמון, כדי

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

להראות כי קיים סכסוך משפחתי. יש להצביע על כך כי הסכסוך "תרם תרומה
משמעותית לגיבושה של עילת התביעה".
מכאן עולה, כי אין די בעצם הקצאת המניות לתובע על בסיס היחסים המשפחתיים,
כדי להביא לקביעה לפיה מדובר בסכסוך משפחתי.
עם זאת, למרות העובדה שכתב התביעה מציג את הסכסוך כסכסוך עסקי על פניו,
אשר אינו נובע מסכסוך משפחתי, עולה מנספחי כתב התביעה תמונה שונה
לחלוטין".

לאחר שכב' השופטת דניה קרת מנתחת ומצטטת מספר מכתבים של התובע אל הוריו אליהם
אדרש בהרחבה בהמשך פסק הדין היא מוסיפה וקובעת:

"ממכתבים אלה עולה כי הסכסוך נובע מרצונו של התובע להגיע להסדר משפחתי
כולל בקשר לרכוש המשפחה, כאשר מחלוקות בעניין זה קיימות כבר במהלך
השנים.

לא מדובר בסכסוך נקודתי המתמקד בטענות קיפוח כפי שנטען בכתב התביעה.
העובדה כי מדובר בסכסוך אשר מקורו בעבר וביחסים לא תקינים בין התובע להוריו
במהלך השנים, לאור אכזבה של ההורים מדרך התנהלותו של התובע במהלך שני
עשורים, עולה גם ממכתב ששלח ב"כ הנתבעים לב"כ התובע ביום 4.8.2015 (נספח
כט' לכתב התביעה), צוין בסעיפים 12-18 כך: "...

ובהמשך:

"יתרה מכך, גם מכתב התביעה עולה כי מדובר בסכסוך שהחל עוד לפני שנים
רבות, שכן התובע מציין הליך של גישור אשר נערך בין הצדדים בשנת 2007. לכן,
לא מדובר בסכסוך שפרץ לראשונה בשנת 2012 כפי שנטען על ידי התובע בניסיון
להצביע על סכסוך נקודתי עסקי שאינו קשור ביחסים שבינו לבין הנתבעים קודם
לכן.
לכך מצטרפת העובדה כי מדובר בקרבה משפחתית של הורים וילדים. כמו כן,
מעורבים בסכסוך אך ורק בני המשפחה ולא גורמים חיצוניים.
מכל האמור לעיל עולה כי יש לראות בסכסוך שבין הצדדים סכסוך בתוך המשפחה.
לאור זאת, יש להעביר את הדיון לבית המשפט לענייני משפחה".

54. דומה כי אין צורך לציין כי החלטת כב' השופט דניה קרת לעניין הסמכות הינה החלטה חלוטה
והתובע לא ערער עליה. יתר על כן טענות התובע בעניין זה עולת כדי חוסר תום לב של ממש
ובבחינת מוסר כפול. כשנוח לו וכשהדבר משרת את האינטרס שלו הוא מנסה להיאחז
ביחסים בתוך המשפחה ולהשתמש בהם לטובתו כך למשל במסגרת ניסיונו להאריך את

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

- תקופת ההתיישנות מטעם זה. כשהדבר אינו משתלב עם הטענות והסעדים להם הוא עותר
טוען הוא כי היחסים המשפחתיים אינם רלוונטיים לזכויותיו.
55. מהותה של החברה כחברה משפחתית, בה כל בעלי המניות ללא יוצא מן הכלל הינם בני
משפחה מדרגה ראשונה- משפחה גרעינית, היות החברה חברת אחזקות, העובדה כי המניות
הוקצו לתובע עוד בהיותו קטין ומכוח הקשר המשפחתי של האם נ.ר. ואביה- מחייבת
ההתייחסות שונה המשלבת בין דיני החברות לדיני המשפחה כשמעל כל אלה מרחף עקרון העל
השולט וחולש על כל שיטת המשפט- עקרון תום הלב.
- ראו לעניין זה פסק דינו של כב' אליקים רובינשטיין בע"א 10582-02 ישראל בן אבו נ' דלתות
חמד'ה בע"מ [פורסם בנבו, 16.10.2005] פסקה כ' לפסק הדין:
- "החברה דנא היא חברה משפחתית. על פי הפסיקה, וגם על פי השכל הישר, יש
בקעה רחבה יותר להרים לגבי חברה משפחתית את המסך, שהרי היא משמשת
במידה רבה ככלי "פורמלי" לצורך נוחות בענייני מס. כבר נפסק: "החברה היתה
חברת מעטים שבשליטת משפחה אחת... במקרה כזה יש לראות במעשה בעלי
החברה את מעשה החברה עצמה. האורגן העושה כאן את המצג אינו לא מועצת
מנהלים... אלא כלל בעלי המניות, שבגלל קרבתם וסמיכותם זהים עם החברה
עצמה. לענין זה אין אישיותה המשפטית של חברה משמשת כמסך או כמחיצה בינה
לבין חבריה" (השופט ויתקון, בבג"ץ 397/67 ברגהיים נ' יו"ר ההוצל"פ תל-אביב,
פ"ד כב(1) 533, 539. וכן ראו רע"א 161/67 שטיבל נ' חברת שטיבל בע"מ, פ"ד לב(1)
510, 515, מ"מ הנשיא – כתארו אז – לנדוי). "מסקנה זו (של הרמת המסך - א"ר)
מתחזקת בכך שמדובר בעניינינו בחברה פרטית משפחתית קטנה, אשר מעבר
למעטה המשפחתי המכסה אותה ניתן לראות שהיא מנוהלת כעסק פרטי הדומה
לשותפות" (ע"א 4606/90 מוברמן נ' תלמר, פ"ד מו(5) 353, 366, מפי השופט ד'
לוינ). אכן, אין להתעלם מהעובדה שחלק ניכר מעולם החברות בישראל הוא חברות
משפחתיות, ואין מקום להקל ראש חלילה בפגיעה בהתאגדותן. ואולם, ההתייחסות
אליהן, כעולה מן הפסיקה, מעוגנת בנסיון החיים וכאמור בשכל הישר, קרי, שככל
שהמדובר במבנה "משפחתי", הסיכוי לעירוב תחומין ולניהול המערב בין טובת
החברה לטובת המשפחה הוא גדול יותר".
56. לעניין זה אוסיף כי היה זה התובע עצמו אשר העיד כי בחברה משפחתית ההתנהלות הינה
שונה ראו עדותו בעמ' 244 ש' 17 עד עמ' 245 ש' 5:
- "ש: אתה 25% אבל אתה דירקטור. האם שלחת אימייל, מכתב, ביקשת לכנס אסיפה
כללית של חברת הבת, עשית פעולה כדירקטור, ביקשת לכנס ישיבת
דירקטוריון שאומרת, חברים מדובר פה בחברה שלא מפתחת את עצמה, צריך

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

לפתח את החברה, אני לא מסכים עם אבא, צריך להיכנס לשוק המגורים, מעבר

לשיחות עם אבא, עשית משהו?

ת: למי בדיוק הייתי שולח, ל- ר.ר., ל- נ.ר.?

ש: אני לא שאלתי למי, שאלתי אם עשית.

ת: לא, הוא עשה, רגע, אבא שלי שלח מכתב ואמר אדוני אנחנו לא מפתחים את

החברה בגלל שיש לנו מדיניות ארוכת טווח וזה, לכל בעלי המניות שלח מכתב ?

לא שולחים דברים כאלה כשזה משפחה.

ש: לא שולחים כאלה ?

ת: ממש לא."

זוהי דוגמא נוספת למסור הכפול של התובע. כשהדבר משרת את האינטרס שלו המדובר

בחברה משפחתית שבה אין לעמוד על הדקדוקים של דיני החברות וכשהדבר אינו עולה עם

האינטרס שלו יש להקפיד על כל דקדוקי דיני החברות.

57. שנית, מהעדויות והראיות שנשמעו לפניי, עולה באופן ברור ומפורש כי רישום המניות על שם

התובע, אשר נעשה עוד בהיותו קטין, הינו פורמאלי ואין לצדו את הזכויות הנובעות מהיותו

בעל מניות לרבות הזכות לניהול החברה וקבלת דיבידנדים כל עוד שני הוריו בחיים. כפי

שיובהר להלן בהרחבה טענה זו המכונה על ידי הנתבעים בכתבי בי-דין מטעמם – "המשטר

הכלכלי" הוכחה בפניי בראיות ובעדויות ברורות, וניסיון התובע לסתור אותה לא צלח.

58. שלישית, החלק הארי של טענות התובע התיישן תוך שהוברר וכפי שיפורט להלן בהרחבה כי

שלל טענותיו הקשות בדבר, תרמית, הונאה, חוסר תום לב ושלל טענות קשות אחרות כנגד

הנתבעים נעדרות כל בסיס עובדתי. כן הוכח כי העובדות לגביהן טוען התובע כי נסתרו מעינו

היו בידיעתו ו/או הוא יכול היה לדעת ולעמוד עליהן בנקל וללא כל מאמץ מיוחד.

59. עוד יודגש כפי שיובהר להלן בהרחבה, גרסת התובע קרסה לחלוטין לאחר שמיעת העדויות

והראיות. ניסיונו לצבוע את התנהלות הנתבעים בצבעים עזים של מרמה, תרמית, הונאה,

הפרת אמונים וחוסר תום לב, ואשר על פי הפסיקה הנטל להוכיחם הינו מוגבר נותרה בסופו

של יום כגרסה חיוורת ובלתי אמינה, העומדת לבדה מול שלל העדויות והראיות שהציגו

הנתבעים.

לעניין זה אדגיש, כי מטעמו של התובע, הוגשו 3 תצהירי עדות ראשית: תצהירו ותצהיר

העדים: בתו- נ' ו- א.ר.. התובע ויתר על תצהירו של א.ר. אשר לא התייצב להיחקר על תצהירו

ואשר ממילא לא היה בו לשפוך אור על השאלות המהותיות הצריכות הכרעה. באשר

לתצהירה של הבת נ', אמנם היו אלה הנתבעים אשר ויתרו על חקירתה, ראו הודעת הנתבעים

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

מיום 18.6.17 במסגרת בקשה מס' 53, אולם אף אם אקבל את כל הנטען בתצהירה הקצר, הרי שאין בזה כדי להועיל לתובע שכן אין בתצהירה דבר וחצי דבר באשר לעובדות העומדות ביסוד התביעה והעילות לה והמצריכות הכרעה, והוא כולו מתמצה בנתק בין הצדדים. עוד יודגש לעניין זה כי ברי כי נוכח גילה של הבת ובשים לב כי האירועים הנטענים בכתב התביעה, אירעו לפני למעלה משני עשורים, הרי שאלה אינם בידיעתה האישית וזו ממילא כאמור לא התייחסה אליהם בתצהירה. עוד אוסיף לעניין זה כי דווקא הניסיון לגרור את בתו להליך, נכדתם היחידה של הוריו בנסיבות אלה יש בו להצביע על אופן התנהלותו של התובע, אשר בחר לגרור את הוריו בערוב ימיהם לקרב אימים תוך העלאת טענות קשות, אשר נוסחו באופן קשה, וכאשר גם פטירת אביו ביום 16.6.16 בראשיתם של ההליכים, לא מנעה מהתובע להמשיך ולייחס לאביו המנוח טענות קשות וחמורות העולות כדי חילול כבודו כמו גם כבוד אמו תבדל לחיים ארוכים, הצגתה כמי שלא עבדה כל חייה, לא הייתה מעורבת בעסקים המשפחתיים למעט תמיכה עיוורת בבעלה המנוח.

60. הגדיל התובע לעשות ובסעיפים 3 ו-4 לסיכומיו טען: **"כאשר היה ברור לנתבעים כבר בשנת 2014, כי מצבו הבריאותי של נתבע 1 ז"ל הינו 'שכיב מרע' (כטענת הנתבעת 2 בחקירתה בעמ' 803 ש' 20-17), יכלו הנתבעים להגיש במהלך התקופה הרלוונטית בקשה לגביית עדות מוקדמת (תק' 173 לתקנות סד"א). משלא עשו כן, יכלו לכל הפחות להציג חוות דעת רפואית שתלמד על כך שהנתבע 1 ז"ל היה מנוע מלהעיד (או אף למסור תצהיר) ולאפשר ל- ר.ר. לחקור את המומחה. מחדלם של הנתבעים חייב לשמש לחובתם כל אימת שעדותו של ר.ר. 'תתנגש' בגרסת הנתבעים שאמורה הייתה להיות בידיעתו הייחודית של נתבע 1 ז"ל ויש להחיל במקרה זה את החזקה. קל וחומר, שעה שהנתבעות 2-3 מעולם לא היו, ולא טענו שהיו, חלק מהשיח בין ר.ר. לאביו".**

טענה זו הינה מקוממת ועולה כדי חוסר תום לב של ממש ויש לדחותה מכל וכל. הנטל להגשת הבקשה לגביית עדות מוקדמת מוטל על התובע, בפרט נוכח בחירתו להגיש את התביעה שנים ארוכות לאחר קרות האירועים הנטענים, מהות טענותיו וכשאביו ז"ל כבר בן 84 וחולה. עוד אוסיף לעניין זה, כי האב המנוח נפטר ביום 16.6.16, התביעה הוגשה ביום 20.9.15 והועברה לבית משפט זה על פי החלטת כב' השופטת דניה קרת מיום 30.8.16, כאשר עד למועד זה ניהלו הצדדים הליך גישור אשר לא צלח, בטרם הוגש כתב תביעה מתוקן וכתב הגנה. לכך מצטרפת עדותה של הנתבעת 2 באשר להידרדרות המהירה במצבו הרפואי של המנוח: **"הוא חי כמו איש בריא. וכשנודע לנו שהוא חולה, זה לקח שבועיים – שלושה והוא נפטר"** (ראו עמ' 784 ש' 23-7 ועמ' 803 ש' 20).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

המשטר הכלכלי – רישום פורמאלי של המניות ע"ש התובע

61. טענת ההגנה המרכזית של הנתבעים הינה כי על פי המשטר הכלכלי ששרר במשפחת ר', רישומן של המניות על שם התובע הינו פורמאלי בלבד, אשר אין בו להעניק לתובע זכות כלשהי הנובעת מרישומן כבעל מניות ובכלל זה זכות לניהול החברה, לדיבידנדים וכיוצא בזה וזאת עד לכתם של שני הוריו לבית עולמם. כך לטענתם של הנתבעים נהגו במשפחתו של הסב ד"ר א.א., במשפחת ר' ובמשפחת צ'.

62. קיומו של משטר כלכלי זה הוכח בעדויות הנתבעים ובמסמכים והראיות שהציגו ובעדותו של רו"ח ר.א.. המשטר הכלכלי אף הוכח ונלמד מעדותו של התובע, יפוי הכוח הנוטריוני מיוחד בלתי חוזר מיום 11.9.1989 עליו חתם התובע כמו גם מהעובדה כי מעולם לא נהג במניות כמנהג בעלים והתנהלות בפועל במשך כשלושה עשורים כמי שהרישום על שמו פורמאלי בלבד, הכל כפי שיפורט להלן בהרחבה.

עדויות של האם נ.ר. לעניין המשטר הכלכלי

63. בסעיפים 31-35 לתצהיר עדותה הראשית הצהירה נ.ר. ופרטה את המבנה המשפטי הפורמאלי שיצר אביה ד"ר א.א. והמשקף את המשטר הכלכלי, הכל כמפורט להלן: (ההדגשות במקור י.א.):

31" ד"ר א.א. הנהיג במשפחתו משטר כלכלי פטריארכלי. על פי משטר זה הוא היה המוציא והמביא היחידי בחברות ובעסקים ולו הייתה נתונה בפועל (ובכוח) הסמכות היחידה לקבל החלטות הנוגעות לעסקים ולחברות שניהל. לפי משטר כלכלי זה אבא שלי, ד"ר א.א., הוא זה שניהל את הנכסים והחברות; ההורים שלי הם אלה שנהנו מהפירות שצמחו מהחברות כל עוד הם היו בחיים; והבנות (נ.צ. ואני) לא השתתפו בניהול החברות, לא היינו זכאיות לפירות שצמחו מהחברות ולא עלה בדעתנו לדרוש זכויות כל עוד הורינו היו בחיים.

32. למרות משטר כלכלי זה וגישתו הפטריאכלית, החליט ד"ר א.א. להקצות לאשתו (א.א.) ולבנותיו (נ.צ. ואני) מניות בחברת האחזקות. הקצאת המניות נעשתה ממניעים מיסויים. אבהיר.

33. באותם הימים (שנות ה-60) נהג בישראל מס עזבון. רישום המניות הפורמאלי על שם נ.צ. ועל שמי בחברת האחזקות נעשה מתוך רצון להפחית משמעותית את מס העזבון בו היינו חייבות במקרה בו אבא שלנו, ד"ר א.א., ילך לעולמו. העתק לדוגמה של דיווח על הקצאת מניות בחברת האחזקות מיום 31.8.1965, מצב כנספח 6 לתצהיר זה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תנ"ש 15-09-34060 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

34. בפועל, לא היה ברישום המניות על שם נ.צ. ועל שמי (אשר נעשה כאמור ממניעים מיסויים בלבד) כדי לשנות את התייחסות איזה מבנות המשפחה לבעלות ולזכויות בחברות. כך, לא ד"ר א.א., לא אמא א.א., ולא נ.צ. או אני ראינו את עצמנו כבעלות במניות או כבעלות זכויות הנובעות מהן, כל עוד הורינו היו בחיים. בפועל, המשיך ד"ר א.א. לנהל לבד את העסקים והחברות שהקים והמשיכו בני הזוג א' בלבד ליהנות מהפירות הצומחים מהם.
35. בנות המשפחה שלי – א.א., נ.צ. ואני – לא היו מעורבות בניהול העסקים והחברות למרות העובדה שהינו רשומות כבעלות מניות. דעתנו לא נתבקשה וגם לא נשמעה. נ.צ. ואני גם לא נהנינו בצורה ישירה מהזכויות הנובעות מהחזקת המניות של חברת האחזקות. נ.צ. ואני גם לא חשבנו להתערב או לטעון לזכויות או בעלות באיזה מנכסי ד"ר א.א."
- נ.ר. לא נחקרה על האמור בתצהירה ומשכך האמור בו לא נסתר.
64. במהלך חקירתו הנגדית עומת התובע ע"י בא כוח הנתבעים עם **נספח י"ג** לכתב התביעה המתוקן ולתצהיר עדותו הראשית – דיווח על העברת מניות מיום 30.7.1975 ולפיו חתום ד"ר א.א. לבדו על כתב העברת מניות כדלקמן:
- "הועבר חלקי ב- 986 מניות המשותפות מ- נ.ר. לחברת ר'.
- הועבר חלקי ב- 986 מניות המשותפות מ- נ.ר. לחברת צ'.
- לאחר דחיית ניסיון נמרץ מטעם באי כוח התובע להתנגד לשאלות השיב התובע לאחר שאישר כי קרא את המסמך לפני שצרף אותו לכתבי בי- הדין מטעמו:
- "ת. קראתי אותו והבנתי שד"ר א.א. העביר את חלקו ב- 986 מניות מ- נ.ר., מה שכתוב פה.
- ש. את חלקו?
- ת. "את חלקי", הוא כותב. אבל יכול להיות שהוא מתכוון למובן של "חלקית", אני לא יודע.
- ש. יכול להיות שהוא מתכוון למובן של "חלקית"?
- ת. אני לא יודע.
- ש. ולא תהיה למה רק ד"ר א.א. חתום על זה ולמה נ.ר. ו- נ.צ, שהן לכאורה בעלות מניות ב- נ.נ., לא חתומות על זה?
- ת. לא תהיתי".
65. בסעיפים 40-42 לתצהיר עדותה הראשית, עליהם לא נחקרה, הצהירה נ.ר. כי ביום 27.5.1975 החליט, אביה – ד"ר א.א. להקים חברות עבור בנותיו נ.צ. ו- נ.ר. ובעליהן, תוך שהחברות

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

שהוקמו נושאות את שם המשפחה של הבעלים, דבר אשר אף בו לטענת הנתבעים יש כדי ליתן ביטוי למשטר הפטריאכלי כשהמטרה של אביה המנוח הייתה להסדיר את חלוקת הרכוש בין משפחת צ' למשפחת ר' כל עוד הוריה בחיים, מתוך רצון למנוע סכסוכי ירושה עתידיים, כמו גם הטלת מס עזבון על יתרת בעלותו בנ. עוד הצהירה כי הן בחברת ר' והן בחברת צ' קבע ד"ר א.א. שרישום המניות יהא על שם בעלה המנוח, על שמה ועל שם ילדיהם ר.רו ו- ר.ר, ובאותו האופן בחברת צ' חולקו ונרשמו המניות ע"ש בני הזוג צ' וילדיהם, תוך שגם כאן רישום המניות ע"ש הילדים/הנכדים נעשה משיקולי חסכון עתידי במס עזבון, ראו לעניין זה האמור בעדותה עמ' 783 שורות 17-23: "מה שנוגע למיסוי, בזמן שאכן היה מיסוי של מס עיזבון, רק עו"ד פ' ואני היינו אז בסביבה. אתם עוד כולכם לא הייתם. זה היה מין ענן שיושב על כולם וכל מי שהיה לו רכוש דיברו על זה. זה היה Conversation beef דיברו אז על מס עיזבון. זה המשיך אתנו. מה שבינתיים בוטל ואנחנו אף פעם לא יודעים מתי יוטל שוב. מפעם לפעם מופיע בעיתונים ששוקלים את זה לעשות שוב. זאת אומרת, זה אתנו". באשר לטענת התובע בסיכומיו כי ביטול מס העזבון משמיט את הבסיס לטענת הנתבעים כי רישום המניות על שם התובע נעשה משיקולי מס, אציין כי לא מצאתי כי האמור יש בו לשנות את התוצאה אליה הגעתי לאור שלל העדויות והראיות שהובאו בפני באשר לקיומו של המשטר הכלכלי. למותר לציין כי בימים אלה ממש שבו ונשמעו קולות בעניין זה.

עוד ראו לעניין זה האמור בעדותה בעמ' 782 ש' 15-24: "אבי לא נתן ל- ר.ר. שום מניות. אבי חילק את הרכוש שלו ככה שאנחנו נהיה מוגנים אם יהיה משהו ל- ר.ר.. לכן זה מחולק לארבעה. בעלי המנוח. אני ושני ילדיי. אף אחד מאתנו, בוודאי לא שני הילדים שאין להם מניות הנהלה, לא יכולים לעשות עם הרכוש הזה שום דבר. זה רק היה לכאורה. זה לא היה על מנת, אני אתקן לך תמונה איך אני רואה את זה. אבי נתן לי דירת ארבעה חדרים. יום בהיר אחד בא אחד השותפים ואמר זה בשבילך ובשביל שני ילדייך. יום בהיר אחד בא אחד הילדים ואומר, אני רוצה חדר מהדירה ואני רוצה למכור אותה. אני רוצה לעשות בו מה שאני רוצה. ככה היה הרכוש, מחולק לארבעה ולא מחולק לארבעה". עוד ראו האמור בעמ' 821 ש' 9-13: "אבי לא נתן. אבי נתן לנו את זה, למשפחה שלנו. והוא רצה גם מסיבות תמימות של משפחתיות וגם מפחד של מס עיזבון, שזה יהיה מחולק לארבעה. הוא עשה את אותו דבר עם מה שהוא הוריש לאחותי. חוץ מזה, מה שהוא עשה, הוא עשה. הוא לא אני. אני בנאדם אחר ואני בתקופה אחרת".

66. האמור מקבל משנה תוקף נוכח העובדה כי בעת הקמת חברת ר' היו התובע בן 14 שנים בלבד ואחותו בת 9, כלום במועד זה נתנו להם המניות תוך סברה כי אלה יעניקו להם את הזכויות הגלומות בהן כמו זכות לקבלת דיבידנד ולניהול החברה?

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

הוכחת המשטר הכלכלי – באמצעות ההתנהלות במשפחת צ'

67. בתצהיר עדותה הראשית ביקשה נ.ר. להוכיח את המשטר הכלכלי באמצעות המשטר הכלכלי הזהה ששרר במשפחת צ'. בסעיפים 70-72 לתצהיר עדותה הראשית הצהירה כך: "נ.צ. ו-א.צ. המשיכו לנהוג ולהתנהג לפי המשטר הכלכלי שהנהיג ד"ר א.א. במשפחתו במסגרת חברת צ', לאחר מותם של הוריי, ד"ר א.א. ו-א.א. נ.ר. התייחסה לאסיפה הכללית שנערכה ביום 30.3.1988, באותו היום בדיוק בו נערכה אסיפה כללית בחברת ר' ובמסגרתה התקבלו החלטות זהות לאלה שהתקבלו בחברת ר' ובכלל זה החלטה על הקצאת מניית הנהלה נוספת ל-א.צ. ו-נ.צ. ולהם בלבד ולא לילדיהם. כן התייחסה נ.ר. לאירועים מהותיים שהתרחשו בחברת צ' בשנים לאחר מכן לרבות ההחלטה על פרוק חברת צ' והעברת נכסי החברה לבעלותם הפרטית והבלעדית "לצורך כך, נ.צ. ו-א.צ. הורו על העברת המנות שנרשמו על שם ילדיהם (מצרכים מיסויים כאמור) – על שמם. למותר לציין כי העברה זו נעשתה ללא תמורה" וכי לאחר העברת המניות פורקה החברה והנכסים הועברו לבעלי המניות אותה עת – נ.צ. ו-א.צ. בלבד.

68. אדגיש לעניין זה כי הנתבעת צירפה לתצהיר עדותה הראשית את הנספחים הבאים: פרוטוקול מאסיפה כללית יוצאת מן הכלל מיום 30.3.88 בחברה להחזקת חברת צ' בע"מ (נספח 18), 4 הודעות על העברת מניות בחברה להחזקת חברת צ' בע"מ מ-ו-ל-נ.צ. ומ-ו-ל-א.צ. (נספח 19), דו"ח פירוק סופי של החברה להחזקת חברת צ' בע"מ ממנו עולה כי המקרקעין שברשות החברה הועברו לבעלי מניותיה בפטור ממס שבח לפי ס' 71 לחוק וכי יתרת המזומנים בסך 269,273 לאחר תשלום חוב מס בסך 5,000 ₪ תועבר לבעלי מניותיה (נספח 20).

לעניין זה יש להדגיש כי בעלי המניות לאחר העברת המניות מילדי משפחת צ' להוריהם, הינם ההורים נ.צ. ו-א.צ. עוד יודגש לעניין זה כי כל הנספחים הנ"ל נושאים את חותמת משרד המשפטים רשם החברות והשותפויות וכן חותמת ולפיה "

אישור שמסמך זה החתום אלקטרונית, מהווה העתק של מסמך (מקור או העתק) המצוי ביום החתימה בתיק התאגיד ברשות התאגידים."

69. כפי שיובהר להלן יש במסמכים האמורים כדי לתמוך בטענות הנתבעים בדבר קיומו של משטר כלכלי זהה במשפחת צ' ולפיו, למרות רישום המניות בחברת צ' על שם ילדי משפחת צ', לא היו לילדיהם זכויות מהותיות בה והם לא נהנו ישירות מפירותיהם. ילדי משפחת צ' אף העבירו את המניות להוריהם, לפני פירוקה ומבלי שטענו לבעלות או לזכויות בהן.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

בסעיף 36 לסיכומיו, התייחס התובע לטענה זו באופן קצר וכך באו לידי ביטוי הדברים בסיכומיו שכותרתו: "טענת סרק שלישית – הניסיון לגזור גזירה שווה ממשפחת צ": טענה נתבעת 2 ולא הוכיחה כי ילדי משפחת צ' העבירו להוריהם את מניותיהם בחברת צ' ללא תמורה, כביטוי למימוש ה'משטר הכלכלי' במשפ' צ' (ס' 56 לכ"ה) נתבעת 2 לא הציגה כל ראיה בתמיכה לגרסתה ואף לא העידה את בני משפחת צ' מטעמה, וגם על כך יש להחיל את 'החזקה'".

70. אין בידי לקבל טענה זו של התובע ואבהיר. גרסתה של הנתבעת בעניין זה הייתה ברורה ובתמיכה לגרסתה בעניין זה צירפה הנתבעת מסמכים אשר אין חולק כי הוגשו לאחר שהתקבלו מתיק החברה ברשם החברות. המסמכים כמו גם זהות החתומים עליהם ידועה היטב לתובע וככל שרצה לסתור את האמור בהם יכול היה לעתור לזימון של מי מבני משפחת צ' לעדות ו/או להגיש כל בקשה בעניין זה לרבות מתן צו לגילוי מסמכים. התובע בחר שלא לעשות כן. למעלה מן הצורך אציין כי גם אם אקל על התובע בעניין זה ואקבל טענתו כי הנטל להוכחת הטענה מוטל כל הנתבעים, הרי שהמשקל שיש ליתן לטענה זו ולמסמכים שצורפו והמדברים בעד עצמם ייבחן על רקע כלל העדויות והראיות שהובאו בפניי וכפי שיפורט להלן בהרחבה טענה זו עולה ומשתלבת היטב אם שאר העדויות והראיות שהביאו הנתבעים בפניי.

הוכחת המשטר הכלכלי באמצעות צרוף התובע ו- ר.ר. לח"ן הבנק של ההורים

71. בסעיף 89 ו-90 לתצהיר עדותה הראשית הצהירה נ.ר. כדלקמן:
 "89. חשבון הבנק נפתח בשנות ה-70 של המאה הקודמת על ידי ועל ידי מ.ר. ז"ל. בהמשך, (בשנות ה-80) הוגשה בקשה משותפת של מ.ר. ז"ל, שלי של ר.ר. ושל ר.ר. לפתיחת חשבון בנק משותף באותו החשבון.
 העתק מסמך פתיחת חשבון משנות ה-70 מצ"ב כנספח 24 לתצהיר זה.
 העתק בקשה לפתיחת חשבון בנק משותף מיום 30.8.1987 מצ"ב כנספח 25 לתצהיר זה.
 90. מ.ר. ז"ל ואני החלטנו ליישם את המסורת המשפחתית ברישום הבעלות בנכסינו גם על שמות הילדים בחשבון זה. יחד עם זאת, היה ברור לכולם כי מדובר בחשבון שכל הכספים בו כל עוד מ.ר. ז"ל או אני בחיים הם שלנו בלבד וכי צירופם של ר.ר. ו- ר.ר. נועד לאפשר להם גישה נוחה ומהירה לחשבון לאחר מותנו או במקרה הצורך לבקשתנו, כך בדיוק סבר ר.ר. בעצמו".

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

72.

התובע בסעיף 35 לתצהיר עדותו הראשית, הצהיר: "הוריי הוסיפו את שמי לחשבון הבנק שלהם לצורך סעיף אריכות ימים ואמי מודה בכך. אני מעולם לא ראיתי בחשבון כחשבון שלי..."

73.

משנשאל התובע מדוע אם כן יש להסתכל ולהתייחס באופן שונה למניות הרשומות על שמו בחברת ר' לעומת חשבון הבנק של הוריו בו הוא הוסף ונרשם כבעלים השיב עמ' 165 ש' 24- הסוף – עד עמ' 167 ש' 13:

"ש. עכשיו תסביר לי מה ההבדל בין רישום בחברה כבעלים לבין רישום בחשבון כבעלים. מי אמר לך יום אחד "בזה אתה בעלים" ו"בזה אתה לא בעלים"?

ת. זו עובדה. ראשית את החתימה, החשבון היה שלהם, מה שאני רואה מהמסמכים, כבר 14 שנה לפני שהם החתימו אותי שם. וזה שלהם. את המניות בחברה לא הם נתנו לי. המניות מעולם לא היו שלהם ולא הם נתנו לי אותם אלא סבא שלי ואני הבעלים הראשון על המניות האלה וזה הבדל של שמם וארץ. חוץ מזה, זה שתי מסגרות משפטיות שונות.

ש. זה לבוש משפטי שונה?

ת. מה שאני שומע מ---.

ש. זאת אומרת כשאתה רשום כבעלים בחשבון בנק, בגלל הלבוש אתה לא באמת בעלים, אבל בחברה אתה באמת בעלים?

ת. קודם כל בגלל זה יש הפרדה בין דיני חברות לדיני, לא יודע מה, חשבונות בנק. אם זה היה אותו דבר אז לא היה שום דבר. לא היה גם דיני מקרקעין והכל אותה מסגרת והכל אפשר לקחת מפה לשם וסלט אחד גדול. זה דברים שונים. המניות שלי מעולם לא היו שלהם, לא קיבלתי אותן מהם, הזכויות שלי כתובות בתקנון והם חתומים על זה.

ש. יש הוראה בחשבון הבנק, שזה לא שלך?

ת. אין לי מושג, לא בדקתי את זה.

ש. אין לך מושג? בדקת את זה?

ת. לא בדקתי את זה. לא עניין אותי. מבחינתי זה החשבון שלהם ובאמת שלא עניין אותי. הם ביקשו שאני אחתום על החשבון שלהם, חתמתי, זה ברור לי שזה שלהם.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

- ש. גם כשהיית ילד הם ביקשו שתחתום על תקנות ההתאגדות.
ת. רק שזה היה ברור שזה שלי.
ש. היה ברור?
ת. לחלוטין.
ש. בגיל 14 היה ברור שזה שלך אבל כשאתה בן שלוש, חותם על טופס פתיחת חשבון, זה לא ברור שזה שלך?
ת. לגמרי. ומהסיבה שהמניות לא היו שלהם. לא הם נתנו לי את המניות.
ש. לא הם נתנו לך?
ת. לא.
ש. הם לא היו אפוטרופוסים והסכימו בשמך?
ת. אבל זה לא הם נתנו לי.
ש. מי נתן?
ת. הסבא נתן לכולנו.
ש. הסבא נתן חברה חדשה, ריקה.
ת. הסבא נתן חברה חדשה, ריקה, לכולנו".
74. תשובת התובע והסברו מדוע יש להתייחס באופן שונה למניות הרשומות על שמו בחברת ר' לעומת חשבון הבנק של הוריו שאף בו הוא רשום כבעלים, על אף שהוא "קוסם" ו-"שובה לב" ואפילו נשמע הגיוני תחילה דינו להידחות. בכל הכבוד הראוי הסברו של התובע כי בעת רישום המניות בהיותו בן 14 שנים בלבד, כבר היה לו ברור לחלוטין כי המניות הן בבעלותו המהותית במובחן מבעלות פורמאלית, ובלשונו "ברור שזה שלי" הינה בלתי סבירה לחלוטין. לעניין זה יש ליתן משקל רב לעובדה כי המניות נרשמו על שם התובע בהיותה קטין בן 14 וכך גם נרשמו מניות באותו שיעור על שם אחותו שהייתה אז רק בת 9 שנים. כלום באמת סבור התובע כי במועד רישום המניות הייתה כוונה להקנות לו את הזכויות המהותיות הגלומות ונובעות מהמניה כגון השתתפות באספות החברה ומשיכת דיבידנדים?.
75. לעניין זה אציין כי דין טענת התובע בסיכומי התשובה מטעמו (ס' 7א) ובהתייחסו לסעיף 73 לסיכומי התובע ולפיו בכתבי הטענות הראשונים מטעמו לא הייתה התייחסות למשמעות היותו קטין בעת קבלת המניות לידיה בשנת 1975 וכי רק בתצהיר עדותו הראשית טען כי בהיותו קטין הוריו אישרו כאפוטרופוסים שלו את חתימתו על מסמכי היסוד וקבלת המניות לידיה על הזכויות השוות הלוות להן – להידחות. לטענת התובע, הוא התייחס לכך כבר בסעיפים 11 ו- 55 לתשובתו בבקשה לצווים זמניים, אלא שלכך אין כל רלוונטיות, כתב התביעה והעולה ממנו הוא אשר גודר את גדר המחלוקת ולפיכך על התובע היה להתייחס לעניין מהותי זה כבר בכתב תביעתו.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

76. פרט לכך והוא העיקר וכפי שעוד יובא ויובהר להלן בהרחבה, התובע מעולם לא נהג מנהג בעלים במניות הרשומות על שמו כשם שמעולם לא נהג בחשבון הבנק של הוריו מנהג בעלים. באם לא די בכך התובע אשר כבר בגיל 14 היה ברור לו לחלוטין כי המניות "שלו" חתם ביום 11.9.1989 בהיותו כבן 30 שנים, על ייפוי כוח מיוחד ובלתי חוזר לטובת הוריו המאפשר להם לפעול בחברה בשמו ובמקומו בכל דבר ועניין וללא יוצא מן הכלל מכוח רישומו כבעל מניות. כמו כן, את הסברו של התובע יש לבחון על רקע של העדויות והראיות שהובאו על ידי הנתבעים ועל רקע העובדה כי מרבית טענותיו בעניינים מהותיים, כמפורט לעיל וכפי שעוד יפורט להלן בהרחבה, קרסו וזאת בניסוח עדין.

עדותה של הנתבעת 3 ר.ר. בעניין המשטר הכלכלי

77. חיזוק לקיומו של המשטר הכלכלי נמצא בעדותה של הנתבעת 3 ר.ר. עדותה בעניין זה הייתה עקבית וקוהרנטית. ר.ר. שבה וחזרה לכל אורך עדותה על הטענה כי מעולם לא ראתה בעצם רישום המניות על שמה ככזה המקנה לה זכות כלשהי בחברה כל עוד הוריה בחיים. עדותה הייתה אמינה ומהימנה עליי. בעמ' 342 שורות 9-10 העידה ר.ר. כי התובע החליט לתבוע: "לא, כי מגיע לו, הוא רוצה את הרבע שלו עכשיו ולא כשההורים ימותו, נמאס לו לחכות". ר.ר. שבה והבהירה בעדותה עמ' 343 שורות 8-10: "ה-state of mind שלי שלא חשבתי עליו קודם היה, שאין לנו חלק, דבר, ויד, בכסף שההורים עשו בעצמם, וברכוש שלהם, או שהם ירשו, ואל לו להיטפל אליהם" ובש' 23: "אין לי זכות וגם לו אין זכות" ובהמשך בעמ' 344 ש' 2-5: "שום דבר לא נבנה the fact was כמו שהיה אצל אמא שלי בבית הוריה, ואצל אחותה, ואחרי זה אצל ההורים שלי, ואצל אחותה בבית, אותה היסטוריה, אותו דבר, אני גדלתי לתוך זה. אמא שלי אף פעם, למרות שהיא הייתה ילדה ורשומה כבעל מניות בחברה מול חברת האחזקות של אבא שלה, היא מעולם לא חשבה שמשוהו שייך לה".

78. לעניין זה אדגיש כי ב"כ התובע שב וחזר מספר רב של פעמים על השאלה בעניין ותשובות הנתבעת 4 לא השתנו עד כי בית המשפט נאלץ להעיר לב"כ התובע: "אדוני השאלה נשאלה חמש פעמים". אך בכך לא התמצתה החקירה בעניין זה חרף הערת בית המשפט ובהמשך שב וחקר ב"כ את הנתבעת 4 בעניין זה עמ' 532 שורות 1-3: "האם את סבורה שבעל מנות, שמניות רשומות על שמו, אפשר לשלול ממנו את הזכויות או חלק מהן הצמודות למניות שרשומות על שמו, מבלי שיהיה לכך ביטוי הסכמי בכתב או בע"פ?". תשובת ר.ר. הייתה ברורה ועקבית: "התשובה היא שזה היה רישום פורמלי וזהו זה. זה לא היה שייך לא ל-ר.ר., לא לי ועובדה שגם אני לא מרגישה שזה שייך לי, לא הרגשתי ולא מרגישה ואין לי לחדש בעניין. אין לי לחדש" (עמ' 532 ש' 9-7) ובית המשפט שב ונאלץ נוכח אורכה של

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

החקירה והחזרה על אותן השאלות להעיר: "אדוני, נראה לי שמיצינו את זה", "באמת, היא ענתה על זה עכשיו והיא ענתה על זה כמה פעמים קודם".

79. ניסיון התובע בסיכומיו ס' 239-243 לתקוף את מהימנות עדותה של ר.ר. ולייחס לה מניעים כספיים: קבלת דירות מהוריה ואשר עליהם רשומה הערת אזהרה לטובתם על הימנעות מעסקה, דינה להידחות. העברת נכסים אלה על שם הנתבעת 3 אשר נעשתה אך לאחר הגשת התביעה, אך מובנת נוכח תביעתו של התובע וטענותיו הקשות כנגד הוריו אשר נכתבה בשפה קשה, ובכל מקרה לא מצאתי כי עדותה הושפעה מכך.

80. לגופו של עניין הציטוטים המובאים בסיכומיו של התובע מתוך עדותה, הינם חלקיים ומגמתיים. הניסיון לטעון כי ישנה סתירה בין העובדות והמסמכים – רישום המניות על שם התובע ועמדתה כי הרישום הינו פורמאלי בלבד דינו להידחות. גרסתה של ר.ר. בעניין זה הייתה עקבית וקוהרנטית והיא למעשה טענת ההגנה המרכזית של הנתבעים. כך גם באשר לטענת התובע באשר למניית ההנהלה שהועברה אליה השיבה באותו אופן: "אמא שלי מאשרת לי, אני פונה אליה כי זה שלה, ועדיין אני לא מרגישה שזה אצלי", עמ' 373 שורה 25 ובהמשך עמ' 374 שורה 1. חרף שלל שאלות חוזרות ונשנות של ב"כ התובע באשר לפער בין השכל והרגש השיבה באופן ברור ונחרץ: "זה לא שלו ולא שלי, זה שייך להוריי", עמ' 376 שורות 4-5.

81. עוד אוסיף לעניין זה כי היה זה התובע עצמו אשר העיד כי בזמן אמת עמדתה של ר.ר. באשר לבעלות במניות ומשמעותה הייתה שונה מעמדתו (עמ' 72 שורות 20- הסוף ובהמשך עמ' 73 ש' 1), כך שטענתו להתפתחות בגרסתה של ר.ר. או היותה מונעת מאינטרסים כלכליים, טוב היה אם לא הייתה נטענת. גרסתה הייתה אחת ויחידה ונותרה כזו גם לאחר החקירה הארוכה והמאומצת שנערכה לה.

תצהירו ועדותו של ר"ח ר.א. בעניין המשטר הכלכלי

82. חיזוק משמעותי לקיומו של המשטר הכלכלי במשפחת ר' ולהיות רישום הבעלות במניות על שם הילדים פורמאלי ניתן ללמוד מעדותו ותצהירו של ר"ח ר.א. חשיבותה של העדות נודעת נוכח היכרותו רבת השנים של ר"ח ר.א. עם דמויות "המפתח" במשפחה: הסב ד"ר א.א. והמנוח מ.ר. כאמור בסעיף 2 לתצהירו: "אני משמש כרואה החשבון של משפחת א' ומשפחת ר' (ובכלל זה של התובע והנתבעים בהליך זה) כבר עשרות שנים".

83. בסעיפים 12 ו-13 לתצהיר עדותו הראשית הצהיר ר"ח ר.א.:

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

12" .לאחר מות הדוקטור התייחסותי לחברת ר' הייתה כחברה של מ.ר. ז"ל ושלו בלבד.
במשך כל התקופה שבה שימשתי כרואה החשבון של חברת ר' וחברת א' היה ברור
לכולם שכל ההכנסות מהנכסים ומהחברות שייכות ל- מ.ר. ז"ל ול- נ.ר. בלבד, וכי
לילדים אין שום חלק בהן. כל הניהול וההחלטות התקבלו על ידי מ.ר. ז"ל ו- א.צ.
- כל אחד ביחס לחברות שבשליטתו. לימים, מ.ר. ז"ל ו- א.צ. פירקו את השותפות
והתחשבנו ביניהם אחד על חלקו של האחר שבחברה שבשליטתו.
13. לאורך כל השנים שבהן טיפלתי ואני מטפל בחברות, מעולם לא דובר על הילדים
כבעלי זכויות כלשהן בפירות שצומחים מהמניות. גם בפגישה הנ"ל הדוקטור לא
דיבר על בנותיו ובטח שלא דיבר על נכדיו".

84. האמור בתצהירו של רו"ח ר.א. לא נסתר בחקירתו הנגדית וזה שב והעיד על המשטר הכלכלי
במשפחת ר' ולפיו רישום המניות על שם התובע הינו פורמאלי בלבד ולא הקנה ואינו מקנה
לתובע כל זכות מהותית כל עוד מי מהוריו בחיים וכי משטר זה אינו חריג או מוגבל למשפחת
ר'. ראו לעניין זה עדותו בעמ' 611 ש' 21 עד עמ' 612 ש' 1: "בשעתו, וגם היום, משפחות
מקימות חברות שנותנים לילדים גם שהם קטינים מניות, למרות שלכולם ברור שהחברה
והמניות שייכים להורים. ככה זה עובר במקומות שאני מכיר, ברובם. והילדים לא
מתייחסים לזה כאל שלהם אלא כאל של ההורים, ומחכים רק שההורים יעברו מן העולם
ואז זה יהיה שלהם". לעניין אדגיש כי ניסיון בית המשפט לקבל מהעד תשובה לגבי משפחת
ר' על רקע ההיכרות ארוכת השנים של העד עם בני המשפחה, לא התאפשר ע"י ב"כ התובע
ולא הייתה זו הפעם היחידה במהלך החקירות הארוכות בתיק. העד חזר על האמור בהמשך
עדותו בעמ' 641 ש' 14-23: "זה לא כתוב. גם הסברתי לכם בהתחלת העדות שלי היום.
החברות האלה, במשפחות נורמטיביות הילדים קיבלו מניות, קיבלו לא יודע מה, התייחסו
לזה כרכוש ההורים עד מותם, והכנסות מזה עד מותם, למרות שזה היה רשום על שמם. פה
זה לא עבד. מה אני יכול לעשות? ... מכיוון שמירב החברות גם זה שההורים רשומים מניות
על שם הילדים, בלי לכתוב את זה בשום מקום ובלי לעשות מניות בכורה ומניות ניהול
וכדומה. הילדים מתייחסים למניות ולהכנסות מהמניות האלה כרכוש של ההורים" ובעמ'
701 שורות 11-12 "אני אחזור על מה שפתחתי היום פה. ההורים הם הבעלים של הרכוש
הזה, גם אם רשמו אותו על שם הילדים".

85. העד העיד באופן ברור ומפורש כי המנוח היה היחיד שניהל את החברות במשך השנים, היה
זה שקיבל את ההחלטות ועל פיו יישק דבר: "אני מזכיר לך שכשהחברות האלה הוקמו,
הילדים בכלל היו קטינים. אז אף אחד לא חשב לתת להם זכויות ניהול. בפועל אחר כך נכתבו
גם יפויי כוח. נחתמו יפויי כוח ובצורה כזאת עבדנו כל השנים. מ.ר. לצורך העניין ניהל את
העסק. הילדים שלו לא התערבו מעולם, גם שהיו גדולים כבר, בגירים", (עמ' 633 שורות 24-
הסוף ובהמשך עמ' 634 ש' 1-3.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תנ"ש 15-09-34060 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

עוד ראו "זו היתה חברה משפחתית מה שנקרא. כל המיסוי היה עליו. למעשה הוא היה
נישום בשם החברה. בשם כולם. הנישום היחיד מול מס הכנסה. לא החברה. המס יורד
בתיק שלו. לא היו לאף אחד טענות שהוא לקח את הדיבידנד הפורמלי שהוא...". (עמ' 638
ש' 20-23).

אף התובע עצמו במהלך עדותו ומבלי משים העיד כי אביו המנוח "היה המחליט הסופי",
(עמ' 53 ש' 7-11).

חתימת התובע על ייפוי כוח נוטריוני מיוחד ובלתי חוזר כהוכחה לקיומו של המשטר הכלכלי

86. ביום 11.9.1989 חתם התובע על ייפוי כוח נוטריוני מיוחד ובלתי חוזר בפני הנוטריון ש.ב.
(להלן: "ייפוי הכוח"). מפאת חשיבתו של ייפוי הכוח להכרעה בתובענה להלן ציטוט מלא של
ייפוי הכוח על סעיפיו:

"אני הח"מ ר.ר. ת"ז --- בעל מניות ב"חברת ר"ר" תפ ---, מיפה בזה את כחם של הורי מ.ר.
ת"ז --- ו- נ.ר. ת"ז --- (להלן: "המורשים"), שניהם ביחד וכל אחד מהם בנפרד לפעול
ולעשות בשמי ומטעמי את הפעולות הבאות, כולן או בחלקן, כפי שיפורט להלן:

א. להשתתף באסיפות כלליות, רגילות ויוצאות מן הכלל, של החברה ולהצביע בכל ענין
שעל סדר היום על פי שקול דעתם הבלעדי.

ב. לשעבד את מניותי בחברה הנ"ל כולן או חלקן.

ג. למכור את מניותי כולן או חלקן בתמורה שימצאו לנכון.

ד. למנות מנהלים לחברה ולבטל את המנויים בכל מקרה שהדבר יתחייב על פי תקנון
החברה.

ה. להופיע בפני כל מוסד, איש או בית משפט בשמי ובמקומי בסמכותי כבעל מניות.

ו. ומבלי לפגוע במאומה בהוראות הסעיפים הקטנים לעיל לפעול בשמי ובמקומי בחברה
בכל דבר וענין וללא יוצא מהכלל כפי שאני זכאי כבעל מניות בחברה לפעול או להמנע
מפעולה כלשהי.

ולראיה באתי על החתום:

ר.ר.

87. כבר בפתח הדיון בעניין זה, יודגש כי בעוד שבכתב תביעתו המתוקן, הארוך והמשתרע על פני
26 עמודים ו- 135 סעיפים וסעיפי משנה בחר התובע להתייחס לייפוי הכוח בשני סעיפים
בלבד, תפס עניין זה עמודים רבים וסעיפים רבים בסיכומיו, דבר אשר יש בו ללמד יותר מכל
על הבנתו של התובע כי חתימתו על ייפוי הכוח שומטת את הבסיס לתביעתו.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

88.

בסעיף 43 לכתב התביעה טען התובע:

"בהמשך, במהלך שנת 1989 ביקש הוא להגר לחו"ל. כוונתו הייתה לעשות זאת לקראת סוף אותה שנה. זאת, לאחר שעזב את ניהול עסקי חברת השיווק של חברת הבת. נתבעים 1,2, אשר בעקבות זאת בחנו את האפשרות למכור את מניות חברת ר', בקשו ממנו למסור לידיהם, מטעמים פרקטיים, ייפוי כוח מיוחד בלתי חוזר לצורך ביצוע מכירת מניותיו. התובע, אשר ראה עם השניים עין בעין את האפשרות לנסות ולמכור את המניות בזמן היעדרו נעתר לבקשתם. על כן, ב- 9/1989 נחתם ייפוי הכח (להלן: "ייפוי הכוח"). בסופו של דבר התובע זנח את כוונתו להגר לחו"ל, הנתבעים והתובע זנחו את האפשרות למכור את המניות לצד שלישי, וייפוי הכוח לטענתו בוטל. י"כ מ-11.1989 שמסר התובע לנתבעים 1,2 מצ"ב כנספח כא"."

בסעיף 97 לכתב התביעה טען התובע:

"בנוסף, בפגישת 2012 התובע דרש מנתבע 1 להסדיר באופן רשמי את ביטול יפוי הכוח שניתן לנתבעים 1,2 ב-1989. החשש של התובע התעורר כעת, כיוון שבעת הזו הוא הבין שמצד אחד הוריו הוליכו אותו בכחש לאורך השנים והם עשויים לנסות "להחיות" כעת את ייפוי הכוח שבידיהם כדי לפגוע בזכויותיו. מצד שני, התובע חשש ממניפולציות שתבצע נתבעת 3 באמצעות ייפוי הכוח שכבר בוטל, שעה שחושיהם של נתבעים 1,2 (שאינם אנשים צעירים כלל) יכהו. במענה לכך נתבע 1 השיב שהוא או נתבעת 2 כלל לא עשו שימוש בייפוי הכוח וכי הוא בכלל אבד לאורך השנים. בעקבות זאת התובע אף ערך מסמך לחתימת הנתבעים 1,2 בעניין זה, אך הם סירבו לחתום עליו בשל חוות דעת משפטית בעניין זה שלטענתם הם קבלו. סתמו ולא פירשו. יודגש, כי ייפוי הכוח לא אפשר לנתבעים לפגוע בזכויותיו של התובע או לקחת לעצמם את כספו ולא היה ניתן לנתבעים אלמלא האמון שנתן בהם בשל היותם הוריו.

מסמך שערך התובע לחתימת נתבעים 1,2 בקשר עם ייפוי הכוח משנת 1989 מצ"ב כנספח מב".

89.

גרסתו של התובע בתצהיר עדותו הראשית באשר לנסיבות חתימת ייפוי הכוח ולפיה ייפוי הכוח נחתם לבקשת אביו לצורך ספציפי ובנסיבות ספציפיות, על רקע הכוונה למכור את מניות חברת ר' ולאור כוונתו של התובע להגר וכי ייפוי הכוח בוטל, נסתרה וקרסה לחלוטין וזאת הן לאור לשון ייפוי הכוח והוראותיו והן לאור העדויות והראיות שנשמעו בפניי והכל כפי שיובהר להלן בהרחבה.

90.

טענת התובע נסתרות מעיון בהוראות ייפוי הכוח והסמכויות שנתנו להורים/הנתבעים ובכלל זה: השתתפות באספות החברה והצבעה בהן על פי שיקול דעתם הבלעדי, שיעבוד המניות,

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

מכר המניות, מינוי או ביטול מינוי מנהלים בחברה, הופעה בפני כל מוסד איש או בית משפט במקום ובסמכות בעל המניות וכן לפעול בחברה בכל עניין "וללא יוצא מהכלל כפי שאני זכאי כבעל מניות בחברה לפעול או להימנע מפעולה כלשהי". על האפשרות ללמוד ולעמוד על הרקע לחתימת ייפוי הכוח באמצעות עמידה על הוראותיו ואופן ניסוחו ראה פסק דינו של כב' השופט נפתלי שילה בת"א (ת"א) 22629-07-18 עיזבון המנוחה אסתר פאבה ז"ל נ' דליה צייזלר כהן [פורסם בנבו, 6.8.2019].

91. משנשאל התובע בחקירתו עמ' 201 על הסתירה העולה בין טענתו באשר למטרת ייפוי הכוח – מכירת המניות לבין יתר הוראות ייפוי הכוח והסברו לכך: השיב: "אני לא רוצה לנסות להסביר לך" (עמ' 201 שורה 11) ובהמשך "אתה באמת חושב שנכנסתי לזה?". יודגש כי לאחר תשובות אלה של התובע באשר לייפוי הכוח החלו באי כוחו ברצף של התנגדויות סרק שהלכו והתגברו ככל שהתקדמה החקירה של התובע בעניין ייפוי הכוח.

92. האמור מקבל משנה חשיבות נוכח העובדה כי המדובר בייפוי כוח נוטריוני וזאת לאור תקנות הנוטריונים, תשל"ז-1977 והאמור בתקנה 4 שכותרתה "ברור הכשרות המשפטית וחופשיות הרצון", ס"ק (ד) ולפיו: "נוטריון לא יתן אישור על עשיית פעולה בפניו אם בכל נסיבות הענין לא שוכנע שהניצב בפניו פועל מרצונו החפשי ושהוא מבין הבנה מלאה את משמעותה של הפעולה", עוד ראו לעניין זה תמ"ש (נצרת) 3681/00 מ.ע.א.ז. נ' נ.ד.ז. [פורסם בנבו, 25.5.2021].

93. ניסיון התובע לטעון כי בשל עזיבתו את תפקידו כמנהל חברת השיווק של חברת א' לא היה עוד תכלית לקיום החברה ואביו החליט למכור אותה אינה מתיישבת עם העובדה כי החברה עברה ניסיון הנפקה 4 שנים לאחר חתימת ייפוי בכוח, ניסיון לו היה שותף התובע כדירקטור בחברת א' וכמי שחתם על התשקיף ולעניין זה העיקר הוא שבכל מקרה לא נמכרו מניות חברת א' או המקרקעין שבבעלותה ואו מניות חברת ר' אשר לגביהן ניתן ייפוי הכוח.

94. גרסת התובע כי ייפוי הכוח ניתן לצורך למטרה ספציפית ומוגדרת של מכירה "מתפוררת" עד כדי קריסה מוחלטת ועד כי אין ליתן בה כל אמון, לאור העובדה כי באותה נשימה טען התובע בתביעתו כי ייפוי הכוח בוטל, טענה אשר קרסה אף היא. לתצהיר עדותו הראשית צרף התובע כנספת מב' מסמך הנושא את התאריך 6.1.2012 שכותרתו "ביטול ייפוי הכוח". המדובר במסמך אשר לטענת התובע ערך והעביר לחתימת הוריו לאחר פגישה שקיים עם אביו המנוח בשנת 2012. ככל שייפוי הכוח כבר בוטל יתכבד ויסביר התובע מדוע ניסה במועד זה ובחלוף 23 שנה מאז נחתם ייפוי הכוח להחתים את הוריו על מסמך המבטל את ייפוי הכוח?

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

95. לכך אף מצטרפת העובדה כי משנשאל בחקירתו כיצד טענה זו מתיישבת עם העובדה כי בחלוף 4 שנים ממועד חתימת ייפוי הכוח כשהחברה לא נמכרה ומנסים להנפיקה לא דרש חזרה את ייפוי הכוח או את ביטולו, הודה כי לא דרש שייפוי הכוח יוחזר אליו תוך שהוא טוען בכלל "מבחינתי ייפוי הכוח הזה בכלל לא נכנס לתוקף", (עמ' 222 ש' 6-1).
96. לכך מצטרפת העובדה כי אין במסמך זה כל זכר לטענה כי ניתן לצורך מכירה. **בנספח מב'** הנ"ל, אשר כאמור נערך על ידי התובע נכתב: "ייפוי הכוח ניתן לנו עת התכונן בנו להגר לארה"ב, צעד שלא יצא לפועל ובעקבות כך לא נעשה בייפוי הכוח שימוש כלשהו, ובנו המשיך לחתום בעצמו על מסמכים שונים כגון תשקיף הנפקה לבורסה, ניירת הנוגעת להלוואת בבנקים וכו'".
- בחקירתו של התובע בעניין זה התברר בכלל כי חתימתו על מסמכים אלה המופיעים **בנספח מב'** הנ"ל נעשתה מכוח היותו דירקטור בחברת א' וללא קשר להיותו רשום כבעל מניות בחברת ר' וכי מסמכים אלה כלל אינם נוגעים לחברת ר' (עמ' 239 ש' 2-7).
97. באם לא די בכך, התובע לאחר התחמקות ממתן תשובה באשר לזהות החברה לגביה ניתן ייפוי הכוח (עמ' 237) אף העיד באופן ברור כי מעולם לא חתם על מסמך כלשהו בנוגע לחברת ר' (עמ' 238 ש' 17-2), עוד ראו לעניין זה הערות בית המשפט באשר לתשובות התובע בעניין זה והתרשמות בית המשפט כי זה מתחמק ממתן תשובות לשאלות פשוטות וספציפיות שהוא נשאל (עמ' 239 ש' 15-הסוף).
98. עוד אוסיף ואדגיש לעניין זה כי אין חולק כי מהעדויות והראיות שהובאו בפניי עולה כי החברות כולן נוהלו באופן בלעדי ע"י המנוח וכי נ.ר. לא הייתה מעורבת בניהולן וכך אף טוען התובע בס' 68 לסיכומיו וראו לעניין זה עדות נ.ר. בעמ' 849 שורות 19-הסוף: "לא הייתי מעורבת..." מ.ר. עשה הכל". משכך ובאם היה מדובר במכירה שעמדה על הפרק ב"זמן קרוב", "תוכנית קונקרטית" כטענת התובע ובלשונו (עמ' 221 ש' 25), לא ברור מדוע ניתן ייפוי הכוח אף לטובת האם נ.ר. ומדוע היה צורך בכך? משנשאל התובע לעניין זה (עמ' 221 ש' 10-הסוף) השיב:
- "ש. אתה לפני זה כל הזמן אמרת - חתמתי לאבא על ייפוי הכוח. אבא ביקש.
ת. איפה אני אומר את זה?
ש. אתה אמרת לפני זה. בכל העדות שלך לפני זה. אם נצטרך, נראה את זה אחר כך.
ת. זה כתוב לאבי ואמי אבל כמו שכתבתי, הורי הם היו שניים שהם אחד שמנוהל ע"י אבי. העניינים שלי תמיד היו מול אבי. אמי, אף פעם לא דיברתי איתה על עניינים פורמאליים או על ענייני עסקים.
ש. וכשחתמת על ייפוי הכוח, לעניין מכירה, שאלת למה גם אמא צריכה להיות

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

כתובה?

ת. לא שאלתי. לא העליתי בדעתי בכלל. המכירה היה מדובר על הזמן הקרוב. לא
היה מדובר על מכירה בעוד שלושים שנה, שצריך לשאול מה עם אמא. ההורים
שלי היו אז בני, כמה? 50? בגילי היום.
ש. מה זה הזמן הקרוב?
ת. החל מהרגע ועוד שלוש-ארבע שנים, זה מה שאני יכול לחשוב על זמן קרוב. זו
היתה תוכנית קונקרטיית".

99. תשובת התובע היא הנותנת והיא המחזקת את טענות הנתבעים. ככל שהיה מדובר בייפוי כוח
למטרה ספציפית ולזמן הקרוב ממועד חתימתו ולנוכח גילה של האם בעת חתימתו – בת 50
שנים, לא היה כל צורך בהוספת שמה בייפוי הכוח. דווקא הוספת שמה של נ.ר. לייפוי הכוח
כשלכך מצטרף כל האמור לעיל ולהלן תומך בעמדת הנתבעים ולפיה ייפוי הכוח נועד להבטיח
את המשטר הכלכלי ולפיו כל עוד מי מההורים בחיים אין למי מהילדים כל זכות מהותית
הנובעת מרישום המניות על שמם.

100. ניסיונו של התובע בסעיף 69 לסיכומיו לתרץ זאת בכך שגם המנוח לא סמך על אשת נעוריו
וכישוריה, טוב היה אם לא הייתה נטענת. פרט לכך שהמדובר בטענה מיותרת שיש בה לפגוע
בכבודה של אמו דינה להידחות לגופה של הטענה. לעניין זה יודגש כי היה זה התובע שטען כי
ייפוי הכוח נחתם לבקשת אביו, משכך וככל שהאב לא סמך על אשתו, ייפוי הכוח היה ניתן
לטובת האב בלבד, זאת בעוד ייפוי הכוח שניתן, ניתן לשני ההורים וכאמור בייפוי הכוח
שניהם ביחד וכל אחד מהם בנפרד".

101. לכל האמור מצטרפת העובדה כי באותו מועד בו חתם התובע על ייפוי הכוח, חתמה אף ר.ר.
על ייפוי כוח זהה לחלוטין לטובת הוריה ובפני אותו הנוטריון. ייפוי כוח עליו חתם התובע
נושא מספר סידורי עוקב 3--- למספר הסידורי של ייפוי הכוח עליו חתמה ר.ר. 2---. סברתו
וגרסתו של התובע בסעיף 67 לתצהיר עדותו הראשית ולפיה גם ר.ר. חתמה על ייפוי הכוח
שכן באותם שנים למדה בחו"ל נסתרה על ידי ר.ר. אשר בסעיף 12 לתצהיר עדותה הראשית
הצהירה: "טענתו של ר.ר. בסעיף 67 לתצהירו לפיה ייפוי הכוח שאני נתתי לטובת הוריי
ניתן באותן הנסיבות שבהן הוא טוען שהוא חתם על ייפוי הכוח היא פשוט שקרית.
בספטמבר 1989, מועד חתימת ייפוי הכוח, שבתי לארץ במסגרת חופשת סמסטר מלימודיי
בחו"ל. זו הייתה חופשת הסמסטר האחרונה שלי, כיוון שעמדתי להתחיל את שנתי
האחרונה באוניברסיטה בחו"ל, ולאחר מכן לשוב לישראל. לא הייתה לי שום כוונה להגר
או לעזוב ישראל לאחר סיום הלימודים שלי בחו"ל. בדיוק להפך". ר.ר. לא נחקרה על האמור
בתצהירה בעניין זה ולפיכך האמור בו לא נסתר.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

102. חרף החקירה המאומצת והחזרה הרבה על אותם שאלות עמדה ר.רו איתנה ודבקה בגרסתה כאמור בסעיף 13 לתצהיר עדותה הראשית ולפיה: **"ייפוי הכח הנוטריוני המיוחד הבלתי חוזר, ייפה ועודנו מייפה את כוחם של הוריי והיום של אמי, לעשות בשמי כל פעולה הקשורה לניהול חברת ר"**. ר.רו העידה **"אני נתתי להם ייפוי כוח כי הם בקשו ממני וכי אני בטחתי בהם בעניינים עצומות, זו הסיבה הראשונה"** (עמ' 443 שורות 2-3) תוך שבמענה לשאלת ב"כ התובע, ככל שמדובר בשאלה ולא קביעה **"אבל אני אומר את נתת ייפוי כוח כדי למכור" הסיבה "לא, ממש לא"** (עמ' 454 ש' 23-24).
103. בסעיפים 80-84 לתצהיר עדותה הראשית הצהירה נ.ר.: **"הוא טוען שהוא חתם על ייפוי הכוח לנוכח כוונותיו להגר לחו"ל וכאילו מ.ר. ז"ל ואני רצינו למכור את מניות חברת ר' בשל עזיבתו של ר.ר. את עסקי חברת השיווק של חברת א' מדובר בטענה שקרית, פשוטו כמשמעו..."**. טענת התובע בסעיף 64 לסיכומיו ולפיה: **"תוכנו של נספח מב' כלל את האישור של ההורים, כי י"כ ניתן עת ר.ר. התכונן להגר לארה"ב. את כוונת ר.ר. להגר לא הכחישה נתבעת 2 לא בכ"כ לא בתצהירה ולא בחקירתה (עמ' 847 ש' 9-13). על היעדר עדותו של נתבע 1 ז"ל באשר באשר לנסיבות ומועד מתן י"כ אשר פורטו כבר בס' 56 לכ"ת המקורי יש להחיל את החזקה"-** דינה להידחות תוך שאוסיף ואומר כי טוב היה אם לא הייתה נטענת כלל וכי המדובר בניסיון להטעות את בית המשפט.
- ראשית**, המדובר במסמך שהוכן על ידי התובע אשר נראה כי כבר באותה העת שקד על איסוף וייצור ראיות לקראת ההליכים המשפטיים ואשר לא נחתם ע"י הנתבעים 1 ו-2 אשר סרבו לחתום עליו, לפיכך לא ברור כלל כיצד ניתן לטעון כי המסמך כולל את אישור ההורים לטענת התובע כי ייפוי הכוח נחתם על רקע כוונת התובע להגר. כלום העובדה כי התובע ציין זאת במסמך שהוכן על ידו ולא נחתם על ידי הנתבעים, הופכת האמור בו לעובדה שהוכחה?.
- לעניין אוסיף, כפי שעמדתי על כך לעיל בפסק הדין כי בנספח מב' הנ"ל נכתב: **"ייפוי הכוח ניתן לנו עת התכונן בננו להגר לארה"ב, צעד שלא יצא לפועל ובעקבות כך לא נעשה בייפוי הכוח שימוש כלשהו, ובננו המשיך לחתום בעצמו על מסמכים שונים כגון תשקיף הנפקה לבורסה, ניירת הנוגעת להלוואת בבנקים וכו'".** מחקירתו של התובע בעניין זה התברר בכלל כי חתימתו על מסמכים אלה המופיעים בנספח מב' הנ"ל נעשתה מכוח היותו דירקטור בחברת א' וללא קשר להיותו רשום כבעל מניות בחברת ר' וכי מסמכים אלה כלל אינם נוגעים לחברת ר'.
104. לעניין זה יודגש כי היה זה התובע עצמו אשר טען בסעיף 47 לסיכומיו: **"דיווחים לרשם החברות: בתיק התביעה נמצאים דיווחים שנתיים של חברת ר' שנעשו לאורך 41 שנים (ר נספחים טו', טז', יט' 1-4, כ', נג'). כל הדיווחים חתומים על ידי נתבע 1 ז"ל ומאשררים את**

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

1 זכויותיו של ר.ר". חתימת הנתבע 1 ז"ל על כל המסמכים במשך למעלה מ-4 עשורים היא
2 הנותנת. בכך יש ללמד כי האמור במסמך אין בו לשקף את העובדות כהווייתן וזאת בניסוח
3 עדין וזהיר. מטרת המסמך שהוכן ונוסח על ידי התובע הינה ברורה. התובע אשר היה מודע
4 היטב לקשיים הניצבים בפניו בתביעתו, ניסה ליצור עובדות יש מאין לקראת ההליך המשפטי.
5
6 באם לא די בכך, בניגוד לנטען ע"י התובע מעיון בפרוטוקול הדיון בעדותה של נ.ר. בעניין זה
7 מלמד כי זו חזרה והעידה כי לא שמעה על כוונת התובע להגר וכי העובדה כי התובע ציין זאת
8 במסמך שנערך על ידו אינה הופכת אותה לאמת, ראו לעניין זה עדותה בעמ' 845 ש' 8- עמ'
9 849 ש' 15 וכך באו לידי ביטוי הדברים בעדותה: "אני יכולה להגיד לך את הסך הכל על שני
10 אלה. מ.ר. לא רצה לחתום ואני לא רציתי לחתום וזה, מה שמישהו כותב, מישהו כותב..."
11 "אנחנו לא רצינו לחתום על זה. רצינו להשאיר את יפוי הכוח כמו שהוא. ועל הגירה לא
12 דובר בכלל. אני לא שמעתי שום, אף מילה על הגירה..." "אני לא שמעתי על זה לפני זה.
13 כשהתחילו פה המשפטים שמעתי את המילה "הגירה" בפעם הראשונה..." "יכול להיות
14 שקראתי את זה פה אבל לפני זה, כאשר כאילו דובר על הגירה, לא דובר על הגירה. לא
15 בנוכחותי. אני לא שמעתי את המילה "הגירה"..." "אנחנו לא הסכמנו מכל וכל בלי קשר
16 לשום עובדה שמופיעה פה..." "אז הוא כתב, אני אומרת לך, מאז ראיתי את המילה הזו.
17 המילה הזאת הופיעה, נדמה לי, בעוד מקום אחד או שניים. אני לא ידעתי שיש לו כוונות
18 להגר. לא ידעתי. יכול להיות שהוא דיבר עם מ.ר. על זה. איתי הוא לא דיבר".
19

20 106. בסעיף 22 (א) לסיכומי התשובה שהגיש התובע, טען זה כי הנתבעים לא התמודדו עם העובדה
21 שחשבון הבנק שעל פי טענתם היא חלק מהמשטר הכלכלי, אותו הוא מכנה לאורך כל סיכומיו
22 "מעשייה" ואשר אליו צורף התובע לפני עריכת יפוי הכוח, כלל לא הוזכר ביפוי הכוח אשר
23 לטענת נ.ר. נועד להגן על זכויותיהם מפני התובע.
24

25 טענה זו של התובע אינה ברורה כלל ודינה להידחות. לא ברור כלל מדוע נדרשו התובעים
26 להתייחס ביפוי הכוח אשר הינו ספציפי ומתייחס למניות התובע בחברת ר', להתייחס גם
27 לחשבון הבנק אשר בעלותם בו הייתה בלעדית טרם צירופו של התובע לח"ן וכאשר אין כל
28 מחלוקת בין הצדדים בעניין זה? ובכל מקרה לא ברור מה הקשר בין הדברים.
29

התובע לא נהג מנהג בעלים במניות הרושמות על שמו

30
31
32 107. טענת הנתבעים בדבר המשטר הכלכלי, נלמדת ומקבלת חיזוק משמעותי מהעובדה הפשוטה
33 והברורה כי התובע עצמו לא נהג במשך השנים, מנהג בעלים במניות הרושמות על שמו. התובע
34 הודה בחקירתו כי הגם שהוא רשום כבעל מניות משנת 1975 הוא מעולם לא חתם על מסמך

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

כלשהו של חברת ר', ראו עדותו בעמ' 238 ש' 17-7. התובע אף אישר בעדותו כי מעולם לא ביקש לכנס אסיפה כללית של החברה, ראו עדותו בעמ' 240 ש' 25 עד עמ' 241 ש' 3.

כעולה מהעדויות והראיות התובע הודה כי לא ביצע בדיקות כלשהן לגבי הכנסות חברת א' הגם שהא רשום כבעלים של 25% מחברת ר' המחזיקה בחברת א'. הסבריו של התובע לעניין זה להם אדרש בהרחבה בהמשך אגב דיון והכרעה בשאלת התיישנות של טענות התובע מלמדות יותר מכל על כך שהתובע מעולם לא ראה עצמו כמי שרישום המניות על שמו מקנה לו בהן זכויות מהותיות כל עוד הוריו בחיים. במענה לשאלת בית המשפט מדוע לא טרח לעשות במרוצת כל השנים את הבדיקות המתאימות ענה: **"למה שאני אטרח לעשות זאת כשאבא שלי מספר ומעדכן אותי והכל..."** (עמ' 35 שורות 14-17). בכל הכבוד הראוי כך לא נוהג בעל מניות הסבור שיש לו בעלות ממשית ואמיתית במניות וכך בוודאי לא היה נוהג התובע, אשר שימש כמנכ"ל חברת א.ט., חברת השיווק של חברת א' ודירקטור בחברת א' במשך 25 שנים, התובע אינו בן משפחה אשר היה מנותק מהחברה המשפחתית והתפרנס למחייתו שלא מהחברה המשפחתית וממנה. יתר על כן כעולה מהעדויות, המדובר בבעל דין לו ידע וניסיון עיסקי וחזון לגבי הרכוש המשפחתי והאופן אותו יש לנהל. כן המדובר בבעל דין דעתן וכוחני וככל שסבר במרוצת השנים כי הבעלות במניות הרשומות על שמו מקנה לו זכויות מהותיות הנובעות מהרישום בוודאי שהיה עומד עליהן ודורש אותן בזמן אמת.

108. מהמקובץ לעיל ובוודאי מהמשקל המצטבר של כל האמור לעיל הנני קובע כי הנתבעים הוכיחו בעדויות ובראיות ברורות ומוצקות את קיומו של המשטר הכלכלי ולפיו רישום התובע כמו גם רישומה של ר.רו כבעלי מניות אינו מגלם בעלות אמיתית המצמיחה זכויות כלשהן בחברת ר' כל עוד מי מההורים בחיים וכי הרישום הינו פורמאלי גרידא.

109. לעניין זה אוסיף ואדגיש כי ניסיון התובע לסתור את המשטר הכלכלי על ידי הפנייה לצוואה שערך ביום 30.1.2002 בפני עו"ד ח.ש. (כתוארה אז) ועו"ד א.מ. **נספח נב'** לכתב תביעתו המתוקן והצהרת ההון של התובע נכון ליום 31.12.2002 **נספח נד'** לכתב תביעתו המתוקן, דינו להידחות.

110. בסעיפים 44 ו-45 לסיכומי טען התובע כי הצוואה שערך ולשונה מעידים באופן ברור ביותר על אומד דעתו ביחס לזכויותיו ולעניין זה הוא נסמך על הוראת ס' 9(א) לצוואה. סעיף 9(א) לצוואת התובע קובע: **"האפוטרופוס לרכוש אשר ינהל את רכושה וישקיע את המזומנים אשר יניבו הנכסים בקרן השקעה סולידית מניבה פירות. מכספי ההשקעה [הקרן והפירות] יועברו ל- נ' הכספים כפי שיפורט להלן:"**

111. אלא שאת סעיף 9(א) הנ"ל יש לקרוא יחד עם ההוראות הקודמות והנוספות בצוואה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תנ"ש 15-09-34060 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

בסעיף 6(ב) לצוואה קבע התובע: "הנני מצוה את זכויותיי בחברת ההחזקות חברת ר' (להלן: "החברה") לבתי נ' -ושאת ת.ז מס' --- (להלן: "נ'")."

בסעיף 6(ג) לצוואה קבע התובע: "את יתרת רכושי ונכסיי מכל מין וסוג שהם, אשר לי היום ו/או שיהיו לי עת פטירתי – לרבות ומבלי לגרוע בכלליות האמור לעיל ולהלן, נכסי דלא נידי וכל זכויות בהם, נכסים פיננסיים, כספים, חשבונות בנק, פיקדונות, ניירות ערך, איגרות חוב, ניירות, ביטחונות ומסמכים סחירים, תכשיטים ודברי ערך, דברי חפצי אומנות, ביטוחים, זכויות יוצרים, מוניטין, זכויות כלשהן ובכלל זכויות תביעה מכל סוג שהוא (להלן "יתרת רכושי ונכסיי") – הנני מוריש ל- נ'".

הנה כי כן בסעיף הספציפי שעניינו חברת ר' לא מופיעה המילה פירות. באם לא די בכך מקריאת הצוואה כמסמך שלם וכך יש לעשות עולה כי הקרן והפירות מתייחסים ליתרת הרכוש והכספים לרבות פיקדונות.

112. לכל האמור לעיל מצטרפת העובדה שאת הצוואה יש לקרוא על הרקע והמטרה שלשמה נערכה. הצוואה נועדה להסדיר ולהגן על רכוש התובע מפני גרושתו שכן במועד עריכתה הייתה הבת נ' קטינה ולפיכך ככל שהתובע היה הולך חלילה לבית עולמו כשהבת נ' עדיין קטינה אזי יכלה גרושתו להניח ידה על הרכוש ולהתערב בניהולו מכוח היותה האפוטרופסית הטבעית ועל פי דין של הבת הקטינה נ'. ראו לעניין זה עדות התובע עמ' 80 ש' 18-24 :

"ש. ההורים שלך התערבו בתוכן, בצורת הכתיבה?
ת. ההורים שלי לא התערבו, הם אמרו פשוט שאני אעגן את זה שאם גרושתי תיכנס או משהו כזה, אז שזה יהיה מוגן, זאת אומרת שאם אני אמות, מה שבטח היום הם היו שמחים אם היה קורה,

עו"ד פולק: זו הערה,
ת. בקיצור, מה שאני אומר, שבמקרה שאני אמות כדי שהרכוש עובר לבת שלי, שאמא שלה אפוטרופסית שלה כשאני לא בחיים",

ובהמשך עמ' 81 ש' 15-23 :

"עו"ד פולק: זאת אומרת אתה בונה תלי תלים של הלכה על הצוואה. וזאת צוואה שאתה כתבת, שביקשת בה, למשל, ואמא שלך נדהמה לראות, שביקשת שישרפו את גופה שלך, יפזרו אותה בים ולא ישימו מצבה.
ת. אני גדלתי בבית של אתאיסטים.
ש. כשאתה מגיש את הצוואה הזאת, אתה אומר – אני עשיתי את הצוואה בשבילם.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

ת. לא, לא אמרתי "בשבילם". אני עשיתי את הצוואה בשביל כולנו, למשפחה, כדי שגרושתי לא תיכנס בתביעות שם".

113. הצוואה בכל הכבוד הראוי לטענות התובע ואף כעולה באופן ברור מעדותו, לא נערכה כדי להסדיר או להגן על רכושו של התובע מפני הנתבעים ולפיכך אין באמור בה כל רלוונטיות לענייניו. ידיעת הנתבעים על הצוואה והתשלום עבור עריכתה אינו מעלה ואינו מוריד לעניין זה לאור כל האמור לעיל.

לעניין זה אף ראו ס' 123 לתצהיר עדותה הראשית של נ.ר. בהתייחסה לטענה זו ולפיה: "אין בכך כדי להפוך את ר.ר. לבעל הזכות ליהנות מהפירות הנוצרים מהמניות, כל עוד מ.ר. ואני בחיים", תוך שלעניין זה יודגש כי נ.ר. לא נחקרה לעניין זה כלל.

114. אף בהצהרת ההון שהגיש התובע בשנת 2002 בה מצויין בסעיף 41 ליד "השקעות בתאגידים" – "מניות ללא תמורה של חב' להחזקות חברת ר"י" והאישור המצורף לה והחתום ע"י ר"י" ר.א. ולפיו "כרואי החשבון של החברה להחזקות חברת ר' בע"מ הרינו לאשר בזאת כי יתרת חשבונך בספרי החברה שבוקרו על ידינו ליום 31.12.02 כדלקמן: 774 מניות רגילות בנות 1 ₪ כ"א – ללא תמורה", אין כדי לסתור את המשטר הכלכלי שהוכח על ידי הנתבעים בשלל עדויות וראיות.

ראשית, אציין לעניין זה כי אין ולא הייתה מעולם מחלוקת כי המניות הן של התובע והנתבעים מעולם לא טענו אחרת. המחלוקת היחידה שהייתה ונותרה היא, המחלוקת רישום המניות האם אלה מצמיחות לתובע את הזכויות הנלוות להן כל עוד מי מהנתבעים 1 ו-2 בחיים.

שנית והוא העיקר, התובע מעולם לא נהג מנהג בעלים במניות, הכל כמפורט לעיל בהרחבה.

שלישית, בסעיף 22 (ד) לסיכומי התשובה טוען התובע כי ההורים/הנתבעים לא דיווחו לרשויות כפי שנדרש במקרה של ייפוי כוח המקנה זכויות ובכך יש ללמד על בעלות מהותית של התובע במניות ובזכויות הנלוות להם. אין בידי לקבל טענה זו נוכח העובדה כפי שעלתה מעדותו של ר"י ר.א. בדבר ההסדר שהיה נהוג לאורך כל השנים של פרקטיקת "הנישום המייצג" עליה עוד אעמוד בהמשך, כך שברור שבעלות התובע במניות הייתה בידיעת שלטונות המס כמו גם העובדה כי הדיבידנד נמשך כולו באמצעות נישום מייצג – האב המנוח.

רביעית, הגדיל התובע לעשות ובסעיף 9 לסיכומי התשובה שהגיש טען: "גם אם הייתה להורים זכות, הרי שלא היו יכולים לקבל בחברה החלטה מכוח זכות ההצבעה של התובע

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

כבעל מניות ולפיה החלק בדיבידנד לו זכאי התובע מכוח התקנון ומכוח הדין "יקפץ" מעל התובע לידיהם ישירות מהחברה. הכסף היה צריך לעבור קודם אל התובע ולאחר מכן מהתובע אליהם".

לעניין זה אדגיש כי האפשרות של הנתבעים לעשות כן עולה באופן ברור ומפורש מסעיף ו' לייפוי הכוח המאפשר להורים/הנתבים 1 ו-2 לטובתם נעשה ייפויי הכול "לפעול בשמי ובמקומי בחברה בכל דבר ועניין וללא יוצא מהכלל כפי שאני זכאי כבעל מניות בחברה לפעול או להימנע מפעולה כלשהי", הכל כמפורט לעיל בהרחבה בפרק בפסק הדין הדן בייפוי הכוח ומשמעותו לרבות הקביעה כי זה מקנה ומאפשר את הזכות למשיכת הדיבידנדים.

יתר על כן טענה זו נטענה בעלמא ולא נתמכה בכל עדות או ראייה, ובכל מקרה היא נסתרת מהפרקטיקה של נישום מייצג, פרקטיקה המקובלת ומוכרת על ידי שלטונות המס ואשר במשך כל השנים התנהלה חברת ר' על פיה ומכוחה נמשכו כל הדיבידנדים ע"י מ.ר..

115. עם זאת אוסיף ואציין כי בכך לא די ועל הנתבעים להוכיח כי ייפוי הכוח מיום 11.9.198 ניתן להבטחת ומימוש אותו משטר כלכלי.

ככלל, "ייפוי הכוח הוא טפל לעסקה גופה [...]. הזכות לביצוע האמור ביפוי הכוח, אינה זכות מהותית העומדת בפני עצמה כי אם מהווה זכות לוואי בלבד למימושה של הזכות העיקרית, המהותית, שנוצרה וקיימת מחוץ ובנפרד מיפוי הכוח" (ראו ע"א 3812/97 ארזי נ' קישק, פסקה 3 (15.9.1999); ע"א 283/67 הנאמנים לנכסי אברהם רפיח נ' מדינת ישראל, פ"ד כב(1) 124, 137 (1968); ע"א 9042/12 אבו עיסא נ' סרחאן, בפסקה 12 (4.5.2015); ע"א 1395/02 לוי נ' האפוטרופוס הכללי כמנהל נכסי המנוחה וידה בן עזרא ז"ל, בפסקה 14 (4.1.2005)).

116. גם בנטל זה ולאור כל האמור לעיל ולהלן עמדו הנתבעים. לעניין זה אוסיף כי היה זה ב"כ התובע אשר שאל את ר.ר., "עו"ד רשף: עכשיו, להבנתך, אם יש משטר כלכלי כזה מבוסס, אז למה צריך את הייפוי כוח? הכל ממוסד, כולם יודעים, הכל ידוע, אז למה צריך לעשות נייר?" וזו השיבה "לא יודעת, אולי הוריי כי הם החליטו לא לקחת אליהם את המניות שהיו בעצם אמורות להישאר בידיים הפרטיות שלהם, החליטו לעגן לעצמם את הזכויות, ר.ר. גם היה כבר מבוגר, אני בוגרת, לא יודעת, שיהיה להם, שהם יהיו חופשיים, להיות עם חופשי בעסקיו ובתו", (עמ' 453, ש' 21-14).

117. בחקירתה הנגדית העידה נ.ר.: "השתמשנו בו כל הזמן. אנחנו כל הזמן עשינו בתוך הרכוש שלנו מה שאנחנו רצינו. מפני שייפוי הכוח של שני ילדינו היה אצלנו. לא היה לנו שום, לא הייתה שום בעיה בזה. אני רוצה להגיד לך, זה כל-כך נורא שאני יושבת פה למשפט, כשבני בכורי יושב שם שמח וטוב לב. זה דבר איום ונורא", (עמ' 785 שורות 5-1).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

- 1
2 בהמשך משנשאלה ע"י ב"כ התובע מדוע הטענה הועלתה על ידה רק לאחר פטירת המנוח
3 השיבה: "מה אתה מצפה שאני אגיד? ההעתק של ייפוי הכוח כל הזמן הלך איתכם (צ.ל.
4 איתנו י.א) לאורך כל הדרך", (עמ' 682 ש' 10-11). משנחקרה על נספח מב' לתצהיר עדותו
5 הראשית של התובע, מסמך הנושא את התאריך 6.1.2012 שכותרתו "ביטול ייפוי הכוח"
6 השיבה: "אנחנו לא רצינו לחתום על זה. רצינו להשאיר את ייפוי הכוח כמו שהוא", (עמ' 846
7 ש' 4-5).
- 8
9 118. כן ראו לעניין זה עדות רו"ח ר.א. "עבדנו כמו שאמרתי קודם, על סמך ייפוי הכוח שיש ל-
10 מ.ר., הוא המנהל היחיד, הוא מחליט על חלוקת דיבידנד, פשוט מאד" (עמ' 639 -22-21).
11 בהמשך מנשאל ע"י ב"כ התובע: "דיברת על ייפוי הכוח. מה שאתה אומר לי, שראית אותו
12 בזמן אמת, וזה הניח את דעתך לכך שיפוי הוכח הזה מספק כדי ש- מ.ר. ז"ל ייקח לכיסו
13 את הדיבידנד שמחולק עבור ילדיו", השיב "נכון" (עמ' 640 ש' 1-4).
- 14
15 119. משהוכח כי ייפוי הכוח עליו חתם התובע ביום 11.9.1989 ניתן להבטחת זכויות המנוח ו- נ.ר.
16 בהתאם למשטר הכלכלי ולהבטחת חברת ר', חלות הוראות חוק השליחות, תשכ"ה-1965
17 (להלן: "חוק השליחות"). ס' 14 לחוק שכותרתו "סיום השליחות" קובע:
18 "א) השליחות מסתיימת בביטולה על ידי השולח או השלוח, וכן במותו של אחד מהם,
19 בגריעת כשרותו או בפשיטת רגלו, או - אם היה תאגיד - בפירוקו.
20 ב) הוראות סעיף זה לא יחולו אם ניתנה ההרשאה להבטחת זכותו של אדם אחר או של
21 השלוח עצמו וזכותם תלויה בביצוע נושא השליחות".
- 22
23 120. בע"א 1893/15 עזבון המנוחה עסמאת בהאי אזל נ' הכנס הלאומי רוחני של הבאהים של
24 ארה"ב סניף ישראל [פורסם בנבו, 22.2.16] ס' 6 לפסה"ד נקבע:
25 "ברגיל, ייפוי כוח מבטא קיומם של יחסי שליחות בין השולח לבין השלוח. נקודת
26 המוצא היא כי ההרשאה שניתנה בגדרי ייפוי הכוח, משתרעת על אותן פעולות
27 הנזכרות בו במפורש, כלומר - על פעולות לגביהן גילה השולח את דעתו באופן ברור
28 כי חלה עליהן השליחות (ראו: ע"א 4356/09 ברטל נ' פז חברת נפט בע"מ [פורסם
29 בנבו] (13.4.2011), פסקה 9 והאסמכתאות המוזכרות שם).
30 בהתאם להוראת סעיף 14(א) לחוק השליחות, התשכ"ה-1965 (להלן: חוק
31 השליחות או החוק), הרשאה שניתנה מסתיימת עם מותם של השולח או השלוח.
32 הסדר זה מבוסס על היחסים האישיים השוררים בין השולח לבין השלוח שהם
33 תנאי הכרחי לקיומה של שליחות. בהעדר יחסים אישיים כאמור (עקב מוות
34 למשל), אין מקום להמשך השליחות והיא מסתיימת (ראו: ע"א 3812/97 ארזי נ'
35 קישק [פורסם בנבו] (15.9.1999), פסקה 3).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

1 החריג לכלל האמור, מצוי בסעיף 14(ב) לחוק השליחות. סעיף זה קובע כי השליחות
2 לא תסתיים אף כאשר מת השולח או השלוח, וזאת "אם ניתנה ההרשאה
3 להבטחת זכותו של אדם אחר או של השלוח עצמו, וזכותם תלויה בביצוע נושא
4 השליחות".

5 הנה כי כן, תחולתו של החריג הקבוע בסעיף 14(ב) לחוק השליחות, תלויה בקיומם
6 של שלושה תנאים מצטברים: ראשית, השלוח או אדם אחר (שאינו השולח) הנם
7 בעלי זכות מהותית שקמה באופן עצמאי, ממקור נפרד וחיצוני לייפוי-הכוח עצמו.
8 שנית, ההרשאה ניתנה כדי להבטיח את אותה הזכות. ושלישית, מימושה של אותה
9 זכות תלוי בביצוע נושא השליחות. הרשאה המקיימת את שלושת התנאים
10 האמורים ותכליתה להבטיח זכותם של אחרים, מכונה "הרשאה המקפלת בתוכה
11 אינטרס" (authority coupled with interest). זוהי "הרשאה בלתי הדירה".
12 מקום בו מדובר בהרשאה בלתי הדירה, השליחות להגנתו של אחר תמשיך
13 להתקיים גם לאחר שהשולח נפטר. טעם הדבר הוא כי מקום בו ההרשאה נועדה
14 להגן על אינטרסים של השלוח או של צד שלישי, ולא על האינטרס של השולח, זה
15 האחרון אינו יכול להפסיק את השליחות כרצונו, ואף גריעת כשרותו או מותו אינם
16 מביאים את השליחות לסיומה (ראו: ע"א 4356/09 ברטל הנ"ל, פסקאות 13-14
17 והאסמכתאות המובאות שם).

18 ודוק, בהתאם להלכה הפסוקה, השאלה האם מדובר בהרשאה בלתי הדירה,
19 נקבעת בראש ובראשונה לפי תוכן השליחות בשים לב לשלוש הדרישות שהוזכרו
20 לעיל, ולא לפי כותרת המסמך המכונן את השליחות (ראו: ע"א 650/80 אַמפּיסל
21 ישראל) בע"מ נ' נעימי, פ"ד לז(3) 780, 786 (1983); עוד ראו: גואלטירו פרוקצ'יה
22 דיני שליחות בישראל 351 (1986)).

23
24 121. ומן הכלל אל הפרט - בנסיבות המקרה דן הנתבעים – בני הזוג ר' הינם בעלי זכות מהותית
25 שקמה באופן עצמאי, ממקור נפרד וחיצוני לייפוי-הכוח עצמו והיא הזכות הנובעת מהמשר
26 הכלכלי או ההסכם המשפחתי, הכלל כמפורט לעיל. שנית, ייפוי הכוח המיוחד בלתי חוזר מיום
27 11.9.1989 ניתן כדי להבטיח את אותה זכות. שלישית, מימושה של אותה זכות תלוי בביצוע
28 נושא השליחות, משכך לנתבעים הרשאה בלתי הדירה אותה אין התובע יכול לבטל או
29 להפסיק באופן חד צדדי ועל פי רצונו. הדברים יפים מקל וחומר בעניינו לאור כותרת ייפוי
30 הכוח "מיוחד בלתי חוזר" המשתלבת היטב עם תוכנו ומטרתו.

31
32 122. יש לדחות מכל וכל את טענת התובע בסעיפים 51-52 ו-78-80 לסיכומיו ולפיה ייפוי הכוח בטל
33 ואח"כ אבד ותחתיו לא התבקש חדש והוא פקע עם זניחת תכניתו להגר, לעניין זה אשוב
34 ואפנה לכל האמור לעיל פסה"ד ביחס לייפוי הכוח וקריסת טענות התובע בעניין זה. כמו כן
35 ולאור כל האמור לעיל ברי כי התובע אינו יכול לבטל את ייפוי הכוח באופן חד צדדי ועפ"י

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

- רצונו ואין בביטול החד צדדי שעשה התובע ביום 29.1.2017 עת חתם בפני הנוטריון ד.ח. על ביטול מסמך נוטריוני כדי לבטל את ייפוי הכוח.
123. כן יש לדחות מכל וכל את טענותיו של התובע לגבי סירובם של הנתבעים להעביר את ייפוי הכוח המקורי לעיונו. לעניין זה אציין כי ביום 1.7.2018 נתנה על ידי החלטה בבקשה מס' 80 במסגרתה עתר התובע בין היתר להורות לנתבעת 2 או מי מטעמה להציג בפניו את המקור של ייפוי הכוח שנתן לטובת נתבעים בשנת 1989.
- בסעיף 3 להחלטתי קבעתי: **"באשר לעתירת המבקש להצגת מקור ייפוי הכוח, אציין כי היה זה התובע אשר צרף את ייפוי הכוח לכתב תביעתו המתוקן ולבקשה לסעדים זמניים שהוגשו על ידו. המבקש מעולם לא כפר בחתימתו על ייפוי הכוח ולא העלה כל טענה באשר לאותנטיות של המסמך או טענה כי זה מזויף או כל טענה אחרת שיש בה כדי לבסס הדרישה הצגת מקור ייפוי הכוח, בשלב מתקדם זה של ההליך ומשכך הבקשה נדחית".**
- חמור מכך הטענה בסיכומים (ס' 52) כי מעדותה של נ.ר. בעמ' 862 ש' 10-14 ובמענה לשאלת ב"כ התובע מדוע הטענה בדבר ייפוי הכוח ונפקותו הועלתה לאחר פטירת בעלה מ.ר. ז"ל ניתן ללמוד כי ייפוי הכוח אבד וכי עדותה מהווה "אות אמת" ביחס לטענת התובע כי אביו מסר לו שייפוי הכוח אבד, טוב היה אם לא הייתה נטענת. דבריה של נ.ר. מוצאים מהקשרם ומעוותים. ראו עדותה לעיל ביחס לשימוש בייפוי הכוח במרוצת השנים וסירובה וסירוב המנוח לבטלו. וכך באו לידי ביטוי הדברים בעדותה בעמ' 862 ש' 10-14: **"ההעתק של ייפוי הכוח כל הזמן הלך איתכם לאורך כל הדרך. ייפוי הכוח עצמו היה מונח אצלי למטה מתחת לכל הניירות בקופסה החומה. פתאום אני עשיתי שם סדר ומצאתי אותו ממש לא מזמן, את האורגניל, אבל יש לכם פה את ההעתקים, מה השאלה?".** הניסיון לטעון כי בעדותה אישרה כי ייפוי הכוח אבד, אינו עולה כלל עם האמור בעדותה בו התייחסה למקור ייפוי הכוח, והמדובר בניסיון פסול.
124. כן יש לדחות את ניסיון התובע לטעון בסעיפים 59-62 לסיכומיו, כאילו טענות הנתבעים בנוגע לייפוי הכוח נטענו רק לאחר פטירת המנוח. טענה זו סותרת את טענות התובע בכתב-בי-דין מטעמו ולפיו אביו סרב לבטל את ייפוי הכוח ולחתום על מסמך ביטול ייפוי הכוח שהכין וביקש התובע מהוריו לחתם עליו (**נספח מ"ב** לתצהיר עדותו הראשית), כן ראו לעניין זה חקירתו הנגדית של התובע בעניין זה עמ' 201 עד עמ' 224, לרבות עדות התובע בעניין "הפיצוץ" עם אביו על רקע בקשתו לביטול ייפוי הכוח ומכתבו של ב"כ הנתבעים מיום 4.8.15 אל ב"כ התובע בו נטען: **"כלל החלטות והפעולות שנעשו בחברה על ידי מ.ר. ו- נ.ר. נעשו כדין ובהתאם למשטר הכלכלי הנהוג בנכסי ההורים... לעניין זה ביסוס פורמאלי חוקי, ואתה ומרשך יודעים היטב על קיומו"** (צורף **כנספת כ"ט** לתצהיר עדותו הראשית של

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

- 1 התובע). אף בעניין זה עיון בפרוטוקול הדיון בחקירת התובע בעניין זה ישקף את ההתנגדויות
2 הרבות וההתערבות במהלך חקירת התובע.
3
- 4 125. משכך משהמדובר בייפוי כוח בלתי חוזר ובלתי הדיר שנועד להבטיח את המשטר הכלכלי
5 והמסמך את מ.ר. ז"ל ו- נ.ר. לבצע כל פעולה בחברת ר' עפ"י שיקול דעתם, נסתם הגולל על
6 כל טענות התובע בקשר עם הפעולות וההחלטות שהתקבלו בחברת ר' מאז נחתם ייפוי הכוח
7 ודין טענות התובע בעניין זה להידחות ובכלל זה לרבות טענות התובע בכל הנוגע לחלוקת
8 הדיבדנדים ומשיכתם על ידי הנתבעים.
9
- 10 126. לעניין זה יש לדחות מכל וכל את ניסיון התובע לטעון, כאילו ייפוי הכוח אינו מאפשר ל- מ.ר.
11 ז"ל ו- נ.ר. למשוך לידיהם את הדיבדנדים. כאמור לעיל סעיף ו' לייפוי הכוח קובע: **"ומבלי**
12 **לפגוע במאומה בהוראות הסעיפים הקטנים לעיל לפעול בשמי ובמקומי בחברה בכל דבר**
13 **וענין וללא יוצא מהכלל כפי שאני זכאי כבעל מניות בחברה לפעול או להמנע מפעולה**
14 **כלשהי"**. הזכות לקבלת ומשיכת דיבדנד הינה מהזכויות המהותיות והחשובות להם זכאי
15 בעל מניות בחברה. ראה לעניין זה הערות בית המשפט במהלך חקירתה של הנתבעת 2, עמ'
16 878 ש' 5 עד עמ' 879 ש' 8 לעניין סעיף ו' לייפוי הכוח.
17
- 18 127. המשמעות המעשית של הוכחת המשטר הכלכלי/רישום פורמאלי אשר נלמד כאמור ובין
19 היתר מהעובדה שהתובע לא נהג מנהג בעלים במניות הרשומות על שמו הינה גם דחיית כל
20 טענות באשר לקיפוח. משנקבע כי עפ"י המשטר הכלכלי או "החווה המשפחתי" רישום
21 הזכויות על שם התובע הינו פורמאלי בלבד ואין בו כדי להקנות לו בימי חייהם של הנתבעים
22 ו-2 את הזכויות המהותיות הנובעת מהמניות הרשומות על שמו אין התובע יכול לטעון
23 לקיפוח ודין של טענות אלה להידחות.
24
- 25 128. הוראת סעיף 191(א) לחוק החברות התשנ"ט-1999 (להלן: **"חוק החברות"**), אשר כותרתו
26 **"הזכות במקרה של קיפוח"**, קובע:
27 **"התנהל ענין מענייניה של חברה בדרך שיש בה משום קיפוח של בעלי-המניות**
28 **שלה, כולם או חלקם, או שיש חשש מהותי שיתנהל בדרך זו, רשאי בית המשפט,**
29 **לפי בקשת בעל מניה, לתת הוראות הנראות לו לשם הסרתו של הקיפוח או מניעתו,**
30 **ובהן הוראות שלפיהן יתנהלו עניני החברה בעתיד, או הוראות לבעלי-המניות**
31 **בחברה, לפיהן ירכשו הם או החברה כפוף להוראות סעיף 301, מניות ממניותיה."**
32
- 33 129. בת"א (תל אביב-יפו) 28713-03-12 **יוסי בכר נ' מרדכי קופרלי** [פורסם בנבו, 19.2.2018]
34 (להלן: **"עניין בכר"**) נקבע ע"י כב' השופטת רות רונן בסעיף 27 לפסק הדין:

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

1 "בית-המשפט העליון התייחס לשאלה מהו קיפוח של בעלי-מניות בהתאם
2 להוראת ס' 191 לחוק החברות. הוא קבע כי מדובר במבחן רחב וגמיש, הנוגע בעיקרו
3 לשאלת הפגיעה בציפיות הלגיטימיות של בעל-המניות בחברה" לעניין זה הפנתה
4 כב' השופטת רות רונן לפסקה 8 לפסק דינה של כב' השופטת חיות בע"א 5025/13
5 פרט תעשיות מתכת בע"מ נ' דדון [פורסם בנבו] (28.2.2016) תוך שהיא קובעת:
6 "הדגש בבחינה נוגע אם כן לציפיות הלגיטימיות של בעלי-המניות, ולשאלה האם
7 ציפיות אלה נפגעו בשים-לב לנסיבות המקרה הרלוונטיות ולאופיים הייחודי של
8 החברה ושל מערכת היחסים בין הצדדים בהם מדובר. במסגרת קביעת "הציפיות
9 הלגיטימיות" יש לקחת בחשבון גם את ההיסטוריה של הקמת החברה ואת
10 התנהלותם של הצדדים במהלך השנים בהן היא פועלת (ר' ערן שפינדל ויעל זכות
11 מאבק בעלי-מניות: עילת הקיפוח בחברה פרטית וציבורית (2017), עמ' 30).
12 המלומדת ציפורה כהן מוסיפה בספרה בעלי-מניות בחברה – זכויות תביעה
13 ותרופות, כרך ב' עמ' 120 (להלן: "ציפורה כהן") כי "כדי שהציפיות של התובע
14 תוכרנה כציפיות הראויות להגנה, עליהן להיות ידועות לבעלי-המניות ומקובלות
15 עליהם".

16
17 130. ולעניינו, נוכח המשטר הכלכלי אשר עליו עמדתי בהרחבה לעיל ולפיו רישום המניות על שם
18 התובע הינו פורמאלי בלבד ואין בו להקנות לתובע את הזכויות הנובעות מהיותו בעלים רשום
19 של המניות כל עוד הוריו בחיים, הרי שאין ולא יכולה להיות לתובע ציפייה לגיטימית לקבלת
20 הסעדים להם הוא עותר, לרבות ובפרט הסעד של הפרדות, אשר חותר ומרוקן מתוכם למעשה
21 את אותו משטר כלכלי.

22
23 לעניין זה ובהתאם לפסיקה כמפורט לעיל, המדובר בחברה משפחתית בה כל בעלי המניות
24 ללא יוצא מן הכלל הינם בני משפחה גרעינית ומדרגת קרבה ראשונה, בה היה ברור לכל לרבות
25 ובפרט לתובע, אשר מעולם לא נהג במניות הרשומות על שמו מנהג בעלים כי להורים -
26 הנתבעים שליטה מלאה ומוחלטת בחברה ואופן ניהולה, לרבות הזכות לקבלת הדיבידנדים
27 באופן בלעדי בימי חייהם – בהתאם למשטר כלכלי. לכל היה ברור כי רישום המניות על שם
28 התובע הינו פורמאלי גרידא והבעלות המהותית והאמיתית נתונה לנתבעים כל עוד הם בחיים,
29 וכך התנהלו עניינה של החברה במשך עשרות שנים ללא שהתובע מעלה כל טענה או מחאה
30 בזמן אמת.

31
32 131. לכך מצטרפת העובדה כי המניות נרשמו על שם התובע בהיותו קטין בן 14 בלבד, חתימתו על
33 ייפוי כוח נוטריוני מיוחד ובלתי חוזר עוד ביום 11.9.1989 להבטחת אותו משטר כלכלי,
34 התנהלות בפועל על יסוד אותו משטר כלכלי ועל פי אותו ייפוי הכוח ומכוחו והתנהלות התובע
35 בפועל ובזמן אמת יש בה להצביע יותר מכל על הבנתו, הסכמתו וכפיפותו לאותו משטר כלכלי

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

ולאורך עשרות שנים, עד לבחירתו "לשבור הכלים" ולפתוח במאבק קשה וחסר רחמים
בהוריו מולידיו, אשר תמכו בו לאורך כל השנים.
132. לאור כל האמור לעיל, ניתן היה לסיים ולחתום את פסק הדין כבר בשלב זה. עם זאת וכפי
שיובהר להלן בהרחבה, דין תביעת התובע והסעדים להם הוא עותר להידחות גם מהטעם
שתביעתו התיישנה זה מכבר.

התיישנות תביעת התובע

133. על טענות התובע בכתב תביעתו המתוקן עמדתי לעיל בהרחבה. עם זאת ולצורך הדיון
וההכרעה בשאלת ההתיישנות אשוב ועמוד בתמצית על האירועים עליהם נשענת תביעתו של
התובע:

א. האסיפה הכללית מיום 30.3.1988 במסגרתה התקבלה והתבצעה החלטה על הגדלת
הון, הקצאת מניות לבעלי מניותיה, איחוד הון והעברת מניות שונות וכן מניות
רגילות הומרו למניות הנהלה אשר הוקצו לנתבעים 1 ו-2.

ב. מכירת פעילות הייצור של חברת הבת בין השנים 1995-1997 וחלוקת הדיבידנד
בחברת ר' החל משנת 2003.

ג. רכישת 2% ממניות חברת הבת באופן אישי ע"י הנתבעים 1 ו-2 תחת רכישתן ע"י
חברת ר' מיום 6.8.1996.

ד. מכירת הפעילות המסחרית של חברת הבת ביום 17.7.2012.

ה. העדר פיתוח עסקי חברת הבת.

134. די בעיון חטוף במועדים בהם אירעו האירועים המפורטים על ידי התובע בכתב תביעתו
והמקנים לו לשיטתו את שלל הסעדים להם הוא עותר, על מנת להבין כי בפני התובע עומד
לכאורה מחסום ממשי ומהותי של התיישנות. לפיכך ולא בכדי ניסה התובע בכתבי בי-דין
מטעמו לצבוע את התנהלות הנתבעים בצבעים עזים של חוסר תום לב, תרמית, הטעייה ועוד
טענות קשות, הכל במטרה להאריך את תקופת ההתיישנות ועל מנת להתגבר על טענת
הנתבעים להתיישנות התביעה.

135. בטרם אעבור לדיון והכרעה לגופן של טענות הצדדים באשר לשאלת ההתיישנות יש לעמוד
בקצרה על המתווה הנורמטיבי. סעיפי החוק הרלוונטיים הם סעיפים 7 ו-8 לחוק ההתיישנות,
תשי"ח-1958 (להלן: "חוק ההתיישנות"). כבר בפתח הדיון יודגש כי נטל הוכחת החריגים
המעכבים את תחילת תקופת ההתיישנות מוטל על התובע, ראו לעניין זה ע"א רייס נ' עיזבון
המנוחה חנה אברמן ז"ל, פ"ד מד(1) 278, 283.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תנ"ש 15-09-34060 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

136. סעיף 7 שכותרתו "השעיית מרוץ תקופת ההתיישנות עקב התנהגות פסולה של הנתבע"

(תיקון מס' 5) תשע"ה-2015 קובע:

"מרוץ תקופת ההתיישנות של תביעה יושעה כל עוד נמנע הנתבע מלהגיש תובענה בשל כך שהנתבע, או מי מטעמו, מטעה ביודעין את הנתבע, מפעיל נגדו כוח, מאיים עליו או מנצל את מצוקתו; לעניין זה, "הטעיה" – לרבות בדרך של אי-גילוי ביודעין של עובדה מהעובדות המהוות את עילת התובענה".

137. אלא שבאמור אין די. סעיף 7 לחוק ההתיישנות, בנוסחו הקודם טרם התיקון (תיקון מס' 5)

תשע"ה-2015 מיום 3.8.15 שכותרתו "תרמית ואונאה" קבע:

"הייתה עילת התובענה תרמית או אונאה מצד הנתבע, תתחיל תקופת ההתיישנות ביום שבו נודעה לתובע התרמית או האונאה".

בת"א (תל אביב-יפו) 13518-03-15 מיכאל צ'רנוי נ' דוד אפל [פורסם בנבו, 15.12.2019] נקבע ע"י כב' השופט דורון חסדאי בסעיף 91 לפסק הדין:

"סבורני כי בנוגע לשאלה האם יש מקום לתחולה רטרואקטיבית של דבר החקיקה, התשובה לכך היא שלילית. אין להחיל את הנוסח החדש של סעיף 7 על תביעה שולאה התיקון הייתה נדחית מחמת התיישנות (ר' פרשת פנינה שפיגל לעיל; ת"א (י-ם) 31560-10-13 הוועדה המקומית לתכנון ובניה ירושלים נ' הולילנד תיירות (1992) בע"מ (פורסם בנבו, 2.9.15); ת"א (י-ם) 16382-03-12 מדינת ישראל נ' חברת סמואל – רוזנבאום (1992) בע"מ ואח' (פורסם בנבו, 23.12.15); ת"א (י-ם) 9333-02-13 ממנ נ' שטרית (פורסם בנבו, 26.9.16)).

ת"א (ת"א) 51008-05-16 כתאין מאירי נ' שובל קבוץ השומר הצעיר (פורסם בנבו, 31.3.19)).

לפיכך ובענייני חל סעיף 7 לחוק ההתיישנות בנוסחו טרם תיקון מס' 5.

138. בפסיקה נקבע כי על הטוען לתרמית להעמיד תשתית עובדתית מפורטת וברורה במישור

הטיעוני ולשאת בנטל הוכחה כבד במישור הראייתי. עוד נקבע בפסיקה כי "הנטל להוכחת טענה מעין זו עשוי להיות כבד יותר ממאזן ההסתברויות הרגיל הנהוג במשפטים אזרחיים", ראו לעניין זה (רע"א 5436/02 מדינת ישראל נ' חפזי חאפז חאמד עבד, פ"ד נז(2) 721, 726 ו- ע"א 681/88 עיזבון המנוח מוחמד סלים עבד אלג'ליל אבו אל היג'א נ' מדינת ישראל, פ"ד מד(2) 653, 659 והאסמכתאות המובאות שם).

139. סעיף 8 שכותרתו "התיישנות שלא מדעת" קובע:

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

"נעלמו מן התובע העובדות המהוות את עילת התובענה, מסיבות שלא היו תלויות בו ושאל
בזהירות סבירה לא יכול היה למנוע אותן, תתחיל תקופת ההתיישנות ביום שבו נודעו לתובע
עובדות אלה".

140. הלכה פסוקה היא, כי מידת הידיעה הנדרשת על מנת לשלול את תחולתו של סעיף 8 לחוק
ההתיישנות, היא מינימאלית, ראו ע"א 4114/96 המאירי נ' הכשרת הישוב, פ"ד נב(1) 857
(להלן: "עניין המאירי"). בפסק הדין בעניין המאירי נקבע כי מידת ידיעת התובע את
העובדות, אשר על יסודה תיבחן תחולתו של סעיף 8 לחוק ההתיישנות, נגזרת מדרגת הוודאות
הנדרשת להוכחת התביעה, ומכיוון שתביעה אזרחית מוכחת על פי מאזן ההסתברויות – די
במידת וודאות מעטה, הנמוכה אף ממאזן ההסתברויות: "את הדיבור 'נודעו לתובע' יש
לפרש כידיעה שאיננה משוללת היגיון פנימי, ושיש לה אחיזה מינימלית במציאות", עניין
המאירי, בעמ' 866).

בע"א 2919/07 מדינת ישראל הוועדה לאנרגיה אטומית נ' עדנה גיא-ליפל ואח' [פורסם
בנבו, 19.9.2010] (להלן: "פסק הדין בעניין הוועדה לאנרגיה אטומית"), חזר בית המשפט
העליון על הלכה זו וניתח את שאלת הידיעה-בכוח כשוללת את תחולתו של סעיף 8 לחוק
ההתיישנות. בית המשפט סקר את פסיקה קודמת בנושא וקבע, כי אף אם מתעורר חשד אצל
תובע, ואף חשד בכוח – כלומר, נסיבות בהן אמור היה להתעורר אצל התובע חשד – ייחשב
הדבר כ"קצה חוט", אשר בהתקיימו מתחיל מרוץ ההתיישנות ונשללת השעייתו של מרוץ זה
על פי סעיף 8 לחוק ההתיישנות (ראו סעיפים 45-48 לפסק דינו של כב' השופט עמית).

יתרה מזאת, על יסוד הקביעה כי סעיף 8 לחוק ההתיישנות מחיל מבחן אובייקטיבי, הן לעניין
ידיעתו בפועל הן לעניין ידיעתו בכוח של התובע שאיחר בהגשת תביעתו, פסק הדין בעניין
הוועדה לאנרגיה אטומית סקר את ההלכה לפיה הרף הנדרש נמוך עוד יותר: על מנת לזכות
בהשעיית תחילתו של מרוץ ההתיישנות על פי סעיף זה, על התובע להוכיח כי אף נקיטה
בזהירות סבירה, לא הייתה מאפשרת לו את לדעת את העובדות המהוות את עילת התביעה
(ראו: סעיפים 49-57 לפסק דינו של כב' השופט עמית).

141. עתה, לאחר הנחת התשתית הנורמטיבית ואמת המידה באשר לידיעת התובע, אשר
בהתקיימם תישלל הטענה לחלותם של סעיפים 7 ו-8 לחוק ההתיישנות, יש לבחון את טענות
התובע והסבריו להשעיית מרוץ ההתיישנות.

142. בסעיף 38 לתצהיר עדותו הראשית תחת הכותרת "גילוי התרמית" הצהיר התובע כדלקמן:
"בשלהי שנת 2011, קראתי בכלכליסט כתבה שבה צוין כי אחת מבעלות הזכויות בנכס

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

- (בעקיפין) עוסקת גם במתחמי מסחר ובידור. עובדה זו הייתה זרה לי, ולכן חיפשתי על כך מידע נוסף באינטרנט. מצאתי את דיווחיה לבורסה. בין אותם דיווחים מצאתי שמאות על הנכס (נספח ל'). מהשמאות למדתי לראשונה, כי חלקה של חברת ר' בהכנסות מדמי שכירות הנן כ-6-7 מיליון ₪ בשנה. כתוצאה מכך הסקתי, שגם במקרה התאורטי ששני שליש מהסכום משמשים להחזר ההלוואה לבנק ולהוצאות, הרי שהיתרה לחלוקה בין בעלי המניות של חברת ר', עולה משמעותית על הסכומים שהועברו לידי בשנים 2008, 2009, 2010. הבנתי שמתרחשים דברים מאחורי גבי והוריי מעבירים לי פירוים מתוך חלקי. הנתבעים תמחו בסעיף 112 לכתב ההגנה כיצד לא צירפתי את הכתבה ובעקבות תמיהתם איתרתי את הכתבה באתר כלכליסט (נספח עב')."
- אכן אי צירופה של הכתבה, המהווה נדבך עיקרי בטענת התובע להשעיית מרוץ ההתיישנות לכתב התביעה, מעלה תהיות ומצופה היה מהתובע לצרפה לכתב התביעה.
143. אך בכך לא די ודיון בטענה זו לגופה יש בו להביא לדחייתה מכל וכל תוך קביעה כי המדובר בטענת סרק אשר נועדה להאריך את תקופת ההתיישנות והכל כפי שיובהר להלן.
144. היה זה התובע עצמו שהעיד כי ידע על כל הנעשה בחברת א' וכי לא הייתה לו מניעה כלשהי לקבל מידע. בחקירתו הנגדית העיד התובע כי שימש מנכ"ל חברת א.ט. (חברת השיווק של חברת א') ודירקטור בחברת א' במשך 25 שנים (עמ' 21 ש' 2 – הסוף ועמ' 23). בהמשך העיד כך: "נשארתי דירקטור בחברת א' ויש פה מסמכים שאני חתום עליהם. ש. אתה היית מעורה בחיי החברה? ת. כן. ידעת מה קורה? כן." (עמ' 22 ש' 18-23). בהמשך הוסיף והעיד: "...אתה יכול לבקש או לא, אתה רוצה לדעת מה קורה, אתה יכול לדעת. ת. ודאי" (עמ' 24 ש' 12-15). המשך תשובתו "אבל אני בקשר יום יומי עם אבא שלי והוא מספר לי את הכל למיטב ידיעתי, למה שאני אתחיל לבקש לחפור בניירות?" אינה אלא ניסיון העובר כחוט השני בסיכומי בכתבי בי-דין מטעמו ובסיכומיו לטעון כי לא ערך את הבדיקות בשים לב ליחסי האמון במשפחה וליחסים התקינים עם אביו, ניסיון אשר דינו להידחות כפי שעוד יובהר להלן, נוכח קריסתה אף של טענה זו.
145. התובע הוסיף והעיד כי חתם על המשכורות של אביו, בתפקידו כדירקטור בחברת א' (עמ' 122 ש' 2 עד עמ' 123 ש' 9 לרבות ניסיונות התובע להתחמק מתשובה פשוטה וישירה בעניין זה. כן העיד כי חתם על מסמכים שונים בחברת א' ובכללם מסמכי הנפקת החברה (עמ' 194 ש' 7-8, עמ' 195 ש' 25 – עמ' 196 ש' 5).
146. בנסיבות אלה ולא בכדי, כבר בשלב זה מצאתי להקשות על התובע ולשאול אותו: "אבל אני רוצה לשאול את אדוני שאלה. אדוני אומר שיש לו 25%, אדוני יש לו מניות, אדוני בן

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

משפחה. אדוני צריך לחכות לדו"חות כספיים של איזו חברה כדי ללמוד על הנתונים האלה? זה מה שאדוני אומר לי? זו הקונסטרוקציה של אדוני? (עמ' 35 ש' 9-6) ובהמשך אבל אדוני יש לו רבע מהנכס, לשיטתו. אדוני לא טורח לעשות את הבדיקות האלה במשך כל השנים?" (עמ' 35 ש' 14-15). אף לעניין זה השיב התובע "למה שאני אטרח לעשות את זה כשאבא שלי מספר לי ומעדכן אותי והכל, נותן לי את התחושה שהכל גלוי ושהאינטרסים שלי נשמרים ואנחנו באופן קבוע מדברים, למה אני צריך ללכת לחפש, להגיד לו "תביא את הדו"חות, אני לא מאמין לך?" (עמ' 35 ש' 19-16), הסבר אשר כפי שיובהר להלן דינו להידחות ואינו אלא היתממות נוכח מערכת היחסים המשפחתית העכורה, עליה אעמוד בהמשך ובפרט נוכח העובדה כי אביו של התובע אינו עוד בחיים וזה מבקש להיבנות מכך.

עוד ראו לעניין זה שאלות בית המשפט בהמשך בעמ' 38 ש' 3-6: "אז אני אשאל אותך שוב. אתה מדבר מ-2008, כשאתה יודע שאתה בעל 25% ומבקש למשוך יותר דיבידנדים, מוכרים לך סיפורים, איפה אתה בכל זה בלבדוק את הספרים, כמה משולם הלוואה, כמה ההחזר, כמה הכנסה פנויה? איפה כל זה?" ובהמשך ש' 9-8: "ומה היה מ-2008 כשביקשת למחזר את ההלוואה ועד 2012 כשאני מזכיר לך שבתקופה הזאת עברו כמעט ארבע שנים?". לעניין זה יודגש וכפי שעוד יפורט בהרחבה דווקא תשובת התובע (עמ' 38 ש' 16-10) משמיטה את הבסיס לטענתו: "כן, אז אני אומר לך, אנחנו אז הגענו לעימות סביב העניין הזה כשאבא שלי לא הסכים באופן שרירותי למחזר את ההלוואה בשביל להוציא עוד כסף, הלכנו לכמה פגישות גישור ובעקבות זה הם העבירו לי עוד כמה סכומים, לא גדולים, אבל מבחינתי הם עשו את המאמץ כי אני לוקח את מה שהוא אומר לי, אני לא יכול להעלות בדעתי שהבן-אדם משקר אותי ככה. וב-2012 כשאני מגלה אני פועל, ובנחישות"- שכן התובע עצמו מודה שהיה בעימות עם אביו כבר ב-2008 כשלכך מצטרפת קריסת גרסתו בעניין היחסים התקינים.

גרסת התובע ולפיה יחסיו עם אביו היו תקינים וכאילו הייתה ביניהם תקשורת בריאה ולפיכך לא היה צריך לערוך ולבצע בדיקות ויכול היה לסמוך על אביו - קרסה לחלוטין וזאת בין היתר לאור מכתב ששלח להוריו בשנת 2012 אשר הוגש במהלך חקירתו של התובע ולאחר שזה עומת עמו וסומן נ/1.

מפאת חשיבותו של מוצג זה אביא ציטוט מלא שלו:

"שלום הורים,

איכשהו השנים עברו, אני כבר בן חמישים, אבא הגיע לגבורות, אמא בדרך לגבורות ו- נ' אוטוטו בצבא. בדרך העולם השתנה, היו מהפיכות, התרבות השתנתה, היו מהפיכות, התרבות השתנתה, האנשים השתנו וגם כל אחד מאיתנו עבר דברים, אבל דבר אחד נשאר בעינו: אנחנו עדיין לכודים בדינמיקה הזו שמייצרת עוד ועוד דם רע בייננו.

אני אומר 'לכודים' כי קשה לי להאמין שמישהו מאיתנו באמת רצה או רוצה שהדברים יראו

כך ואני אומר 'דינמיקה' כי ברור לי ש it takes two to tango.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

יש הבדל מהותי באופן שבו כל אחד מאתנו רואה ומפרש את המציאות ואת העבר ושנים של תקשורת קלוקלת שגרמה לתוצאה שאף אחד לא פילל להן ולדמוניזציה הדדית, הביאו אותנו למצב הנוכחי שיכול להיות סופני אבל גם יכול להיות הזדמנות אחרונה לשנות דברים. הטבע והמציאות מכתובים שבמהלך העשור הקרוב נחוה שינויים מהותיים במשפחה ונצטרך להתמודד עם תוצאותיהם. המבנה העסקי-משפחתי שקיים אצלנו, מעבר להיותו אחת משתי אבני הנגף ביחסים בייננו, מוביל לקונפליקט ודאי כמעט בכל תסריט עתידי – גם אם לאף אחד אין שום רצון או כוונה להגיע לקונפליקט ומסיבה זו העליתי את העניין עכשיו.

כמובן שכל הבעיות הנוכחיות והצפויות יכולות לקבל מענה באמצעות הסכמות ושינוי התקנון כך שתהיה בו התייחסות לכל הבעיות העתידיות ויכללו בו מנגנונים לפתרון מהיר ופשוט שלהן, אבל בשביל זה צריך לקיים דו שיח פתוח וענייני שבא מתוך ראייה קדימה ולא מתוך ביצת העבר.

לכיוון הזה רציתי להתחיל ללכת בשיחה שהיתה עם אבא, אבל עוד פעם איכשהו הכל מיד מתפוצץ והופך לטרגדיה והדינמיקה "הישנה והטובה" לוקחת שליטה ומובילה אותנו בדרך שאני בטוח שאף אחד מאיתנו לא באמת רוצה ללכת בה ובוודאי שאין שום סיבה אובייקטיבית ללכת בה.

הבנתי מ.ר. שאמא הציעה שאגיד ל- נ' שיש בינינו "חילוקי דעות" שלא מאפשרים קשר ביננו אבל שהיא יכולה להמשיך להיפגש אתכם כאילו כלום לא קרה. אתם יכולים לדמיין לעצמכם מצב שסבא ובבה היו מנתקים אתכם את הקשר ואני או ר.ר. היינו רוצים להמשיך להיפגש איתם כאילו כלום לא קרה? הרי זה ברור שילד בגיל 14 בוחר את הצד של הוריו גם כשהבחירה נתונה לגמרי בידיו והצפייה שיהיה אחרת פשוט לא ריאלית.

לסיכום, אני רוצה להאמין שכולנו היינו רוצים לעבור את השנים שנשארו באופן שכל משפחה נורמלית מייחלת לעצמה ושהרציונאל יגבר על האמוציות.

נ.ב.

ר.ר. אמרה שאמא שאלה לגבי ה 60,000 ₪. בשנת 2009 ו-2010 העברתם לי בכל שנה סכום נוסף של 60,000 ₪ שאיפשר לי להיות מאוזן. ה 60,000 הנוכחיים הם לסגירת 2011 ומ 2012 הם נכללים כבר בסכום החודשי החדש שעליו סיכמנו".

יודגש כי בסיומו של המכתב המודפס מופיעה חתימתו של התובע בכתב יד.

148. דומה כי אין צורך להכביר במילים כי מכתבו זה של התובע סותם את הגולל ושומט את הקרקע תחת טענתו בדבר יחסים תקינים במשפחה והקשר התקין עם אביו המנוח. עדותו של התובע עת עומת עם מוצג נ/1 הייתה מתחמקת, מתפתלת ואין ליתן בה כל אמון. בתחילת חקירתו בעניין זה הקריא לו ב"כ הנתבעים חלק מהמכתב נ/1 (עמ' 54 ש'22- הסוף ועמ' 55 ש' 1-2) ושאל את התובע "מי כתב אתה זה?"

או אז השיב התובע עמ' 55 ש' 10-3 :

ש. כן.

ת. (מעיון) רגע, אין פה תאריך.

ש. אני שואל מי כתב את זה ומי חתום על זה.

ת. החתימה הזאת נראית, זה שם, זו לא חתימה, יש פה את השם שלי אבל אני לא,

ש. **אתה כתבת את זה?**

ת. לא, אני לא זוכר שכתבתי את זה ואני לא רואה פה גם תאריך.

ש. אתה לא זוכר שכתבת את זה?

ת. על הניירות שלי בדרך כלל יש תאריך.

ש. אתה חושב שמישהו זייף את זה?

ת. אולי. יש כבר טענות שלכם שאני חתום על דברים שאני לא חתום..."

149. משבית המשפט ביקש לדעת "אתם רוצים להגיש את זה? (עמ' 55 שורה 17) ביקש ב"כ התובע

ולא בכדי להתנגד להגשת המכתב ובית המשפט נדרש למתן החלטה בה דחה ההתנגדות

להגשת המסמך (עמ' 56 שורות 23- הסוף ועמ' 57 ש' 1).

150. בהמשך חקירתו עמ' 57 ש' 19-10 טען התובע כי אינו זוכר אם כתב את המכתב והתחמק

ממתן תשובה אם חתימתו על המכתב מזויפת.

מששב ונשאל אם יכול להיות שכתב את המכתב השיב: "יכול להיות. אני לא יכול להגיד לך

על הנוסח, שיכול להיות שכתבתי אותו. אבל אם זה אחרי 2012, אחרי הפיצוץ, אז אולי"

(עמ' 59 ש' 24-25) ובהמשך עמ' 65 שורות 24-25: **"אני לא זוכר. יכול להיות שכן ויכול להיות**

שלא. אולי. תחליט מה שאתה רוצה."

משנשאל התובע בעמ' 61 ש' 22- הסוף :

ו"ש. זאת אומרת שהיחסים בינך ובין הוריד אינם רלוונטיים לתביעה?

ת. לחלוטין, בשביל זה הגשתי את זה בבימ"ש כלכלי.

ש. אז למה אתה כותב בתצהירים שלך חזור וכתוב, שהיחסים שלכם היו

נורמטיביים?

או אז, פתחו באי כוחו בניסיונות למנוע מהתובע לענות לשאלה לרבות פנייה לתובע שלא

לענות לשאלה מהותית זו "ר.ר., תעצור" (עמ' 62).

151. בהמשך חקירתו משעומת התובע עם העובדה שבדוא"ל ששלח ל- ר.רו ביום 29.3.2012, נספח

"ל"א לתצהיר עדותו הראשית, הוא מאזכר מכתב קודם שלא צורף בו הוא מציין: **"כפי**

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

- שאמרתי לך באחת השיחות שלנו, וגם ציינתי במכתב ששלחתי באמצעותך להורים (הם קראו אותו בכלל?) הדרך הכי פשוטה, מהירה וזולה לפתור את הבעיות, גם המיידיות וגם העתידיות היא על ידי הוספה של מספר סעיפים בתקנון ומחיקת כמה אחרים" וכי המלל של מוצג נ/1 ונספח ל"א והעדרו של מכתב אחר ברור הוא שהמכתב הנזכר בנספח ל"א הוא נ/1 המשיך להתחמק והשיב "או קיי. או שכן או שלא, אני לא זוכר" (עמ' 67 ש' 9-5).
152. לעניין זה אדגיש כי אין בידי לקבל טענת התובע כי ייתכן ויש מכתב אחר שהוא הנזכר בנספח ל"א ומכתב זה אינו מצוי בידיו (עמ' 60 ש' 18-2) נוכח כל האמור ובפרט נוכח העובדה כי המדובר במכתב אשר נשלח על ידי התובע בעיצומו של הסכסוך, הטענה כי זה לא שמר מסמך כה מהותי הינה בלתי סבירה לחלוטין.
153. באם לא די בכך מחקירתו התברר כי תכתובת הדוא"ל עם ר.ר. שהוגשה וסומנה נ/2 (עמ' 143 ש' 12) צורפה על ידו באופן חלקי תוך השמטה מכוונת של המשך ההתכתבות. משנשאל התובע על ידי בית המשפט: "אבל יש מחלוקת ששלחת את המיילים?" השיב: "לא. אין לי מחלוקת, רק הוא מנסה לחבר את זה כאילו שלא הצגתי. אין לי את המייל הזה" (עמ' 146 ש' 3-1).
154. באם לא די בנ/1 ע"מ לסתום את הגולל על טענת התובע ליחסים משפחתיים תקינים ונורמטיביים די לפנות לתצהיר עדותה הראשית של האם נ.ר. פרק ח' תחת הכותרת: "היחסים האמיתיים במשפח רונן והרקע להגשת התביעה" סעיפים 93-112. בסעיפים אלה פרטה האם את מערכת היחסים הקשה עם התובע. בסעיפים אלה הצהירה: "הוא לא היה לנו בן נאמן ועשה כל שביכולתו להרע ולהזיק לנו" (ס' 93). "ר.ר. בזל-מ.ר. ז"ל, לכל פועלו ולכל מה שהוא ייצג. במהלך השנים ניסה מ.ר. ז"ל לשלב את ר.ר. בעסקים המשפחתיים... זאת על אף היחס המזלזל של ר.ר. כלפיו ומתוך רצון של ושל מ.ר. ז"ל לדאוג לו לפרנסתו" (ס' 94). "ר.ר. מצדו נהג בבוטות ובזלזול כלפי מ.ר. ז"ל גם במסגרת עבודתו בעסקים המשפחתיים, קם עליו חתר תחתיו וניסה להדיחו מעמדת הניהול של העסקים האמורים. כשניסיון פסול ונפשע זה לא צלח, עזב ר.ר. את העסקים המשפחתיים באחת" (ס' 95). בסעיפים 96-98 הצהירה כי במשך שני עשורים ישב בטל מעבודה ולא נקף אצבע לפרנסתו תוך שהוא חי בפנטזיות עסקיות ותוך שהיא ו- מ.ר. נאלצים לספוג את הפסדיו ולהמשיך ולתמוך בו כלכלית. בסעיפים 97-99 הצהירה אודות העסק הכושל שהקים --- , ההפסדים שספג ומכירת הדירה שקנו לו. בסעיף 101 הצהירה אודות כישלונו העסקי של התובע בחברת ס', סגירתה ומחילה על חוב של חברת ס' כלפי חברת א'. בסעיף 104 הצהירה ופרטה את המימון החודשי של התובע תוך שהיא מדגישה כי תשלומים אלא לא היו במקום דיבידנד כי אם הקצבה לצורך הבטחת עתידם הכלכלי של התובע ובתו/נכדתם. בסעיף 106 הוסיפה והצהירה: "בניגוד ליחסים הנורמליים ש- ר.ר. מבקש להציג בבקשה האמת היא ש- ר.ר. ראה בי וב- מ.ר. ז"ל אך ורק מקור לכספים, מעין כספומט אנושי שנועד לספק את

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

צרכיו. משבזקנו וכשלא הלכנו לבית עולמנו חרף ציפיותיו, ר.ר. החל לעוט עלינו ולהשתלח בנו ללא גבול, ולהטיח בנו האשמות מבזות שאין להן שחר, תוך זלזול באופן מופגן".
"תיאורו של ר.ר. בבקשה לגבי פגישות משפחתיות בחגים ובימי הולדת הוא תיאור שטחי ולכאורי בלבד. כך גם, התמונה המצטיירת מתצהירו של ר.ר., כאילו שררה במשך שנים רבות אידייליה משפחתית ויחסים קרובים בינו לבינו וכאילו נוצר שבק רק בשנת 2012 לאחר שגילה שאנחנו "מרמים", "בוזזים" ו"מטעים" אותו משוללת יסוד ומטעה היא". בסעיף 110 טענה כי העובדה שהתובע צירף לתצהירו תמונה בודדת אחת משנת 2005 מדברת בעד עצמה.

בסעיף 111 הצהירה על האיסור של התובע על בתו, נכדתה היחידה להיות עמם בקשר, עובדה אשר אף עולה כאמור לעיל ממכתבו של התובע.
נ.ר. לא נחקרה על האמור בתצהירה בעניין זה ומשכך האמור בו לא נסתר וכאמור לעיל מקבל תמיכה וחיזוק מלאים ממכתבו של התובע 1/1. פרט לכך בדיונים שהתקיימו ניתן היה לחוש ולהתרשם בצורה ברורה וחזקה את כאבה העמוק של האם על מערכת היחסים העכורה עם התובע ועל ההליך אליו נגררה.

155. עוד ראו לעניין זה האמור בתצהיר עדותה הראשית של ר.ר.: "בשיחות שהתנהלו ביני לבין ר.ר. במהלך השנים הוא נהג לכנות את אבא ז"ל בכינויים משפיליים ומעוררי סלידה: ביניהם "אפס מאופס" (ס' 14). "ר.ר. נהג לזלזל במשלח ידו של אבא ז"ל ותיאר בפניי כיצד הוא תופס אותו כ-"פועל פשוט", הכל בנימה של זלזול וחוסר כבוד מופגן לעבודה רבת השנים של אבא ז"ל בחברת א'. עבודה אשר הצעידה את חברת א' להצלחות משמעותיות".

בסעיף 19 לתצהירה הוסיפה והצהירה: "טענות ר.ר. בבקשה לגבי פגישות משפחתיות בחגים ובימי הולדת הוא תיאור שטחי ולכאורי בלבד. זאת כשם שהתמונה המצטיירת בתגובה ובכתב התביעה, כאילו שררה במשך שנים רבות אידייליה משפחתית ויחסים קרובים בינו לבין הורינו וביני (הנתבעים) וכאילו נוצר שבר רק בשנת 2012 לאחר שגילה שהוריו "מרמים", "בוזזים" ו"מטעים" אותו משוללת יסוד ומטעה היא. התמונה שמנסה ר.ר. לצייר בתצהירו רחוקה מן האמת מרחק מזרח ממערב. בתוך המשפחה בעבעו כל הזמן כעסים קשים בין ר.ר. לבין הורינו", (ס' 19 ו-20).

בסעיף 21 הצהירה על האיסור של התובע על בתו להיות עמם בקשר.

האמור בתצהירה של ר.ר. לא נסתר והוא משתלב היטב עם מכתבו של התובע אל הוריו 1/1 והדוא"ל עם ר.ר. 2/2.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

156.

לאור כל האמור לעיל וכפי שעוד יפורט להלן, יש לדחות מכל וכל את טענת התובע כי לא ערך בדיקות מינימאליות שכן מדובר בבני משפחה בהם היה לו יחסי אמון ואשר נהלו מערכת יחסים תקינה, באשר טענה זו וכמפורט לעיל קרסה לחלוטין לרבות ובפרט לאור טענותיו של התובע עצמו כאמור בנ/1 ו- נ/2. לפיכך גם אין כל רלוונטיות לפסיקה אליה מפנה התובע בסיכומיו בדבר יחסי אמון ויחסים תקינים במשפחה כעילה להארכת תקופת ההתיישנות, באשר אלה אינם מתקיימים במקרה דנן.

157.

לכך מצטרפת העובדה כי בזמן אמת לא נהג התובע כמי שגילה על מעשה רמייה ותרמית. לשם כך יש לבחון את טענותיו של התובע בזמן אמת - לאחר קריאת אותה כתבה בכלכליסט עליה הוא מבסס טענתו להארכת תקופת ההתיישנות.

בחינת התכתובת בין הצדדים לאחר אותו "גילוי גדול" ב-2012, כתוצאה מקריאת הכתבה מלמדת שבאף לא אחת מהתכתובות ששלח התובע בזמן אמת ובסמוך לאחר הגילו הנטען לא מעלה ולא טוען התובע למעשה רמייה או תרמית ואף לא עלתה פעם אחת דרישה לקבלת דיבידנד.

משעומת התובע בחקירתו עם עובדה מהותית זו השיב "אני לא צריך להגיד, אדוני, הזכות שלי כתובה בתקנון" (עמ' 45 ש' 7) ובהמשך בשי' 25-22 השיב במענה לשאלה: "אחרי שנאמת את כל הנאום הזה, שעד 2014, בתלונות שלך, בקובלנות שלך, בטענות שלך, לא מוזכרת המילה "דיבידנד" ו"כסף שמגיע לי"? אתה מסכים או לא מסכים?" השיב: "התכתובות, למעט התכתובת שאתה הראית, למעט ה-SMS האחד שאתה הראית, שום דבר לא עוסק בדיבידנדים או בכספים האלה".

משעומת עם נ/1 והאמור בו והעדר כל טענה לתרמית "גנבה" השיב: "לא מספיק שכתוב כאן במכתב של ר.ר. שצריך לפתור את הבעיות, גם המיידיות וגם על זה, ע"י הוספת סעיפים ותיקון של האחרים?" עמ' 67 ש' 19-17.

משנשאל ע"י ב"כ הנתבעים: "אבל אני שואל אותך שאלה פשוטה. כתבת פעם אחת "גונבים אותנו"? "גנבו אותנו"? "מרמים אותנו"? "גוזלים אותנו"? "בוזזים אותנו"? אמרת פעם אחת?" השיב "אני לא צריך להגיד" (עמ' 73 שורות 20-17).

158.

כך גם חליפת המסרונים עם אמו משמיטה את הבסיס לטענתו אודות מהות התשלומים תמיכה חודשית ולא תשלומים ע"ח דיבידנד כטענתו. בנספח ל"ז – SMS ששלח לאימו ביולי שנת 2012 כתב: "שלום הצ'ק של יולי לא הגיע ואם לא יגיע השבוע, לא יהיה לנו כסף לשלם שכר דירה ולקנות אוכל", כך לא טוען וכותב בזמן אמת מי שסבור כי גזלו ורימו אותם וגנבו כספים המגיעים לו. מי שסבור כי גזלו ורימו אותה דורש את שמגיע בלשון תקיפה ונחרצות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

- 1
2 משעומת בחקירתו עם תכתובת נוספת עם אמו בה מסוף שנת 2012 (נספח ל"ב) בה טען כי
3 עומדים להפסיד מיליונים כתוצאה מירידת שווי הנכס בעקבות עודף היצע של משרדים
4 חדשים תוך שהוא מציע למכור את הנכס ונוקב במפורש במילים "השליטה בכסף עדיין
5 תשאר אצלכם", בלא שהוא מעלה כל טענה לתרמית השיב "ברגע שזה עולה כדיבידנד
6 לחברת ר', לחברת האחזקות שאני מחזיק רבע ממנה, בוודאי שאני זכאי לרבע" (עמ' 70 ש'
7 2-3). למותר לציין כי האמור בתשובתו של התובע אינו עולה כלל מהתכתובת ובוודאי שאינו
8 מתיישב עם הדברים שכתב בעצמו "השליטה בכסף עדיין תשאר אצלכם", עוד ראו לעניין
9 זה התערבות באי כוחו במהלך החקירה "אבל הוא לא צריך לכתוב זה ברור" ש' 6.
10
11 159. בהמשך חקירתו (עמ' 75 ש' 21 עד עמ' 76 ש' 5) משהתבקש התובע ליתן הסבר כיצד ייתכן
12 שהוא טוען לסיכומים עם אביו על רכישת מניותיו ללא מסמך בכתב ולטענותיו לגבי התרמית
13 והגילוי גם כן אין תיעוד בכתב בזמן אמת, הגם שבכל התקופה הוא שולח להוריו תכתובות,
14 הדחים התובע בתשובתו לגבי הגזל והתרמית הם לא חשובים: "... ההורים יקנו אותי. זה
15 מה שחשוב, לא כל הדברים הקטנים האלה שאתה מנסה להראות כאילו שאני לא עשיתי".
16
17 בהמשך (עמ' 75 ש' 15 עד עמ' 78 ש' 16) עומת התובע עם מכתב נוסף מאפריל 2014 (חלק
18 מנספח ל"ג לתע"ר של התובע) שגם בו אין זכר לטענת התרמית או הגילוי, התחמק ממתן
19 תשובה גם אז. בהמשך, נתן התובע תשובות סותרות מדוע הדבר עלה רק במכתב בא כוחו,
20 והודה לבסוף שאת העניין הכספי העלה רק בשלב זה (ע' 78 ש' 15 ו-16): "עכשיו הכסף, היות
21 וכבר הדבר התפוצץ אז שמתי את הכסף על השולחן. זה היה ברור, אבל. הכסף הזה הוא
22 שלי. אם ביקשתי אותו ביום כזה או ביום אחר זה לא משנה את העובדה שהוא שלי".
23
24 160. דין טענותיו של התובע בעניין זה להידחות מכל וכל, הטענות בדבר "תרמית", "גזילה" ו-
25 "גניבה" אשר תפסו נפח ניכר בכתבי בי-דין מטעמו הינן טענות מהותיות העומדות ביסוד
26 תביעתו וניסיונו להשעות את מירוץ ההתיישנות ולהאריך אותו. ככל שהיה בהם ממש היה
27 עליו להעלותן בזמן אמת. למותר לציין כי העתירה לתשלום דיבידנדים הינה בסכומים של
28 מיליוני שקלים והטענה כי המדובר "בדברים קטנים" טוב היה אם לא הייתה נטענת ויש בה
29 ללמד יותר מכל על חולשת טענותיו של התובע וללמד כי אלה נולדו לצורך הארכה מלאכותית
30 של תקופת ההתיישנות ועל מנת להתגבר על טענה זו.
31
32 161. לאחר מכן, משניסה ב"כ הנתבעים לקבל מהתובע תשובה מדוע גם בנספח ל"א (שחלקו
33 כאמור לעיל הוסתר ע"י התובע) לא כתב "גזלו אותי", "רימו אותי", "תחזירו לי את הכסף",
34 התחמק התובע ממתן תשובות לשאלות אלה (עמ' 146 ש' 17 עד עמ' 148 ש' 18).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

על כך יש להוסיף שבנספח ל"א משנת 2012 כתב התובע מפורשות: "במהלך השנתיים הקרובות הולכים לצאת לשוק מעל חצי מליון מ"ר משרדים חדשים שנמצאים כרגע בשלבי בנייה שונים ומצד שני המדינה שוקעת למיתון. הצפי הוא לעודף היצע עצום של שטחי משרדים ולנפילה של המחירים. במצב כזה אין הרי סיכויי שנגיע להסכמות על מחיר ומצד שני העיקוב (צ.ל עיכוב י.א.) הזה ימנע ממני לרכוש נכס נוסף כשהמחירים יפלו וזו הרי אחת הסיבות העיקריות לתיזמון הנוכחי של העלאת הנושא. בנוסף אני גם לא רואה איזה בנק יתן כסף לחברה משפחתית שסימני השאלה בה רבים ופוטנציאל בלאגן בתוכה גבוה- תוחלת חיים של בעלי הרוב, מצב קוגניטיבי של אבא שעשוי להתדרדר בשנתיים הקרובות, ירושות, ידועים בציבור, מאבקים וכו'".

הנה כי כן במכתבו מודה התובע במפורש בנימוק האמיתי להעלאת טענותיו בתזמון זה והוא החשש מפני ירידת שווי הנכס, גילם של הוריו הנתבעים, מצבו הקוגניטיבי של האב שעלול להתדרדר, ירושות, ידועים בציבור ומאבקים.

בין שלל הנימוקים שמעלה התובע בעצמו ובזמן אמת אין דבר וחצי דבר עם טענות לתרמית וגיליון של טענות לתרמית בעקבות הכתבה בכלכליסט.

162. משהתובע המשיך בהתחמקות ממתן תשובה ישירה לאמור בנספח ל"א והעולה ממנו נאלץ בית המשפט להתערב בחקירה תוך ניסיון לקבל מהתובע תשובה לשאלות שנשאל (עמ' 148 ש' 16- הסוף ועמ' 149 :

"כב' השופט: אדוני, אם לא הבנת את השאלה, אני אחזק לך אותה כדי שנתקדם. למה כששלחת את המיילים האלה לא טענת את הטענות בעניין הכספים? לא גלגל הצלה ולא זה.

ת. מאותה סיבה שאני אמרתי אתמול. מרגע שהעניינים יצאו משליטה ונהיה נתק מוחלט, לא רציתי להחמיר את הסיטואציה ולהכניס עוד נפט לתוך הבאר הזו. אבל אני רוצה להזכיר שמלכתחילה הסיפור התפוצץ בגלל שגיליתי כמה ההכנסות,

כב' השופט: אדוני, אם כבר, והסיפור התפוצץ, זה לא שהסיפור נרגע, אם כבר, הסיפור בדיוק בשלב הזה התפוצץ, זה הזמן וזה העיתוי להעלות את הטענות האלה.

הרי ה-crisis המשפחתי כבר נמצא.

ת. זה היה הזמן אם היינו יושבים אבל כמו שאפשר לראות בהמשך, אני כותב שדיברתי עם ר.א., העביר לי, זה, לא מסר הפוך, אני עם ר.א. דיברתי ואמרתי לו עוד פעם בפגישה הזאת – תדבר עם מ.ר., תגיד לי שאני רוצה מעכשיו לקבל את כל מה שמגיע לי עד שאנחנו נשב למו"מ.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

עו"ד אופק אהרון: למה לא כתבת? זו כל השאלה. גם שלי וגם של ביהמ"ש. זו כל השאלה שלנו. לא כתבת ב-2002 סיכום פגישה עם אבא שלך, לא כתבת ב-2008 על המשבר, לא כתבת.

כב' השופט: אתה יודע מה? גם עכשיו כשניסית לענות, אמרת "את מה שמגיע לי מכאן ואילך". לא אמרת "מה שהגיע לי ולקחו ממני". לשלב הזה. לשלב הזה, עד הזה. עכשיו, אדוני, אני רוצה להגיד לך, הזכות שלי כתובה בתקנון.

עו"ד אופק אהרון: חזרנו למנטרה, בסדר. זה מופיע בפרוטוקול כבר שבע פעמים, אתה לא צריך לחזור על זה. הנרטיב שלך והמנטרה שלך ידועים, קראנו אותם אתמול עשר פעמים.

תן לי לדבר, מותר לי גם לדבר. יש לי את הזכות, זו זכות שאין עליה עוררין, היא כתובה וכולם חתומים על זה.

עו"ד פולק: יש עליה עוררין.

עו"ד אופק אהרון: אם לא היה עליה עוררין, לא היינו פה כנראה. יש עליה עוררין. אולי לא הבנת את זה. יש עליה עוררין משמעותי.

עו"ד רשף: אדוני, אם אפשר שאלה ותשובה.

עו"ד אופק אהרון: אם תהיה שאלה ותשובה ולא שאלה ונאום.

עו"ד רשף: אי אפשר, אדוני.

כב' השופט: חבל, אדוני יתקדם. קיבלנו תשובה, הכל בסדר."

163. ניסיונו של התובע בסיכומיו (ס' 245) להיתלות בתרשומת שערך רו"ח ר.א. בעקבות הפגישה עם התובע, אף בה אין כדי לסייע לתובע להתגבר על מחסום ההתיישנות. גם בתרשומות זו אין אמירה כלשהי לגבי תרמית או גילוי תרמית. לפי מסמך זה ה"בעיות" מבחינת התובע הן לא תרמית, אלא "גיל מ.ר.", "עתידי [חברת] הבת", "הזדמנויות עסקיות" ו"הפתרונות" הם "מנגנון BMBY בין ר.ר. ל- ר.ר.". יודגש כי האמור בתרשומת תואם ומשתלב היטב עם הדברים שכתב התובע עצמו בנספח ל"א באותה שנה שם התייחס ל"תוחלת חיים של בעלי הרוב" "ירושות", "ידועים בציבור", "מאבקים" ועם 1/ מאותה שנה שם כתב: "הטבע והמציאות מכתובים שבמהלך העשור הקרוב נחוה שינויים מהותיים במשפחה ונצטרך להתמודד עם תוצאותיהם. המבנה העסקי-משפחתי שקיים אצלנו... מוביל לקונפליקט ודאי כמעט בכל תסריט עתידי... ומסיבה זו העליתי את העניין עכשיו". אף בתרשומת של רו"ח ר.א. מתייחס התובע לחלוקה של הכנסות החברה בעתיד ולא בעבר, תוך שנכתב שם ש"אין מניעה להשאיר את המצב כמות שהוא עד יום מות ההורים".

164. טענת התובע לתרמית, גניבה או הטעיה והסתרה מכוונים נסתרת נוכח ידיעתו של התובע וטענותיו באשר לרמת החיים הגבוהה של הוריו אשר הייתה ידועה וגלויה ועל כך שהיא

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

ממומנת מהנכס ב---. בס' 151 לבקשה לסעדים זמניים שהגיש התובע טען זה לרמת חיים גבוהה מאוד של הוריו. התובע חזר על טענתו בדבר רמת חיים גבוהה זו בחקירתו הנגדית (עמ' 35 ש' 20 עד עמ' 36 ש' 16) ותיאר "נסיעות לקרוזים ב-100,000 ₪", "כסף זה non issue", "דירת פאר", "מכוניות" ועוד. העיקר לעניין זה הוא כי התובע ידע כי זו מגיעה ומתאפשרת מהנכס ב--- ומחברת א'. התובע הודה בכך בס' 163 לתצהירו לתגובה לתשובה לבקשה המתוקנת לסעדים זמניים: "מאז 1996 מתפרנסים כל בני משפחת ר' מדיבידנד מכירת פעילות הייצור ומהכנסות שכ"ד מהנכס ב---".

165. בחקירתו הנגדית עמ' 36 ש' 13-16 השיב במפורש לשאלות ב"כ הנתבעים כי רמת החיים של הוריו מקורה בנכס: "ש. ואתה לא חי באותה רמת חיים? ת. ממש לא אפילו לא קרוב. ש. מאיפה הוריד התפרנסו? מאיפה הם לקחו את הכסף הזה? ת. מהנכס."

166. משנשאל בהמשך ישיר לתשובתו כי רמת החיים הגבוהה של הוריו סופקה מהנכס, כיצד תשובה זו מתיישבת עם האמור בתצהירו ולפיו היה משוכנע שהם לוקחים את מה שהוא לוקח והפער ברמת החיים של הוריו למול רמת החיים "הצנועה שלו" השיב: "הורי יש להם מקורות גדולים של כספים" (עמ' 36 ש' 22). משהבין התובע כי עדותו בדבר מימון רמת החיים בנכס אינה משרתת אותו שינה גרסתו וטען: "סבא שלי השאיר להם מיליוני פרנקים בשוויץ ואבא שלי התפטר ב-96' מכל התפקידים שלו והוציא 2 מיליון ₪ מקופות הפנסיה וכל הדברים שנחסכו לו במפעל והם חסכו כל החיים כי לאבא שלי תמיד היה חשבון הוצאות ולא היתה להם שום הוצאה ממשך, אז מה הבעיה? זה כספים מפה ועד הודעה חדשה. ובנוסף ה-20 אלף ₪ מהדיבידנד, כפי שאני חשבתני" (עמ' 37 ש' 10-15). בעמ' 42 ש' 10-11 אף טען: "הם קיבלו ירושה שסבא שלי עשה בשחור בשוויצריה".

167. נוכח השינוי ו"ההתפתחות" בטענות התובע מצאתי אף לנכון לשאול את התובע בעניין זה, עמ' 40 ש' 4-8: "כב' השופט: איפה פירטת בכל התצהירים שהוגשו, בשלל הבקשות וכתבי ביה"ד, את כל הטענות האלה למקורות אחרים, לפרנקים שוויצרים ועוד? ת. הנה, פה. על הפרנקים לא כתבתי אבל כתבתי מקורות אחרים כולל כספים שהשאירו בארץ ובחו"ל. איפה זה היה, שי? איזה סעיף זה?"

168. בהמשך ישיר לאמור לעיל וכשהשלמה וחיזוק לו מצטרפת העובדה כי כל הכספים מהחברות הועברו לחשבון הרשום גם על שם התובע: נ.ר. הצהירה בס' 91 לתע"ר: "לחשבון הבנק חשיבות מכרעת נוספת. למעשה כל כספי הדיבידנד שחילקו חברת ר' או חברת א' אם ל- מ.ר. ז"ל ולי במהלך כל השנים הופקדו בחשבון הבנק. באותו אופן, כל

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

- המשכורות שקיבל מ.ר. ז"ל מחברת ר' או מחברת א' הופקדו בחשבון הבנק. זאת, עד לשנת 2013 לאחר שאיומיו של ר.ר. נגדי ונגד מ.ר. ז"ל להגיש תביעה החלו להיות ממשיים יותר".
169. התובע כאמור לעיל, היה רשום כשותף שווה זכויות בחשבון בנק שהיה בבעלות משותפת של כל בני המשפחה וידע, ולכל הפחות היה בכוחו לדעת, על העברות הכספים שבוצעו במשך השנים לחשבון הבנק.
- נ.ר. גם הצהירה בסעיף 92 לתצהיר עדותה הראשית שהתובע ביצע פעולות בחשבון הבנק (שאינן משיכת כספים) במהלך השנים ויכול היה, מבחינת הבנק, לבצע כל פעולה אותה הוא חפץ. נ.ר. לא נחקרה על חלק זה בתצהירה.
170. לעניין זה הנני מקבל את טענת הנתבעים כי מ.ר. ז"ל לא רימה את התובע ולא הייתה לו כל כוונה לרמותו, שכן איזה "רמאי" או "גנב" מפקיד את כספי הרמייה והגזל בחשבון משותף? שבו יש לטוען לגזלה גישה ישירה וחופשית.
- התובע הודה בחקירתו שלא ביצע בדיקה בחשבון הבנק זאת בשעה שהוא מבקש חשבונית ויכול היה לקבל אותם מחשבון הבנק.
171. דין טענותיו של התובע בסיכומיו לעניין זה להידחות מכל וכל. באשר לטענה כי הנתבעת ספקה שתי גרסאות לגבי מועד פתיחת החשבון, ס' 149 לסיכומים, הרי שדינה של טענה זו להידחות. כאמור לעיל בסעיף 91 לעיל הצהירה נ.ר. כי כך היה עד שנת 2013 לאחר שאיומיו של התובע להגיש תביעה היו ממשיים יותר. בעדותה (עמ' 807 ש' 10-7) הצהירה שהחשבון נפתח מיד בסמוך לאחר ש- ר.ר. סיפרה להם כי בכוונת התובע לעקוף את חשבונם. המדובר לטעמי באותה גרסה ולעניין זה יש לפנות לפרוטוקול המלא של עדות נ.ר. בעניין זה מעמ' 805 ש' 20- עמ' 808 לרבות האופן נחקרה וההתנגדויות שבהם יש להסביר את אותו "שינוי" גרסה לכאורה.
172. טענת התובע כי לא יכול היה לדעת שמרמים אותו באמצעות בילוש בח"ן הבנק, אינה אלא היתממות וזאת בפרט נוכח רמת החיים הגבוהה של הוריו כפי טענות התובע כמפורט לעיל וידיעתו כי זו התאפשרה בשל ההכנסות מהנכס. כך גם טענת התובע כי על מנת שטענה זו תתקבל היה עליה להוכיח כמה כסף יצא מהחברה, שכל הכסף שיצא מהחברה התקבל בח"ן הבנק המדובר ושרבע מהסכום שעבר לח"ן הבנק גדול ממה שהועבר לתובע דינה להידחות. התובע ידע היטב מהם הסכומים ששולמו לו ובדיקה פשוטה של חשבון הבנק היה בה ללמד על ההיקף הכספים ששולמו לנתבעים ודי בכך כדי היה כדי לעמוד על אותה "תרמית" או לעורר את החשד לגביה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

באשר לטענה כי התובע צורף לצורך אריכות ימים בלבד, הרי שזו נדחתה על ידי כמפורט לעיל. לעניין זה אוסיף כי טענת התובע כי הנתבעים לא הביאו כל הוכחה לביצוע פעולת של התובע בח"ן אינה מעלה ואינה מורידה כלל והעיקר לעניין זה הינה הגישה שהייתה לתובע לח"ן הבנק והיכולת של התובע לעשות כן.

בתמ"ש (ר"ג) צ.ל ת"א י.א) 103670-09 פלוגית נ' אלמוני [פורסם בנו, 5.3.2012] נפסק ע"י כב' השופט נפתלי שילה בסעיף 12 לפסה"ד:

"אני סבור כי במקרה דנן שבו דפי החשבון היו כל השנים בהישג ידה של התובעת והיא בחרה שלא לעיין בהם, הרי שמדובר בעצימת עיניים רבתי והיא אינה יכולה להיתלות ולהסתמך על סעיף 7 לחוק ההתיישנות. מה גם, שבמקרה דנן, כלל לא הוכח כי הנתבע פעל בתרמית והונאה. אדרבא, סביר ביותר כי הנתבע נטל את הכספים מהבנקים על פי מסמכים שהאב חתם עליהם ובכל מקרה, התובעת לא הוכיחה כלל כי הנתבע נטל את הכספים בתרמית או הונאה והנטל עליה להוכיח טענה זו, על מנת לחסות בצילו של סעיף זה. יפים לענייננו דברי כב' השופט קופלמן – פרדו בתמ"ש 85080/01 פ.י. נ' פ.ז. [פורסם בנבו] (ניתן ביום 30.8.06):

"מועד תחילת מרוץ ההתיישנות ראוי שיחל במועד בו היו בידיו של התובע הראיות הדרושות להוכחת התרמית. והרי, אין חולק על שהמסמכים המעידים על חשבוניות הבנק של המנוחה היו בידיו של התובע... ואף אחד לא הסתירם ממנו או מנע ממנו לקוראם".

לעניין אוסיף ואדגיש כי בסעיפים 13-15 לפסה"ד אף קבע כב' השופט נפתלי שילה על יסוד אותו נימוק - הנגישות לח"ן הבנק כי אין תחולה אף לסעיף 8 לחוק ההתיישנות.

173. עוד מוסיפים וטוענים הנתבעים בסיכומיהם ס' 48 ו-49 כי התובע ערך טבלת אקסל, המפרטת את הכספים שקיבל מהוריו ומהחברות במהלך השנים ("האקסל") **נספח כ"ח** לתצהיר עדותו הראשית, דבר אשר יש בו להוכיח שהתובע בישל את תביעתו נגד בני משפחתו, לכל הפחות משנת 2000. יודגש כי האקסל מבוסס על תדפיסי חשבון הבנק של התובע שצורפו **כנספח כ"ח** לתצהיר העדות הראשית ("דפי החשבון"). בתחילה העיד התובע כי טבלה זו "הוכנה כבר די מזמן, אבל עדכנתי אותה מתישהו" (עמ' 19 ש' 9 ו-10). בהמשך עדותו טען, כי הכין את הטבלה כהכנה לכתב התביעה ולא קודם (עמ' 82 ש' 9 עד 16).

174. לטעמי יש ממש בטענות הנתבעים בעניין זה כי המסקנה המתבקשת לאור עדותו של התובע בעניין זה היא כי הטבלה נערכה לפני שנים רבות. בעמוד "מתנות והעברות" שבאקסל מופיעים ביום 13.3.2001 שלושה סכומים שונים (6,000 "השתתפות בהוצאת נ", 350 ₪ "שגריר" ו-450 ₪ "מתנה לחג חברת א.ט."). עיון בדפי החשבון מגלה שבמועד זה הפקיד

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

התובע שיק אחד בלבד על סך 6,800 ₪. משנשאל התובע איך בשנת 2015 לפני הגשת כתב התביעה זכר, כי 14 שנים קודם לכן העבירו לו הוריו 450 ₪ ל"שגריר" טען כאילו הוא שמר הוצאות שונות של הרכב "על צעטאלאך" וכי צעטאלאך זה לא צורך לתצחירו ונזרק לאחר הכנת התביעה (עמ' 82 ש' 17 עד עמ' 984 ש' 6). לתובע גם לא היה הסבר לעובדה שב-11.10.2000 מופיע באקסל פירוט של "החזר רכב 2227 + 350 לחג חברת א.ט.", כשדפי החשבון מופיע סכום כולל של 2,627 ₪ (הסכומים המצטברים לא זהים) (עמ' 84 ש' 14 עד עמ' 85 ש' 5). בהמשך (עמ' 85 ש' 6 עד עמ' 86 ש' 14) עומת התובע עם דוגמה נוספת מיום 13.9.2005 באקסל. שם מפורטות הוצאות בסכומים שונים (5,498 החזר הוצ' העברת דירה, 4,516 מתנה לחג מחשב נ', 2,000 חוג שחייה ו-495), כשעיון בדפי החשבון מאותם ימים מלמד על הפקדת שיק אחד בסכום מצטבר אחר של 14,550 ₪. במקרה זה טען התובע בתחילה כי מדובר ב"דברים מהותיים", אחר כך טען לגבי המחשב ש"יכול להיות שהייתה לי קבלה לצורכי האחריות. אני לא יודע" ובהמשך הודה כי הוא "לא יודע" איך הגיע לסכומים מדויקים אלה (עמ' 85 ש' 14 עד עמ' 86 ש' 16). כשעומת התובע עם דוגמה נוספת כבר ויתר על האפשרות לתת הסברים וטען "מחקתי את זה מהזיכרון. את הכל מחקתי".

175. הגיונם הפשוט והטבעי של הדברים מוביל למסקנה אליה הגיעו הנתבעים ולפיה המדובר בטבלה אשר נערכה לפני שנים וככל הנראה בזמן אמת בו בוצעו התשלומים שאחרת אין כל הסבר הגיוני לפרוט הסכומים ע"י התובע ובפרט כהשיק שנתן לטובתם הינו על סכום כולל. אף בתיעוד זה יש ללמד לטעמי על היחסים המעורערים בין הצדדים שאחרת לא ניתן להסביר את התיעוד שערך התובע.

176. אף גרסת התובע לפיה במשך השנים קיבל דיבידנדים מחברת ר' (בתשלומים חודשיים מהוריו), בהתאם לסיכומים בינו לבין אביו ז"ל ואשר מכוחה הוא מבקש לעצור את מרוץ ההתיישנות ולהתגבר על מחסום ההתיישנות דינה להידחות מכל וכל. בטרם אבהיר ואנמק כיצד גרסה זו של התובע קרסה לחלוטין, אדגיש כי על פניו וללא כל צורך בניתוח עובדתי ומשפטי ארוך - דינה של טענה זו להידחות.

177. לעניין זה יש לחזור תחילה לטענת התובע בסעיף 52 לכתב התביעה המתוקן שהגיש ולפיו: "בסוף שנת 2002 הודיע נתבע 1 לתובע כי מחולק דיבידנד בגין הכספים שהתקבלו כתוצאה ממכירת פעילות הייצור. הוסכם בין השניים כי בשל הצורך להקטין את ההוצאות בהן נושאת חברת הבת (שבאותה עת טרם השלימה את בניית הנכס וטרם איתרה שוכרים לנכס), אזי החל מתחילת שנת 2003 יופחת שכרו בחברת הבת לכ 3,000 ₪ (נטו ש"ע לשכר מינימום באותה עת). זאת לצורך ביטוח לאומי ותשלום הוצאות הרכב הצמוד. לצד זה היתרה בסך 4,500 ₪ תשולם לידיו באמצעות דיבידנד חודשי. כמו כן הוסכם כי מה שניתן בשנת 2002 כהשתתפות בהוצאות התובע (4,500 ₪) ישולם עתה מתוך חלקו של התובע

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תנ"ש 15-09-34060 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

בדיבדנד. על כן החל משנת 2003 שולם לתובע שיק חודשי אחד ע"ס 9,000 ₪. החל מ-8.2004 עת נחתם הסכם השכירות עם --- הסכום גדל ב 1,000 ש"ח ל 10,000 ₪. פרוטוקול חברת א.א. מיום 25.4.96 בדבר העברת פעילות חברת ס' וכן טופס 106 של התובע בחברת הבת לשנת 1996 ממנו ניתן ללמוד, כי התובע החל לקבל שכר ורכב מ-5/1996 מצ"ב כנספח לו'.

דפי ח-נ בבנק של התובע המפרטים את התשלומים אותם קבל התובע בין השנים 1996 ל-2015 וריכוז הנתונים מדפי הבנק מצב כנסח כח/ ונספח כח1".

178. לעניין זה אוסיף כי האמור בסעיף 52 מופיע לאחר שבסעיף 50 פרט התובע את השכר שקיבל ממאי 1996 ועד לסוף שנת 2002 (7,500 ₪ נטו) ורכב ולאחר שבסעיף 51 הוסיף ופרט כי החל מסמוך להולדת ביתו בסוף שנת 1997 יזמו הוריו השתתפות בהוצאות התובע עבור בתו. בין השנים 1999-2001 העברת סך של 2,000 ₪ לחודש ובמהלך שנת 2002 4,500 ₪ לחודש.

179. פרקטיקה ידועה ומשורשת היא כי דיבדנדים מחולקים אחת לתקופה ולא כל חודש וטענות התובע לפיה התשלומים החודשיים שקיבל מהוריו היו דיבדנדים מנוגדת לפרקטיקה ולנהוג. ברור כי תשלומים אלה הינם ההענקות והתמיכות שתמכו הנתבעים בתובע במהלך כל השנים לרבות בדרך של תשלום שכר עבודה.

180. יתר על כן דווקא הטבלה אותה ערך התובע נספח כח1 לרבות פרוט התשלומים החודשיים יש בהם להצביע כי המדובר בתשלום שכר ולא דיבדנד. סכום התשלומים המצטבר ששולם מידי חודש לתובע וגובהה תוך עדכונים ושינויים מינימאליים של אלה במרוצת השנים מלמד כי המדובר בכספי תמיכה חודשיים קבועים שנועדו לאפשר לתובע קיום חודשי לרבות תשלום שכר דירה כפי שאף כותב התובע ל- נ.ר. באחד המסרונים כי באם התשלום החודשי לא ישולם, לא יהא לו כיצד לשלם שכר דירה.

181. לאמור לעיל מצטרף כל האמור להלן. התובע לא הציג ראיה או בדל ראיה לרבות מסמך כלשהו שיהא בו להוכיח את טענתו כי הכספים שקיבל מהוריו היו דיבדנדים ולא כספי תמיכה ועזרה, כגרסתם. התובע הודה בהעדרם של מסמכים בעניין זה בחקירתו הנגדית (עמ' 46 ש' 2 עד 5). בהמשך נשאל התובע מפורשות שוב בעניין זה והשיב כך (עמ' 48 ש' 2 עד 6):

"עו"ד פולק: אני שואל אותך שאלה פשוטה. יש מילה שאתה כותב אותה ב-real time

– אבא יקירי, תודה לך שהסכמנו שאני מקבל החל מתאריך זה כך וכך על חשבון הדיבדנד? לא מסמך, לא עורך דין, פתק בין אבא לבן?

ת. אני לא רואה שום סיבה שיהיה אבל אני אגיד לך דבר אחר, היות ואתם בחרתם לא להביא את מ.ר. כשהיה אפשר, אם מה שאתה אומר היה נכון ולא היה סיכום, היתה צריכה להיות עדות מ- מ.ר.. אני טענתי את זה שנים לפני נפטו."

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

- 1 העדרו של כל סיכום כזה בכתב ובעיקר העדר כל טענה בעניין זה בזמן אמת כמפורט לעיל
2 בהרחבה מלמדת כי סיכום כזה לא היה מעולם. טענת התובע החוזרת כחוט השני לעניין אי
3 הבאתו של המנוח לעדות והחזקה המתבקשת מכך דינה להידחות מכל וכל כפי שקבעתי
4 כמפורט לעיל, תוך שאשוב ואדגיש כי המדובר בטענה מקוממת העולה כדי חוסר תום לב של
5 ממש.
6
7
8 לעניין זה אחזור ואדגיש כמפורט לעיל בהרחבה כי בניגוד להעדרם של מסמכים בכתב או כל
9 ראיה אחרת להוכחת גרסת התובע כי המדובר בתשלומים ע"י דיבידנד ולא כספים ששולמו
10 כעזרה ותמיכה, הרי שקיימות תכתובות רבות של התובע מהשנים 2012 עד 2014 ובאף אחת
11 מהן לא נזכרת טענת התובע כאילו קיבל דיבידנדים בעבר וכי אלה שולמו בחסר כטענתו
12 כעת.
13
14 בחינת התכתובות מלמדת כי התובע בזמן אמת לא ראה בכספים שקיבל מהוריו כדיבידנד.
15 כך לדוג' במסמך 1/נ מודה התובע שהכספים שהועברו לו ע"י הוריו בשנים 2009 ו-2010
16 "איפשרו לי להיות מאוזן" ללמדנו שאין מדובר בכספי דיבידנד, אלא בכספי תמיכה
17 ותשלומים שנועדו לאפשר לו קיום והתנהלות חודשית שוטפת.
18
19 כך גם במסרון ששלח התובע לאימו בחודש יולי 2014 (נספח ל"ז לתצהיר עדותו הראשית)
20 כתב לאימו כך: "הצ'ק של יולי לא הגיע ואם לא יגיע השבוע לא יהיה לנו כסף לשלם שכר
21 דירה ולקנות אוכל".
22
23 גרסתו של התובע לגבי הדיבידנד אף משוללת כל יסוד לנוכח טענות התובע עצמו המלמדות
24 על העדר גמירות דעת ומסוימות. כעולה מהפרוטוקול ובהמשך ישיר לעובדה כי התובע העיד
25 בחקירתו כי אין לו כל מסמך בתמיכה לטענתו כי התשלומים החודשים שקיבל מהוריו שולמו
26 לו כדיבידנד ולא כספי תמיכה ועזרה ניסה בית המשפט לקבל מהתובע הסבר
27 "לקונסטרוקציה" אותה בנה בעניין זה, ראו עמ' 48 ש' 10 עד הסוף – עמ' 49 ש' 10:
28 "כב' השופט: אני רוצה לחדד את השאלה. מה הקונסטרוקציה של אדוני שאני אמור
29 להבין, מהתשלומים ששולמו לאדוני, שהם שולמו על חשבון החלק שלך
30 כדיבידנד?
31 עו"ד רשף: אבל הוא לא קובע את הקונסטרוקציה, אדוני.
32 עו"ד פולק: אתה מתערב בדברי השופט.
33 ת. יש לי זכות כתובה לדיבידנד.
34 כב' השופט: מה הטענה שלך? שאת הסכומים האלה קיבלת כדיבידנד?
35 ת. בוודאי.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

- 1 **כב' השופט:** אז אדוני יסביר לי, אם היה איזשהו הסכם עם אבא שלך, הרי כדי לגבש
2 **הסכם מן הסתם יש איזשהו מו"מ, יש נתונים. אדוני יגיד לי על סמך מה**
3 **חושב אותו סכום, על סמך אותה הסכמה, איזה אחוזים מתוך כמה, כדי**
4 **שזה ישקף את הדיבידנד שלך? אבל להסכמות צריך להיות איזשהו בסיס,**
5 **לנתונים.**
6 **ת.** רבע מתוך הסכום שנמשך.
7 **כב' השופט:** ואדוני יודע מה הסכום שנמשך?
8 **ת.** לא. אני סומך על אבי שהוא נותן לי מידע על הסכום שנמשך.
9 **כב' השופט:** אז אני רוצה להבין, אדוני הגיע להסכמות עם אבא שלו על סמך נתונים
10 **שהוא לא יודע מהם?**
11 **ת.** אני יודע מה שאבא שלי אומר לי. אני מעולם לא העליתי בדעתי ללכת
12 **להגיד לו – אדוני, אני לא מאמין למה שאתה אומר, תראה לי ניירות. זה**
13 **אבא שלי.**
14 **עו"ד פולק:** יפה, אבל אתה רואה פסול בזה שבן כותב לאבא ומסכם שיחה? **מסכם**
15 **שיחה, פשוט – שלום אבא, תודה רבה. אתה יודע מה? אני נותן הלוואה**
16 **לבתי שלי, הבת שלי כותבת – אני אחזיר לכם את זה כך וכך, והיא כותבת**
17 **לנו כך וכך. פשוט. לא עוינות, לא מריבות, שום דבר, פשוט למען הזיכרון."**
18
19 עוד ראו לעניין זה את ההתערבות של באי כוחו של התובע במהלך חקירתו בעניין זה לרבות
20 הערת בית המשפט על התנהלות זו עמ' 49 ש/ 20-24.
21
22 184. אף גרסת התובע לגבי תשלומי דיבידנד בין השנים 1996 עד 2003 נסתרה לחלוטין וקרסה.
23 בס' 24.א. לתצהיר עדותו הראשית טען התובע כי בסוף שנת 2002 עדכן אותו המנוח על כך
24 שהחל משנה זו תתבצע **לראשונה** חלוקת דיבידנד בגין מכירת פעילות הייצור (שהתרחשה ב-
25 1996). לכן, מצופה היה שלשיטתו של התובע, לא ימצאו תשלומים חודשיים מההורים או
26 מחברת א' אליו עובר לשנת 2003, שכן לא בוצעה חלוקת דיבידנד קודם לכן. אלא, שבחינת
27 האקסל (**נספח כח1**) מלמדת כי דווקא בוצעו תשלומים חודשיים קבועים בין השנים 1996 עד
28 לשנת 2003 מחברת א' ישירות לתובע, הגם שלא הועסק בה. בחקירתו בעניין (עמ' 49 ש' 25
29 עד עמ' 50 ש' 5) טען התובע כאילו התשלומים החודשיים האמורים היה בגין המיזוג של
30 חברתו ס' לתוך חברת א.ט.
31
32 למותר לציין, כי גם טענה זו לא נתמכה במסמך כלשהו, הגם שיש מסמך מסודר בגין המיזוג
33 האמור (**נספח ל"ו לתצהיר עדותו הראשית של התובע**). משעומת התובע עם עובדות אלה
34 (עמ' 178 ש' 11 עד עמ' 179 ש' 20): הודה בהעדרו של מסמך המעגן את טענתו והודה כי
35 במסמך העוסק במיזוג "**אין מילה**" על תשלומים חודשיים מחברת א'. אז, וכשהוא מודע

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

לקושי הרב העומד בפניו בהקשר זה, ניסה התובע לפתע, תוך שינוי חזית מהותי, לטעון כאילו היה מדובר בתשלומים עבור עבודה "עשיתי גם עבודות בחברת א' אחרי זה".

185. לעניין זה יודגש כעולה מהעדויות והראיות כי ב-2008 לא נדונו בכלל מחלוקות כספיות

בקשר לחברות. היה זה התובע אשר טען בס' 24.ב. לתצהיר עדותו הראשית כי בשלהי שנת

2007 פנה לאביו בבקשה למחזר את ההלוואה של חברת א', כי בקשה זו הובילה ל"מתיחות" ובעקבות זאת פנו הצדדים לגישור ושתוצאותיו הובילו לכך שקיבל סכומי כסף נוספים בשנים

2009 ו- 2010. התובע הודה בחקירתו (עמ' 94 ש' 1 עד עמ' 96 ש' 25), כי הוא עצמו בחר את זהות ה"מגשרת" וכי הכשרתה של זו היא "עובדת סוציאלית". התובע לא הצליח להסביר

מדוע כשהוא במחלוקת עסקית מסחרית עם אביו בנוגע למחזור הלוואה הוא בחר ללכת לגישור בפני עובדת סוציאלית ולא רואה חשבון או עורך דין ובהשתתפות נ.ר. ובפרט כשזו

לטענתו לא הייתה מעורבת כלל בניהול העסקים המשפחתיים ולפיכך לא ברור מדוע נוכחותה נדרשת. בהמשך (עמ' 96 ש' 22 עד 25) הודה ר.ר. כי ב"גישור" נידונו "קטעים משפחתיים"

מול אימו: "זה הבדל של שמים וארץ בעניין המחלוקת. הנושא הוא אותו נושא אבל המחלוקת אז היא בתוך גבולות המשפחה שיושבים ונפגשים כל ימי שישי ואוכלים ארוחות

ויש את הנכדה ויש קשרים נורמטיביים וסבירים, כמו שאמרתי" (עמ' 96 ש' 5-2).

186. מול עדותו הנעדרת כל הגיון פשוט ובריא של התובע בדבר קביעת זהות המגשר ביחס לאופי

הסכסוך ניצבה עדותה הפשוטה הברורה וההגיונית של נ.ר. (עמ' 822 ש' 7 עד עמ' 823 ש' 8): "אתה יודע איך זה קרה? אני אספר לך. ל- ר.ר. היו טענות אלי כאמא. הוא מצא שאני לא

הייתי אמא טובה. הוא אמר, בואי נלך למישהי, נמצא מישהי, אני מוכרח להוריד את זה מהלב. אז אמרתי לו, תשמע, אתה בנאדם בן 50. תסלק את זה מעצמך ותסלק אותי מהחיים

שלך. אתה לא צריך אותי יותר. אז הוא אמר, לא, אני רוצה שאת תלכי למישהי. אז הלכתי יחד עם מ.ר. ל- - - והיא סיפרה לי כל מיני תלונות וטענות על איך התנהגתי. וזה מה שזה

היה. היא הייתה עובדת סוציאלית שמותר לה גם לטפל טיפולים פסיכותרפיים קוראים לזה. וזה מה שהיא עשתה. היינו בשתי פגישות אצלה וזה הכל".

בהמשך עדותה (עמ' 823 ש' 4 עד 8) הבהירה נ.ר., כי כלל לא נדונו עניינים כספיים בפגישות אצל העובדת הסוציאלית.

187. בס' 123 עד 132 לסיכומיו ובמסגרת ניסיונותיו לבסס את טענת "התרמית" על מנת להאריך

באופן מלאכותי את תקופת ההתיישנות ולהתגבר עליה מנסה התובע לטעון בנוגע לפרקטיקת נישום מייצג וטוען טענות עובדתיות חדשות, אשר הועלו אך במסגרת הסיכומים כאילו האב

המנוח ז"ל "רימה את ר.ר. שעה שהציג בפניו מצג שווא לפיו פרקטיקת נישום מייצג מחייבת "מעבר" כספי ר.ר. דרך כיסו של נתבע 1 ז"ל".

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

188. כבר בתחילת הדיון בעניין זה יאמר, כי העניין של נישום מייצג עלה לראשונה אך בעדותו של ר.ר. ח' ר.א., אשר העיד הרבה לאחר שהעיד התובע. הניסיון של התובע לטעון בסיכומיו כי בעדותו בעמ' 170 ש' 5-6 ולפיה "לא. אני מקבל את זה מאבא שלי. הוא משלם את המס. הוא מושך עבור כולם, הוא מושך את כל הסכום ומעביר לי, משיקולי מס. זה מה שהוא אמר לי", התייחס לפרקטיקת הנישום המייצג ולראות בעדותו של ר.ר. ח' ר.א. בעניין זה אות אמת - דינה להידחות מכל וכל והיא אינה אלא ניסיון פסול ליצור יש מאין.
189. את עדותו של התובע בעניין זה בעמ' 170 ש' 5-7 יש לקרוא החל מעמ' 170 ש' 3-הסוף ובהמשך עמ' 171 שורה 1-8 :
- ש. מ-2003 אתה מקבל דיבידנדים.
 ת. כן.
 ש. דיווחת לרשויות המס שקיבלת דיבידנדים?
 ת. לא. אני מקבל את זה מאבא שלי. הוא משלם את המס. הוא מושך עבור כולם, הוא מושך את כל הסכום ומעביר לי, משיקולי מס. זה מה שהוא אמר לי.
 ש. זה מה שהוא אמר לך?
 ת. זה מה שהוא אמר לי.
 ש. איפה זה כתוב בתצהיר שלך?
 ת. לא כתוב.
 ש. אני אומר לך ואם צריך ר.ר. ח' מומחה יבוא ויסביר את זה, שגם כשאתה מקבל דיבידנד נטו, אחרי שמישהו אחר שילם עליו מס, אתה צריך לדווח עליו ולכתוב "נטו" בסוגריים בדיווח.
 ת. הבנתי. אז למה רואה חשבון ר.א. ידע שיצא דיבידנד ולא דיווח?
 ש. אולי כי הוא לא ידע שמגיע אליך והוא לא ידע שאתה מקבל דיבידנד?
 ת. איך הוא לא ידע? הוא היה רואה החשבון שלי ורואה החשבון של החברה. איך הוא לא ידע? הוא ידע שיש לי מניות,
 ש. שאלה מצוינות. כי הוא לא ראה אותך כבעלים בחברה. הוא כותב את זה בתצהיר שלו.
 ת. אז הוא יצטרך להסביר למה.
 עו"ד רשף: הוא מחליט? אני לא מבין.
 כב' השופט: יש לי שאלה, אדוני מקבל הרי כספים, אדוני קיבל אי פעם, במסגרת הכספים שהוא קיבל, הצ'קים מההורים, איזוהו מסמך נלווה שאומר שהכספים האלה הם בגין דיבידנד?
 ת. זה כמו שלא קיבלתי עבור משכורת מסמך שאומר שזאת העבודה שלי.
 כב' השופט: אבל משכורת, היית רשום? היה לך טופס 161? היית רשום בחברה? קיבלת תלוש משכורת מדי חודש?

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

ת. לא. גם עכשיו אני שנים לא מקבל תלוש משכורת. אני מקבל מהחברה אבל
עכשיו הם הציגו אז זה מגיע כנראה אליהם והם לא שולחים לי את זה. הם
צירפו את זה בעצמם".

לפיכך דין טענת התובע בסעיף 7(ב) לסיכומי התשובה מטעמו ולפיה הטענות בעניין זה באו
כמענה לשאלת ב"כ הנתבעים להידחות, והמדובר בהרחבת חזית ברורה, ובבחינת יש מאין.

190. למול גרסתו וטענותיו של התובע אשר קרסו בעניין זה, ניצבה עדותן הברורה והקוהרנטית
של נ.ר. ו- ר.ר. נ.ר. הבהירה בס' 7 לתצהיר עדותה הראשית כך: "כל תשלום או הענקת
כספים שנעשתה למי מילדינו נעשתה על דעת שנינו, מ.ר. ז"ל ואנוכי. לתשלומים
שמשלמים ל- ר.ר. אין כל קשר לדיבידנד. התשלומים נועדו כדי להחזיק את ר.ר. ולפרנסו
בשל סירובו לעבוד ולפרנס את עצמו. אם מ.ר. היה מחליט לשלם לו תשלומים בשל
"דיבידנד", הוא היה אומר לי. המילה "דיבידנד" לא עלתה כלל בשיחותנו. בשיחות האין
סופיות שהיו בינינו, מ.ר. ז"ל חזר והדגיש שהוא מעולם לא אמר לו שהתשלומים הם בגין
דיבידנד. זאת, גם לאחר ש- ר.ר. החל בהעלאת טענותיו חסרות השחר כלפינו".

נ.ר. חזרה על כך גם בחקירתה (עמ' 832 ש' 22): "אנחנו לא דיברנו על דיבידנד אף פעם".

גם ר.ר. הבהירה זאת בחקירתה (עמ' 325 ש' 21 עד עמ' 236 ש' 3): "המילה דיבידנד באוזניים
שלי מאח שלי לא נאמרה מעולם" וכן (עמ' 377 ש' 13 עד 21): "לא דובר על זה, בחיים לא
שמעתי את זה לא מ- ר.ר., לא מאבא, לא מאמא" וכן (עמ' 557 ש' 22 עד עמ' 558 ש' 4): "אני
אמרתי לאורך כל היומיים וחצי האלה שלא דובר בבית על דיבידנד. המילה הזאת לא עלתה".

191. מכל המקובץ לעיל ובוודאי שממשקלם המצטבר של הדברים עולה מסקנה ברורה ולפיה
הכספים שהועברו מההורים לתובע היו כספי תמיכה ולא דיבידנד. לעניין זה יודגש כי
הפסיקה הכירה ב"חזקת המתנה" וכי אין המדובר בהתנהלות חריגה ויוצאת דופן ביחסים
בתוך המשפחה בין הורים וילדיהם ובפרט לא במשפחת ר' לאור העדויות והראיות הרבות
שהובאו בפניי.

חזקה זו זכתה לניתוח מקיף בפסק דינו של כבוד השופט יעקב כהן בפסק דינו בתמ"ש
(ראשל"צ) 7630/06 י.פ. נ' ר.פ.ה [פורסם בנבו, 26.9.2006]:

"ניסיון החיים מלמד כי הורים נוהגים להעניק לצאצאיהם מתנות כספיות ואחרות.
...בהתבסס על הגיון הדברים וניסיון החיים, נתינה שכזו לצאצאים ולבני זוגם
תסווג כמתנה, אלא אם כן יוכח מפורשות כי הניתנה ניתנה בגדר הלואה או כנגד
תמורה מוגדרת (ראה: ע"א 3821/91 אבינועם וואלס נ. נחמה גת, פ"ד מ"ח(1) 801
– וע"א 34/88 רייס נ. עזבון אברמן ז"ל, פ"ד מ"ד(1) 278)".

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

העובדה כי לא נערך מסמך בכתב בעניין זה אינה מעלה ואינה מורידה ואין זה חזיון נדיר שהסכמות רבות בתוך המשפחה הינן בעל פה ואינן מעוגנות בכתב. כפי שהעידה התובעת בעניין זה ובלשונה של נ.ר. (עמ' 875 ש' 9 עד 18):

"עו"ד רשף: לא העברתי מסמכים סתם כי לא בא לי, לא מתחשק, אנחנו בכסאח. בכיף. אז זו התוצאה. לשיטתך, לאורך השנים, את נותנת ל- ר.ר. תמיכה כלכלית, נכון?"

ת. נכון.
ש. אני כל פעם אומר שזה במירכאות אבל לשיטתך תמיכה כלכלית. יש איזשהו נייר, מסמך, משהו, שמעיד על זה שזאת תמיכה כלכלית?
ת. לא זה נעשה בתוך המשפחה, זה בכלל לא נעשה במסמך ולא נעשה עם עורכי דין. זה נעשה בתוך המשפחה. הבן זקוק, הבן מקבל, אם יש לי. יש הורים שאין להם. היה לו מזל."

192. כך גם דין טענת התובע אשר נטענה לראשונה בסיכומיו ולפיה בהתאם להלכה שנקבעה בע"א 1559/99 שושנה צימבלר נ' רבקה תורג'מן, פ"ד נז(5) 49 (להלן: "הלכת צימבלר"), מרוץ ההתיישנות מתחיל מהרגע בו הנאמן כופר בנאמנות- דינה להידחות. פרט לכך כי התובע מעולם לא טען כי הנתבעים מחזיקים במניות בנאמנות עברו והעובדה כי טענה זו למעשה עומדת בסתירה לטענתו לבעלות במניות, הרי שבמקרה דנן המניות היו רשומות מאז ומתמיד על שם התובע והמחלוקת בתיק אינה באשר לבעלות במניות אלא ביחס לשאלה אם בעלות זו מקנה לתובע את הזכויות המהותיות הנובעות ממנה כל עוד מי מהוריו בחיים.

הלכת צימבלר חלה ורלוונטית כאשר הנכס מקרקעין כאמור בפסק הדין שם או מניות כבמקרה דנן רשומים על שם הנאמן ולא על שם הנהנה והנאמן נרשום כבעלים, כופר בבעלות הנהנה בנכס ובכך מבקש לנכס לעצמו את הנכס.

193. לטעמי במקרה דנן, כאשר גרסת התובע קרסה בעניינים מהותיים בכל הנוגע לטענת התובע להארכת תקופת ההתיישנות ובכלל זה הטענה ליחסים משפחתיים תקינים, טענותיו ביחס לייפויי בכוח ותשלום הדיבידנדים יש להפעיל את חזקת השקר. כפי שהובהר בפסיקת בית המשפט העליון, כאשר עד ובוודאי בעל דין נמצא משקר בעניין מהותי הרלבנטי לנדון עדותו יש לראות את כלל עדותו כשיקרית כפי שנפסק בעניין ע"א 765/18 שמואל חיון נ' אלעד חיון, [פורסם בנבו, 15.2019]

"הפעלתה של חזקה זו (להלן: חזקת השקר) במקרהו של בעל דין אשר מוסר ביודעין עדות שקרית בנושא מרכזי להתדיינות, המצוי בליבת המחלוקת, הינה ברורה ומובנת מאליה. ברוב רובם של מקרים כאלה, אם נכריע את הדין לחובתו של

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

בעל דין ששיקר - וזאת, אף מבלי לנתח ראיות אחרות - לא נטעה. הסתמכות על חזקת השקר יכול שתובילנו להחלטה לא נכונה במקרים חריגים שבחריגים (אם לא נאמר זניחים). המשאבים השיפוטיים שאותם יש להשקיע כדי לאתר את המקרים הללו ולהגיע לחקר האמת גם בהם, יהיו כרוכים בעלויות מוגזמות מבחינה חברתית. עלויות אלו תהיינה גבוהות יותר מהמחיר של טעות בקביעת עובדות באותם מקרים חריגים שבחריגים. אשר על כן, הפעלתה השיטתית של חזקת השקר תמזער את העלות החברתית הכוללת של טעויות ושל האמצעים השיפוטיים שנועדו למנען - תוצאה רצויה לכל הדעות, שכל מערכת משפטית צריכה לשאוף להגיע אליה (ראו טליה פישר ואלכס שטיין, "דיני ראיות", הגישה הכלכלית למשפט 1103, 1105-1106 (בעריכת אוריאל פרוקצ'יה, 2012))."

ובעניין ע"א (י-ם) 6275-05-10 מדינת ישראל משרד הביטחון נ' עזבון המנוח פארס ענאד זמן, [פורסם בנבו 7.8.2011], פסקה 19 הבהיר כב' הש' נ. סולברג:

"... מי שפורש מן האמת בעניין אחד, יש חשש שיעשה כן גם בעניינים אחרים. לפיכך, אם נמצא התובע משקר, יש להישמר מפני הסתמכות גם על חלקי גרסתו שלא הופרכו. שיקול נוסף הוא שיקול מוסדי: אין ליתן פרס לדוברי שקר. קבלת גרסה מתוקנת ומשופצת כמוה כמחילה על עדות שקר, והסתמכות על ראיות ההגנה כדי לחזק את גירסתה המשופצת של התביעה כמוה כמתן גמול ותמריץ למי שאינם דוברים אמת. כך כאשר מבקש תובע לשנות את גרסתו במהלך המשפט, כשהופרכה גרסתו בחלקה".

194. לאור כל האמור לעיל הנני דוחה את טענות התובע להארכת תקופת ההתיישנות מכח סעיפים 7 ו-8 לחוק ההתיישנות/או מכח הלכת צימבלר.

סיכום

195. לאור כל האמור לעיל, הן מכוחו של המשטר הכלכלי והן לאור קבלת טענות הנתבעים להתיישנות, דין התביעה על שלל סעדיה להידחות. כאמור לעיל בהרחבה עתירת התובע להצהיר כי עניינה של חברת ר' התנהלו באופן שיש בו לקפח את התובע נדחית. העתירה להורות על הקצאת של מניה אחת רגילה ומניית הנהלה אחת הנשענת על אסכ"ל 1988 נדחית באשר התיישנה, וכך גם שלל הסעדים הכספיים להם עתר התובע ואשר כאמור לעיל ובהרחבה התיישנו. כך גם נדחה הסעד של מתן חשבונות נוכח קבלת טענות הנתבעים בדבר המשטר הכלכלי ונפקותו. כך גם בוודאי יש לדחות את העתירה להורות על היפרדות סעד החותר ומרוקן מתוכן את אותו משטר כלכלי וכך גם לגבי הסעד של התמחרות.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

196. כן יש לדחות את טענות התובע בסיכומיו סעיפים 192-195 ככל שהן נוגעות ל- ר.ר. לעניין זה יודגש כי בכתב התביעה המתוקן שהגיש התמצו טענותיו כלפיה השימוש בחלק מהנכס --- לטובת העסק שהיא מנהלת. לעניין זה יש להוסיף ולהדגיש כפי שטענו הנתבעים ובצדק בסעיף 134 לסיכומיהם כי השכר החודשי שזו מקבלת מחברת א' נמוך מהסכומים שמקבל התובע, כמו גם לנוכח אופייה של החברה כחברה משפחתית גרעינית וכאשר אין בהתנהלות זו בכל הכבוד הראוי פגיעה מהותית בחברה או ריקון נכסיה והמדובר בעניין שולי וזניח.

197. כך גם יש לדחות את טענות התובע באשר לאי פיתוח עסקי של חברת א'. נוכח המשטר הכלכלי שהוכח שכן זכותם של ההורים/הנתבעים לקבוע את המתווה העסקי ודרך הניהול מכוחו. יתר על כן לא מצאתי כי דרך הניהול גרמה לירידת הערך של הנכס או להפסדים ניכרים וזאת בניגוד לתחזית הקודרת של התובע במכתביו להוריו בדבר הפסדים צפויים במיליונים וירידת ערך ממשית של הנכס עליהם עמדתי כמפורט לעיל בהרחבה וזאת פרט לעובדה המהותית כי אינו רשום ומעולם לא היה בעלים של מניות בחברת א'.

הוצאות משפט

198. משנדחה התביעה יש לקבוע את שיעור ההוצאות. המקור החקיקתי לפסיקת הוצאות מצוי בפרק יח' לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018 (להלן: **"התקנות החדשות"**), שכותרתו **"הוצאות"**, וכן הפסיקה כפי שנתגבשה במרוצת השנים.

199. הבסיס לפסיקת הוצאות אינו עונשי או נזיקי, אלא חיוב מכוח הדין המקנה שיקול דעת לבית המשפט. נקודת המוצא היא כי בעל דין שאינו זוכה בהליך יחויב בהוצאות הריאליות של הצד שכנגד שזכה. הדבר נועד למנוע חסרון כיס של הזוכה, להרתיע תובעים בכוח מנקיטת הליכי סרק ולעודד נתבעים בכוח להימנע מהתגוננות סרק (רע"א 7652/20 **magic software enterprises ltd נ' פאיירפלאי בע"מ**, [פורסם בנבו, 28.12.20] (להלן: **"הלכת פאיירפלאי בע"מ"**)).

200. פסיקת הוצאות משפט מיועדת לאזן בין זכות הגישה לערכאות לבין שיקולים מוסדיים, ושיעור ההוצאות הראוי נקבע תוך בחינת כל מקרה לגופו. בפרט, ההוצאות צריכות להיות פרופורציונליות להליך עצמו ולמהותו. תקנה 151(א) לתקנות סדר הדין האזרחי החדשות קובעת כי תכלית חיוב בעל דין בהוצאות היא **"לשפות את בעל הדין שכנגד על הוצאותיו בהליך בהתחשב בתוצאותיו, במשאבים שנדרשו לניהולו ובהתנהלות בעלי הדין"**. במסגרת שומת ההוצאות נדרש בית המשפט לבטא את **"האיזון הראוי שבין הבטחת זכות הגישה לערכאות, הגנה על זכות הקניין של הפרט ושמירה על שוויון בין בעלי הדין"** (תקנה 151(ב) לתקנות החדשות).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

201. השינוי המשמעותי בתקנות החדשות לעומת הקודמות הוא כי במסגרת התקנות החדשות, נקבעה ברירת מחדל של חיוב בהוצאות כאשר על בית המשפט להצביע על טעמים מיוחדים על מנת שלא לעשות כן (תקנה 152 לתקנות החדשות, יעקב שקד **סדר הדין החדש**, 741 (מהדורה שנייה מעודכנת, 2020); **הלכת פאיירפלאי**).

202. בנוגע לפסיקת הוצאות שכר טרחת עורך דין, בע"א 136/92 **ביניש-עדיאל נ' דניה סיבוס חברה לבנין בע"מ** פ"ד מז(5) 114, בעמ' 125-126 נקבע שאופן חישובו של שכר הטרחה הראוי הוא תלוי משתנים רבים, ואינו בגדר רשימה סגורה.

כב' הרשם יגאל מרזל (כתוארו אז) בבג"צ 891/05 **תנובה נ' הרשות המוסמכת** (פורסם בנבו, 30.6.05) לאחר ניתוח של תכלית חיוב בעל דין בהוצאות רעהו, וסקירת המצב בארצות שונות, הגיע למסקנה כי אמת המידה הנכונה לחיוב שכר טרחת עורך דין הוא כי **ההוצאות צריכות להיות סבירות, הכרחיות ומידתיות**. במסגרת הקווים המנחים לשימוש באותן אמות מידה נקבע, כי התעריף המינימאלי אינו משמש כאמת מידה אלא רק רף תחתון; יש להתחשב בהתנהגות הצדדים ובדרך שבה ניהלו את ההליך; שיקול נוסף הוא הסעד המבוקש או הסכום השנוי במחלוקת; כמו כן יש להתחשב במורכבות התיק והזמן שהושקע בהכנתו; השיקול האחרון המוזכר הוא חשיבות העניין בעבור בעלי הדין.

203. שיקול נוסף שיש להביאו בחשבון הוא הרצון להעמיד את בעל הדין הזוכה באותו מצב שהיה, לפני המשפט, לשם כך יש לדעת מה הם הסכומים ששילם בפועל אותו צד לעורך דינו. הודעת הנוהל של נשיא בית המשפט העליון בדימוס, השופט אהרן ברק, בדבר קביעת שכר טרחת עורך דין (הודעת הנוהל הנ"ל מיום 6.2.98, פורסמה בפ"ד נא(1), עמ' 1), קובעת כי **"בקביעת שיעור שכר טרחת עורך דין רשאי בית המשפט להביא בחשבון הסכם שכר טרחה בכתב שנערך בין עורך דין ללקוחו שהוגש על ידי עורך הדין במהלך סיכומיו שבעל פה, או צורף לסיכומיו שבכתב"**. יודגש כי מסירת מידע זה אינה חובה, שכן בסעיף 2 להודעת הנוהל הנ"ל נאמר כי **"אין בהודעת נוהל זו כדי להטיל חובה על עורך הדין להגיש הסכם שכר טרחה כאמור, או לצרפו לסיכומיו"**. עוד יודגש כי שכר הטרחה המוסכם בין עורך דין לבין הלקוח אינו השיקול היחיד אלא אחד מהשיקולים בקביעת שכר טרחת עורך דין על ידי בית המשפט. גם זאת נאמר בהודעת הנוהל הנ"ל, בסיפא סעיף 2, בה נכתב כי **"אין בה כדי לקבוע מה, אם בכלל, המשקל שיש לייחס להסכם בקביעת שיעור שכר הטרחה"** (לעניין זה ראו גם התייחסותו של כבוד הנשיא בדימוס גרוניס בע"א 9534/04 **סיעת "ביאליק 10" נ' סיעת "יש עתיד לביאליק"**, פסקה 4).

204. במקרה דנן הנתבעים לא צרפו חשבוניות בדיון שכר הטרחה ששילמו או הסכם שכר טרחה, אלא רק טענו בסעיף 139 כי בשיעור קביעת ההוצאות יש להתחשב בהיקף היריעה שנפרסה על ידי

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 34060-09-15 ר.ר. נ' מ.ר. ואח'

- 1 התובע, אורכם של כתבי בי-דין מטעמו; בעובדה שמרבית בקשותיו נדחו ורק לעיתים תוך
2 חיובו בהוצאות ובאופן הפסול ביותר בו התנהל ההליך.
3 עם זאת לעניין זה יודגש כי היא זה התובע אשר צרף לסיכומיו שלל חשבוניות שסכומן הכולל
4 מסתכם בסך של 199,252 ₪, רובן בגין שכ"ט עו"ד וחלק זניח מתוך הסך הנ"ל בגין הוצאות.
5 בנסיבות אלה הסכומים ששילם התובע כשכ"ט עו"ד יכולים להוות אינדיקציה לסכום
6 הוצאות המשפט ושכ"ט עורך דין שהוציאו הנתבעים.
7
8 205. בנסיבות אלה ולאחר ששקלתי את מכלול השיקולים הרלוונטיים כמפורט לעיל, מהות
9 ההליכים ושווים הכספי של הסעדים להם עתר התובע, היקפו של ההליך אשר כלל 2 ישיבות
10 קדם משפט ו-9 ישיבות הוכחות, היקפם של כתבי בי-דין, התוצאה אליה הגעתי ושכ"ט
11 וההוצאות ששילם התובע המהווים אינדיקציה להוצאות הנתבעים – נחה דעתי כי הסכום
12 הסביר והמידתי שיש לפסוק בנסיבות העניין הינו סך של 150,000 ש"ח אשר ישולם על ידי
13 תובע לנתבעים. הוצאות אלו ישולמו תוך 30 יום מהמועד שנועד לתשלום ועד התשלום בפועל
14 וככל שלא ישולמו במועד שנקבע יישאו הפרשי ריבית והצמדה מהמועד שנועד לתשלום ועד
15 התשלום בפועל.
16
17 206. המזכירות תמציא את פסק הדין לב"כ הצדדים ותסגור את התיק.
18
19 207. פסק הדין ניתן לפרסום לאחר השמטת כל פרט מזהה של הצדדים, העדים הנכסים, החברות
20 וכל פרט מזהה אחר.
21
22 208. בשולי פסק הדין הנני מוצא לנכון להביע משאלתי כי התובע במקום להמשיך ולנהל הליכים
23 משפטיים מול אמו, ינצל את הזמן שנותר לאימו, תבדל לחיים ארוכים, על מנת להתפייס
24 עמה וליישר עמה את ההדורים, הזדמנות אותה החמיץ ביחס לאבין אשר נפטר ביום
25 16.6.2016 בראשיתם של ההליכים.
26
27 ניתן היום, ג' ניסן תשפ"א, 16 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.
28

יחזקאל אליהו, שופט